

Economisch Weekblad

voor Nederlandsch-Indië

Orgaan van het Departement van Economische Zaken met medewerking van Hoofden van Departementen, Diensten en Bedrijven, alsmede van niet-ambtelijke personen en organisaties.

8e Jaargang

27 JANUARI 1939

No. 4

De koffiëpolitiek van Brazilië.

Naar aanleiding van de herhaalde wijzigingen, die de koffiëpolitiek van Brazilië den laatsten tijd heeft ondergaan en waarvan in het bijzonder die, welke in November 1937 heeft plaats gevonden, van verstrekkende beteekenis moet worden geacht voor de wereld-koffiësituatie, mogen hieronder eenige aantekeningen volgen betreffende het door Brazilië in de jaren 1937/1938 gevoerde beleid, waarbij tevens, voor zoover noodig, de door dit land sinds 1930 gevolgde politiek, in het kort wordt gememoreerd.

In het oogstjaar 1929/1930 werd in Brazilië een buitengewoon overvloedige oogst, circa 30.000.000 balen, aan de markt gebracht, welke oogst, mede, daar hij samen viel met den grooten conjuncturomslag, een scherpe prijsdaling op de koffiemarkten ten gevolge had. Teneinde een algeheele ontreddering van het economische leven, welke ongetwijfeld ernstige politieke consequenties met zich zou hebben gebracht, te voorkomen, ging de Braziliaansche Regeering er toe over een groot gedeelte van den oogst uit de markt te nemen. Ter financiering van dit „sterilisatie“-plan werden haar de noodige middelen ten bedrage van £ 20.000.000 — The Coffee Realisation Loan — ter beschikking gesteld door een Londensche bankiersgroep, die zich niet tijdig uit eenige groote, door haar gefinancierde, koffietransacties had kunnen terugtrekken.

De aanvankelijke verwachting, dat de wanverhouding tusschen wereldproductie en wereldconsumptie slechts van betrekkelijk korten duur zou zijn, zoodat volstaan zou kunnen worden met een tijdelijke beperking van het aanbod, werd vrij spoedig door de feiten gelogenstraft.

Weliswaar bedroeg de oogst 1930/1931 slechts circa 15.000.000 balen of ongeveer de helft van dien van het voorafgaande oogstjaar, doch door de uitbreiding van den aanplant in het laatste decennium was zelfs een kleine oogst reeds voldoende om in de consumptiebehoefte te voorzien.

De ongunstige statistische positie van het product — de boven de markt hangende voorraden bleken eveneens een vrij grooten prijsdrukkenden invloed uit te oefenen — was oorzaak, dat de zoozeer gewenschte prijsstijging, waardoor een geleidelijke liquidatie van de uit de markt genomen voorraden zonder te groote offers plaats zou kunnen vinden, uitbleef.

Waar een oogstbeperking — in de gegeven omstandigheden de eenige redelijke oplossing — om politieke

redenen achterwege moest blijven, ging de Braziliaansche Regeering over tot vernietiging van groote hoeveelheden — deels inferieure soorten — koffië, welke uit de markt werden genomen met het doel de voorraden op een normaal niveau terug te brengen.

De hieronder volgende cijfers geven van het verloop van productie, stocks, consumptie en vernietiging, sinds oogstjaar 1929/1930 een beeld.

In 1000 zakken¹⁾.

	Productie Brazilië	Aanvoer uit het binnen- land in de haven- plaatsen	Uit den oogst aan de binnen- landsche stocks toege- voegd	Consump- tie Brazil. koffië	Vernie- ting
1929/30	30.186	15.519	+ 14.667	15.232	—
1930/31	15.678	17.269	— 1.591	16.546	—
1931/32	27.581	15.754	+ 11.827	15.589	8.788
1932/33	14.502	13.408	+ 1.094	13.356	9.537
1933/34	30.383	17.545	+ 12.838	16.066	10.816
1934/35	18.496	13.997	+ 4.499	14.859	5.980
1935/36	21.455	16.406	+ 5.049	16.128	1.467
1936/37	24.454	13.898	+ 10.556	14.010	10.250
1937/38	25.000	13.000	+ 12.000		14.490

Ondanks de straffe vernietigingspolitiek, slechts onderbroken in de periode begin 1933 tot begin 1934, bedroeg in den aanvang van het jaar 1936 de surplusvoorraad nog ruim een jaar consumptie, terwijl ook in het teleurstellend verloop van de koffiëprijzen vanaf 1931 op de internationale markten zich de mislukking van de Braziliaansche valorisatiepolitiek weerspiegelt.

Prijs in goud-franc per quintaal.

	Rio No. 7 te New-York
1930	99,55
1931	70,40
1932	91,94
1933	72,15
1934	66,97
1935	48,76

1) plus netto toename en minus netto afname van de binnenlandsche voorraden in Brazilië, welk kwantum dus in den aanvoer aan de Braziliaansche afscheephavens is begrepen.

Rio No. 7 New-York.

	1936	1937	1938
Januari.....	45,12	60,74	38,80
Februari.....	45,86	62,42	37,12
Maart.....	43,23	63,23	36,71
April.....	42,71	61,55	32,86
Mei.....	45,07	63,23	
Juni.....	47,69	63,23	
Juli.....	52,62	62,42	
Augustus.....	55,38	62,42	
September.....	54,50	61,55	
October.....	54,80	45,15	
November.....	56,96	42,18	
December.....	59,05	40,50	

Een van de oorzaken van de stijgende productie in Brazilië, niettegenstaande de sinds 1931 heersche tendenz van afbrokkende prijzen op de beurs te New-York — welke daling op den duur toch tot een zekere vermindering van de productie zou hebben moeten leiden — is ongetwijfeld te vinden in het prijsverloop van het product in Brazilië zelf. De opbrengst per baal in de Braziliaansche muntsoort uitgedrukt is nl., dank zij de alleen in 1934 onderbroken daling van de milreis, niet in dezelfde mate teruggelopen als de in vreemde valuta uitgedrukte opbrengst van de koffie, waardoor de fazendeiros bij den verkoop van hun product aan exporteurs door de jaren heen niet te slecht uitkwamen en zoo er al verliezen werden geleden deze binnen beperkte grenzen bleven. Uiteraard zal een voortgezette devaluatie van de Braziliaansche muntsoort op den duur een stijging van de productiekosten in het binnenland ten gevolge hebben, waardoor de voordeelen van de devaluatie te niet worden gedaan, doch wel heeft men in Brazilië het bewijs geleverd, dat de benedenste grens van deze „consequente devaluatiepolitiek” niet spoedig is bereikt. Men gevoelt er zich nu reeds een menschenleefijd lang wel bij, zij het dan, dat de buitenlandsche financiers er heel anders over zullen denken.

De onderstaande cijfers geven een beeld van het prijsverloop te New-York en in Brazilië van „Rio 7”, en van het koersverloop van de milreis op de vrije markt te Londen.

	Prijs te New-York van „Rio 7” in \$ cts. per lb.	Prijs in Brazilië van „Rio 7” in reis p r lb.	Koers milreis in pence
Oct. 1933	5,75	8.400	4 ¹⁵ / ₆₄
„ 1934	6,92	13.500	4 ⁶ / ₃₂
„ 1935	4,92	11.300	4 ³ / ₁₆
„ 1936	4,13	18.200	4 ⁵ / ₃₂
„ 1937	5,96	16.300	4 ¹ / ₄
„ 1938	4,42	13.800	3

Teneinde te trachten een wending te brengen in de koffiepolitiek, welke dreigde spaak te loopen, kwamen in Juni 1936 de Braziliaansche koffiëstaten te Rio de Janeiro bijeen. De op deze conferentie voor het oogstjaar 1936/1937 vastgestelde regeling voorzag in een direct voor export beschikbaar quotum van 40% van het totale aanbod door producenten, terwijl de planters verplicht waren 30% tegen een vergoeding van 5 milreis — in 1931 had deze vergoeding nog 30 milreis bedragen — aan het D.N.C.²⁾ af te staan en 30% voor onbepaalde tijd op te slaan.

De statistische positie onderging evenwel geen verbetering; de groote oogst van 1936/1937 bood weinig gelegenheid de nog steeds groote voorraden tot een behoorlijk niveau terug te brengen.

Bovendien had de vermindering van het prijsverschil tusschen Braziliaansche koffie en Columbia-koffie, tengevolge van de opvijzeling van de prijzen van Braziliaansche koffie, een remmenden invloed op de consumptie van de eerste soort. De branders gingen er meer en meer toe over in de samenstelling van hun mélanges het percentage „milds” te verhoogen ten koste van dat van Braziliaansche koffie.

Aangezien de door Brazilië gevoerde valorisatiepolitiek niet tot de gehoopte saneering leidde, doch alleen een geleidelijke terugdringing van den afzet³⁾ van Braziliaansche koffie ten gevolge had, trachtte dit land de medewerking van de andere Zuid- en Midden-Amerikaansche koffiëstaten te verkrijgen om tot een gemeenschappelijke oplossing van het koffievraagstuk te geraken.

In October 1936 vond te Bogota een internationale koffiëconferentie plaats.

Het enige concrete resultaat van deze conferentie was de oprichting van het Pan American Coffee Office, een instituut, dat tot voornaamste taak had den afzet en de consumptie van het product te bevorderen, doch er was noch op het gebied van productie- en uitvoerbeperking, noch op dat van prijsreguleering eenige feitelijke regeling tot stand gekomen. Ondanks dit betrekkelijk geringe resultaat zette Brazilië echter de sinds 1931 gevolgde koffiëpolitiek, die aan de andere koffiëstaten alle ruimte liet, een beleid te voeren ten detrimente van dit land, op denzelfden voet voort, omdat Brazilië blijkbaar de hoop koesterde, dat op den duur tusschen de verschillende productielanden ook op de essentieele punten overeenstemming zou kunnen worden bereikt.

In de tweede helft van het oogstjaar moest Brazilië overgaan tot een zeer drastische vernietigingspolitiek — 7.951.000 zakken werden in die periode vernietigd, waardoor het totaal in het oogstjaar 1936/1937 werd gebracht op 10.893.000 zakken — teneinde aan de onrustbarende toename van de stocks tengevolge van de geringe vernietiging in de vorige campagne (1.467.000 zakken) paal en perk te stellen.

In de tweede in Mei 1937 te Rio de Janeiro tusschen de Braziliaansche koffiëstaten gehouden conferentie kwam de regeling voor het oogstjaar 1937/1938 tot stand. Deze regeling, die weinig verandering bracht in het gevolgde beleid, beoogde tevens een zoo gunstig mogelijke sfeer te scheppen voor de in Augustus 1937 te Havanna te houden internationale koffiëconferentie, waar Brazilië tot overeenstemming hoopte te komen met zijn concurrenten t.a.v. de te nemen maatregelen om een geleidelijke saneering van de koffie te bewerkstelligen.

De belangrijkste punten van de regeling voor het oogstjaar 1937/1938 waren de volgende.

F. „Opofferings-” of D.N.C.-quotum, gelijk aan 30% van het aanbod door producenten, welk quotum tegen betaling van 5 milreis per baal door het D.N.C. wordt overgenomen.

2) Departamento Nacional do Café.

3) De consumptie van Braziliaansche koffie en van „diverse soorten” bedroeg in de periode 1925/31 resp. 90.275.000 en 47.161.000 zakken en in de periode 1931/37 resp. 90.008.000 en 54.550.000 zakken.

G. „Terughoudings“-quotum, gelijk aan 40% van het aanbod door producenten, welk quotum tegen betaling van 65 milreis door het D.N.C. wordt overgenomen en voor onbepaalde tijd wordt opgeslagen.

H. „Direct“ of „export“-quotum, gelijk aan 30% van het aanbod door producenten, welk quotum direct beschikbaar is voor export en belast is met een exportheffing van 45 milreis.

Voorts was bepaald, dat de voorraden in de verschillende uitvoerhavens de volgende hoeveelheden niet mochten overschrijden:

Santos	2.200.000 balen
Rio en Nictheroy	700.000 „
Victoria	300.000 „
Paranagua	110.000 „
Angrados-Reis	60.000 „
Bahia	60.000 „
Recife (Pernambuco)	50.000 „
Totaal	3.480.000 balen

De aanvoeren in de haven van Santos moeten plaats vinden in de verhouding 65% nieuwen oogst en 35% van de opgeslagen voorraden.

Voorts hadden alleen die koffie-produceerende staten het recht hun aanplant uit te breiden, die nog niet de grens van 50 miljoen struiken hadden bereikt.

In hoofdlijnen wijkt deze regeling weinig af van die, welke voor de voorafgaande campagne werd getroffen. Zij is niets anders dan de voortzetting van de sinds 1931 door Brazilië gevolgde politiek, die beperking van het aanbod en beheersching van het prijsniveau door vernietiging en sterilisatie van de koffievoorraden en de instelling van exportheffing nastreefde.

Het toenemende aanbod van producenten noopte het D.N.C. het terughoudingsquotum in deze regeling van 30 tot 40% te verhoogen en het exportquotum dienovereenkomstig te verminderen. Tevens bleek het noodzakelijk de onder het terughoudingsquotum vallende koffie van producenten over te nemen tegen 65 milreis per baal, aangezien producenten niet in staat zouden zijn deze voorraden, welke voor langere tijd moesten worden aangehouden, zelf te financieren.

Het is begrijpelijk, dat de gevolgde politiek ten opzichte van het belangrijkste uitvoerproduct op den duur de positie van Brazilië, zoowel wat de staatsfinanciën aangaat, als op monetair gebied, ernstig moest aantasten.

Tot dat oogenblik kon worden volstaan met een exportheffing van 45 milreis per baal, van welk bedrag 15 milreis was bestemd voor den rente-dienst en de amortisatie van de £ 20.000.000 leening, 15 milreis ter bestrijding van de kosten van het D.N.C. en 15 milreis werd aangewend voor opkoop en vernietiging van de surpluskoffie.

Teneinde den opkoop van de onder het terughoudingsquotum vallende koffie verder te financieren was het D.N.C. echter genoodzaakt een leening bij de federale regeering te sluiten — aangezien een beroep op de binnenlandsche beleggingsmarkt tevergeefs zou zijn geweest — van 500.000 contos, waartegen schatkistbiljetten werden geëmitteerd. Naarmate het D.N.C. erin zou slagen 6% obligaties, met een looptijd van 15 jaar te plaatsen, zou aflossing van deze schatkistbiljetten plaats vinden.

De monetaire situatie werd aan het einde van het oogstjaar 1936/1937 aanzienlijk ongunstiger. De Braziliaansche betalingsbalans, die begin 1937 — in hoofdzaak dank zij de verbetering van de wereldconjunctuur — een niet onbevredigend beeld vertoonde, zoodat de Braziliaansche regeering zelfs overwoog, ten aanzien van de verzoeken tot transfer van dividenden een liberaal standpunt in te nemen, verslechterde in het midden van het jaar door het terugloopen van den koffie-export.

Verscheppingen in 1000 zakken.

	1937	1936
Januari	1.264	1.609
Februari	885	1.380
Maart	1.254	1.215
April	992	1.114
Mei	957	1.185
Juni	986	1.002
	6.338	7.505

In dit verband moge eveneens het koersverloop van de milreis op de vrije markt, welke een waardevolle indicatie vormt voor de ontwikkeling van den economischen toestand van Brazilië, in beschouwing worden genomen, omdat de valutapolitiek van Brazilië — zooals nader uiteengezet zal worden — sinds de conferentie van Havanna, welke geen resultaat opleverde, een belangrijk element is geworden in de Braziliaansche koffiepolitiek.

December 1935	89,350 milreis per	£
Januari 1936	87,870 „	„
April 1936	88,260 „	„
September 1936	85,570 „	„
October 1936	83,380 „	„
Januari 1937	80,550 „	„
Februari 1937	80,000 „	„
Maart 1937	80,000 „	„
April 1937	78,000 „	„
Mei 1937	75,000 „	„
Juni 1937	74,800 „	„
begin Augustus 1937	75,500	(hoogste punt sinds 2 jaar)
eind Augustus 1937	77,000 „	per £
eind September 1937	79,500 „	„
October 1937	88,000 „	„

Uit deze cijfers blijkt, dat de in September 1936 ingezette stijging van de „vrije“ milreis, in verband met de verbeterde wereldconjunctuur, in Juni 1937 plaats maakte voor een steeds snellere daling van deze valuta.

De „officieele“ koers van de milreis was in deze jaren : in 1935 57,930 per £, in 1936 57,571 per £ en steeg in 1937 aanvankelijk evenwijdig aan dien van de „vrije“ milreis ; in September 1937 was de koers weer 56,220 per £. De vrije milreis was dus op dit tijdstip tot circa 2/3 van de waarde van de officieele milreis gedaald.

Inmiddels had in Augustus van dat jaar de conferentie te Havanna plaats gevonden, waar als voornaamste onderwerpen behandeld waren : aanplantverbod, exportquota, uitvoerverbod van minderwaardige koffie, prijspariteit, propaganda ter stimuleering van de consumptie en vrachtenverlaging.

De eenige punten, waarop overeenstemming werd bereikt, waren de vaststelling van een laagste kwaliteitsgrens voor de te verhandelen koffiesoorten; de kwaliteit Rio No. 7 werd als universeel minimum vastgesteld; voorts werd besloten gezamenlijk propaganda te voeren in de V.S. van Amerika; een heffing van 5 dollarcent per naar dat land verscheepte zak koffie zou de noodige middelen hiervoor moeten verschaffen.

Ten aanzien van de andere en meest brandende kwesties als aanplantverbod, exportquota, vaststelling van de prijspariteit tusschen de Braziliaansche Santos No. 4 en de „Manizales” van Columbia, bracht de conferentie geen uitkomst.

Het falen van deze poging om een gemeenschappelijk front van koffieproduceerende landen te vormen, werd de directe aanleiding tot een belangrijke koerswijziging van de door Brazilië gevolgde koffiepolitiek, welke politiek ondanks de gebrachte offers — sinds 1931 werden ruim 45.000.000 balen of circa twee jaren wereldconsumptie vernietigd en was het aandeel van Brazilië in de wereldconsumptie van 65% in 1930/1931 teruggelopen tot 56% in 1936/1937 — dit land geen stap dicht bij een saneering van de koffiesituatie, welke zelfs belangrijk ongunstiger was geworden, had gebracht. Integendeel, het verloop van de binnenlandsche stocks was teleurstellend:

	In 1000 zakken stocks	In 1000 zakken vernietiging
1931/1932	25.036	8.788
1932/1933	16.593	9.537
1933/1934	18.615	10.816
1934/1935	17.134	5.980
1935/1936	20.716	1.467
1936/1937	22.566	10.893
1937/1938		14.491

terwijl de aanzienlijke toename van de voorraden in handen van producenten, van 2.500.000 zakken in Juni 1934, tot 11.877.000 in Juni 1937 eveneens duidde op een toespitsing van den toestand.

Tenslotte zij nog gewezen op de fatale financieele politiek van het D.N.C., welk lichaam in de laatste jaren uit politieke overwegingen er toe overgegaan was de opbrengst van de exportheffing te gebruiken om de overschotten van den loopenden oogst op te koopen tegen den marktprijs, in plaats van overeenkomstig het oorspronkelijke schema een gedeelte van deze heffing aan te wenden tot aflossing van de buitenlandsche koffieleening.

Nadat president Vargas zich op de in Zuid-Amerika gebruikelijke wijze van de noodige volmachten had voorzien, vond in November 1937 de omzwenking in de Braziliaansche koffiepolitiek plaats. De maatregelen lagen hoofdzakelijk op financieel terrein; de voor de oogstregeling 1937/1938 vastgestelde quota bleven gehandhaafd.

In de eerste plaats werd de exportheffing ten bedrage van 45 milreis per zak tot 12 milreis verlaagd. Deze drastische verlaging maakte het noodig een nieuw crediet van 300.000 contos te voteeren, teneinde te kunnen voortgaan met den aankoop van koffie van den loopenden oogst vallende onder het „terughoudings-” en „vernietigings”-quotum.

Van vermelde heffing werd 4 milreis bestemd voor de liquidatie van dit crediet, 6 milreis voor den dienst van de koffieleening en 2 milreis voor de instandhouding van het D.N.C.

Als tweede maatregel werd overgegaan tot afschaffing van de op exporteurs rustende verplichting om van alle exportwissels 35% tegen den officieelen koers af te staan aan de Nationale Bank, zoodat slechts 65% van deze wissels door exporteurs tegen den vrijen koers in milreis kon worden omgezet. Deze maatregel komt neer op een aanpassing van den opgeschroefden officieelen koers aan den koers van de milreis op de vrije markt en beteekent in feite een devaluatie van de Braziliaansche muntsoort.

Een aanzienlijke daling van de koffieprijsen op de wereldmarkt was het gevolg van al deze bovengenoemde maatregelen, welke in de eerste plaats ten doel hadden, Brazilië in staat te stellen het verloren terrein terug te winnen, desnoods ten koste van groote offers.

	Koersverloop van de milreis in pence		Prijsverloop Rio No. 7 te N.-Y.	
	1937	1938	1937	1938
Maart	4 ¹ / ₈	2 ³ / ₄	7,33	4,06
April	4 ¹ / ₄	2 ³ / ₄	6,82	4,08
Mei	4 ¹ / ₄	2 ³ / ₄	7,31	4,16
Juni	4 ¹ / ₄	2 ³ / ₄	7,13	4,29
Juli	4 ¹ / ₄	2 ²⁷ / ₃₂	7,12	4,38
Augustus	4 ¹ / ₄	2 ²⁸ / ₃₂	6,18	4,45
September	4 ¹ / ₄	3	6,17	4,43
October	4 ¹ / ₄	3	5,96	4,42
November	2 ²⁵ / ₃₂	—	4,65	—
December	2 ³ / ₄	—	4,41	—

De devaluatie van de milreis en de verlaging van de exportheffing hebben den Braziliaanschen producent evenwel behoed voor een daling van de opbrengst van zijn product evenredig aan die van de prijzen te New-York.

Eerst bij een daling te New-York van meer dan 25% zal de Braziliaansche producent een geringere opbrengst in milreis voor zijn product ontvangen. Vergelijkt men de noteeringen van Rio No. 7 te New-York in October 1937 en October 1938, dan ziet men, dat deze grens juist ongeveer bereikt is.

Uit een vergelijking van de cijfers van het 1e halfjaar en het 2e halfjaar blijkt, dat de terugkeer tot de politiek van scherpe concurrentie voor Brazilië inderdaad resultaten heeft opgeleverd. In het eerste semester van het oogstjaar 1937/1938 bedroegen de verschepingen uit Brazilië 6.279.000 zakken (tegen 7.596.000 in de overeenkomstige periode van het vorige jaar) of nauwelijks een gemiddelde van 1.000.000 zakken per maand. In het 2e semester 1937/1938 stegen de verschepingen tot 9.036.000 zakken (tegen 6.338.000 in de 2e helft van het oogstjaar 1936/1937) of gemiddeld 1.500.000 zakken per maand.

Dank zij deze geweldige toename van den export, welke circa 45% bedroeg en de prijsdaling ruimschoots compenseerde, heeft de koffie-export aan Brazilië in dit semester meer deviezen opgebracht dan in het eerste halfjaar, waardoor de milreis zich een weinig kon herstellen.

Voorts zijn de havenvoorraden in Brazilië in het oogstjaar 1937/1938 verminderd van totaal 3.138.000 zakken in October 1937 tot 2.783.000 in Juli 1938 bij den aan-

vang van het nieuwe oogstjaar, hetgeen als een betrekkelijk geringe stock kan worden beschouwd bij een export van circa 1.500.000 zakken per maand.

In de vernietigingscijfers komt eveneens de geleidelijke verbetering van de situatie tot uiting.

Juli	1937	2.197.000	balen
Aug.	"	1.735.000	"
Sept.	"	1.134.000	"
Oct.	"	1.697.000	"
Nov.	"	811.000	"
Dec.	"	1.674.000	"
Jan.	1938	1.104.000	"
Febr.	"	725.000	"
Maart	"	959.000	"
April	"	764.000	"
Mei	"	917.000	"
Juni	"	778.000	"
Juli	"	649.000	"
Aug.	"	382.000	"
Sept.	" (eerste helft)	177.000	"

Totaal 1937/1938 14.491.000 balen

Het blijkt, dat de stijging van den Braziliaanschen koffie-export ten koste van die der andere koffielanden heeft plaats gevonden. In de 2e helft van het oogstjaar zijn nl. de verschepingen van de „milds” van 6.370.000 tot 5.491.000 zakken teruggelopen.

Het is begrijpelijk, dat door de gewijzigde politiek van Brazilië de regeling van oogstjaar 1938/1939 op verschillende punten belangrijk afwijkt van die, welke voor de voorafgaande campagne werd getroffen. In zekere mate zijn in de eerstgenoemde regeling, waarvan de voornaamste punten hieronder volgen, tevens de min of meer optimistische verwachtingen, die de Braziliaansche Regeering ten aanzien van de koffiesituatie koestert op grond van het betrekkelijk gunstige resultaat van haar nieuwe politiek, verdisconteerd.

Regeling oogstjaar 1938/1939.

Gewone leveringen (ordinaire koffiesoorten).

„Evenwichts-”, „Opofferings-” of D.N.C.-quotum, gelijk aan 30% van aanbod door producenten, welk quotum tegen betaling van 2 milreis per baal door het D.N.C. wordt overgenomen.

„Terughoudings”-quotum, gelijk aan 30% van aanbod door producenten, welk quotum voor onbepaalde tijd wordt opgeslagen door het D.N.C.; het D.N.C. betaalt geen vergoeding.

„Direct” of export-quotum, gelijk aan 40% van aanbod door producenten, welk quotum direct beschikbaar is voor export en belast is met een exportheffing van 12 milreis per baal.

Preferentiele leveringen (superieure koffies).

„Evenwichts-”, „Opofferings-” of D.N.C.-quotum, gelijk aan 15% van aanbod door producenten, welk quotum tegen betaling van 2 milreis per baal door het D.N.C. wordt overgenomen.

Preferentieel quotum, gelijk aan 85% van het aanbod door producenten, welk quotum direct beschikbaar is voor export en belast is met een exportheffing van 12 milreis per baal.

In de eerste plaats moge de aandacht gevestigd worden op het feit, dat in deze regeling voor het eerst onderscheid wordt gemaakt tusschen superieure en gewone koffiesoorten. Teneinde de productie van eerstgenoemde categorie zooveel mogelijk te stimuleeren — deze koffie is een rechtstreeksche concurrente van de „milds”, zooals de „Manizales”, welke Columbia aan de markt brengt — geeft het D.N.C. aan de producenten van superieure koffie, door het opofferingsquotum op de helft te stellen van dat voor gewone koffie, indirect een premie. Deze maatregel moet belangrijk worden geacht, al zal in deze campagne van een aanzienlijke toename van den export van superieure koffiesoorten nog wel geen sprake zijn. Immers de tot nu toe gevolgde politiek — ook de in November 1937 genomen maatregelen — hadden in dat opzicht geen verandering gebracht — drong producenten in de richting van een verhooging der productie, ongeacht of een kwaliteitsvermindering van het product daarvan het gevolg zou zijn, omdat alleen langs dezen weg de verhouding tusschen productiekosten en opbrengst verbeterd kon worden. Door op de kwaliteitsverbetering een voldoende premie te stellen, tracht de Braziliaansche regeering langs natuurlijken weg een einde te maken aan de ook van cultuurtechnisch standpunt bekeken bedenkelijke opvoering van den productie.

Voorts werd het terughoudings-quotum van 40% tot 30% verlaagd en het exportquotum dienovereenkomstig verhoogd.

Belangrijker was echter de afschaffing van de in de vorige regeling vastgestelde overnameprijs ad 65 milreis per baal van de onder het terughoudingsquotum vallende koffie, welke wijziging niet mogelijk zou zijn geweest, indien de „wachtermijn” van deze voor onbepaalde tijd opgeslagen koffie niet zeer veel korter geworden was, zoodat producenten weer in staat waren zelt deze koffie te financieren.

Door verlaging tot 2 milreis van den aankoopprijs van de koffie (opofferingsquotum), welke door het D.N.C. wordt overgenomen, heeft dit instituut deze transactie voor de fazendeiros — de zak, waarin de koffie moet worden afgeleverd, kost meer dan 2 milreis — bepaald weinig aantrekkelijk gemaakt. Als alternatief opende het D.N.C. echter de mogelijkheid deze koffie, — mits vracht en bijkomende kosten ten bedrage van gemiddeld 15 milreis door de producenten werd gedragen — in zijn pakhuizen op te slaan zonder evenwel eenige garantie te verstrekken ten aanzien van de exportmogelijkheid. Het blijkt echter, dat de meeste producenten deze risico wel meenen te kunnen aanvaarden.

Tenslotte zij de tusschentijdsche verlaging van de exportheffing van 45 tot 12 milreis vermeld, welke verlaging, die al vanaf November 1937 van kracht was, voor het oogstjaar 1938/1939 werd bestendig.

Uit het voorgaande blijkt, dat de regeling 1938/1939 in feite belangrijk verschilt van die van de voorafgaande oogstjaren.

Inmiddels is Brazilië in den laatsten tijd weer een stap verder gegaan op den nieuw ingeslagen weg.

Ondanks de toename van de havenvoorraden in Rio sinds Juli 1938, in welke maand de stock tot 40% van het in de oogstregeling vastgestelde maximum was gedaald, verwacht het D.N.C. voor het geheele oogstjaar 1938/1939 toch een tekort in Rio van circa 1.380.000

balen; een aanvoer van 3.100.000 balen tegen een getaxeerde exportmogelijkheid van 4.480.000 balen.

Het is kenmerkend voor de nieuwe politiek, dat zoodra deze taxaties bekend waren, het D.N.C. er toe over is gegaan ten aanzien van de staten Rio de Janeiro en Espirito Santo de voor het oogstjaar vastgestelde „vernietigings-“ en „terughoudings“-quota om te zetten in exportquota, zoodat thans alle aanvoeren van deze staten — voor zoover voor export geschikt — voor den uitvoer zijn vrijgegeven.

Van de opbrengst ad circa 90 milreis per baal zijn exporteurs echter verplicht 55 milreis af te staan aan het D.N.C., dat deze gelden voor den aankoop van surplusvoorraden in andere staten zal aanwenden.

Voorts wordt bij gerucht vernomen, dat het farmersmoratorium aan het einde van dit jaar zou worden opgeheven, hetgeen eveneens een bemoedigend teeken zou zijn.

Wat de positie van den Nederlandsch-Indischen koffie-export betreft tengevolge van de door Brazilië gevoerde politiek, moge volstaan worden met de vermelding van enkele cijfers inzake den koffie-import in de V.S. van Amerika gedurende de eerste 8 maanden van dit jaar vergeleken met de overeenkomstige cijfers van 1937.

	1938 (zakken)	1937 (zakken)
Brazilië	5.826.280	4.505.591
Columbia	2.383.182	2.173.752
Cuba	44.791	69.999
Nicaragua	115.169	102.076
Salvador	483.302	663.924
Venezuela	118.085	230.989
	8.970.809	7.746.331
Nederland	—	1.354
Portugal en Koloniën	35.229	97.445
Groot-Britannië	—	3.788
Britsch West-Indië	11.505	5.283
Costa Rica	84.454	87.817
Dominicaansche Republiek ..	22.644	26.460
Ecuador	6.966	25.776
Guatemala	297.098	318.926
Haïti	104.078	50.293
Honduras	7.956	13.188
Mexico	278.647	250.604
Panama	2.657	3.728
Suriname	1.324	2.648
Aden	5.540	18.260
Nederlandsch-Indië	67.868	218.511
Zuid-Arabië	18.680	5.805
Britsch Oost-Afrika	88.806	108.869
Ethiopië	1.427	1.974
Andere landen	951	3.672
Totaal-Generaal	10.006.639	8.990.732

de V.S. van Amerika; een record, dat door geen der concurrenten van Ned.-Indië in de verste verte wordt benaderd. Het verschijnsel is echter minder ontstellend, dan men op het eerste gezicht zou vermoeden. De uitvoer van Robusta-koffie naar de V.S. van Amerika is altijd aan sterke schommelingen onderhevig geweest, zooals de navolgende tabel aantoont.

Uitvoer van Robusta-koffie naar de V. S. van Amerika.

1928	22.965
1929	8.465
1930	3.812
1931	2.760
1932	26.130
1933	3.345
1934	14.500
1935	4.700
1936	20.000
1937	16.000
1938	2.000 (schatting)

Hieruit ziet men, dat de V.S. van Amerika alleen in sommige jaren op groote schaal Robusta koopen, wanneer de prijzen van Braziliaansche koffie relatief hoog zijn. Tot de „vaste klanten“ behooren de V.S. van Amerika bepaaldelijk niet, al zal het steeds aanbeveling verdienen om aan deze markt, die de helft van de wereldconsumptie voor hare rekening neemt, nauwlettende aandacht te geven. Het blijkt in elk geval thans reeds, dat de Amerikanen de Braziliaansche koffie goedkoop en de Robusta minder aantrekkelijk vonden, waarbij men dan nog echter in gedachten moet houden, dat Nederlandsch-Indië het jaar 1938 is begonnen met kleine voorraden en de oogst eveneens beneden normaal is geweest.

De invoer van Brazilië nam met circa 30% toe; Columbia wist zich goed te handhaven, terwijl de andere Zuid- en Midden-Amerikaansche Staten — met uitzondering van Nicaragua, Mexico en Haïti, welk laatstgenoemd land zijn export kon verdubbelen — een veer moesten laten.

De gewijzigde situatie in Brazilië zal waarschijnlijk voorshands een zwaren druk blijven uitoefenen op den koffie-export van Nederlandsch-Indië. Het zou echter voorbarig zijn te beweren, dat Nederlandsch-Indië — indien de saneering van de koffiesituatie in Brazilië verderen voortgang zou maken — van die verbetering geen partij zal kunnen trekken. Integendeel mag worden aangenomen, dat door de Braziliaansche koerswijziging, hoe onaangenaam hare consequenties voor de andere producten thans ook zijn, den weg is ingeslagen, die kan leiden tot het uiteindelijke herstel van een verhouding tusschen vraag en aanbod, hetgeen dan uiteraard een verbetering van de prijzen zal veroorzaken. Gevreesd moet echter worden, dat met dit proces nog jaren gemoeid zullen zijn.

(Samengesteld door het Bureau voor Uitvoerezaken van het Kantoor voor den Handel).

Hieruit blijkt een zeer ernstige achteruitgang, circa 70%, van den import van Ned.-Indische koffie in

Financieel Weekoverzicht.

De lusteloze stemming, welke sedert het begin van dit jaar de internationale beurscentra beheerscht, werd er in de afgelopen week niet beter op. Twee feiten hebben de financiële wereld verontrust. In de eerste plaats het aftreden van Dr. Schacht als President van de Deutsche Reichsbank en verder de benoeming in zijn plaats van den Duitschen Minister van Economische Zaken, Funk. Niet zoo zeer het feit dat door deze mutatie een groote figuur, wiens capaciteiten internationale erkenning en waardeering genoten, van het tooneel verdwijnt, doch meer de overweging, dat door het aftreden van Schacht mede het Duitsche betalingsstelsel wellicht op losse schroeven zal komen te staan, heeft in financiële kringen ongerustheid verwekt. Velen zien in het aftreden van Schacht een symptoom, dat de radicale groepen in Deutschland langzaam maar zeker op economisch terrein het heft in handen nemen. Het was een feit, dat deze krachtige figuur, een der weinige overgeblevenen van het ancien régime, vaak en met succes het non possumus tegen al te radicale tendenzen in de Deutsche economie heeft doen hooren. Afgewacht moet thans worden, op welke wijze Deutschland in de toekomst zijn verplichtingen, voortspruitende uit de Stillehalte-overeenkomst, handels- en andere schulden zal na komen. Waar de nieuwe functionaris geboekstaafd staat als een fel aanhanger der Nationaal-Socialistische doctrines en mede in aanmerking nemende, dat de spanningen op economisch en financieel gebied in Deutschland met den dag schijnen toe te nemen, wordt de naaste toekomst met wantrouwen en zorg beoordeeld. Daarbij komt nog, dat de Spaansche kwestie door de strategische successen van de Nationalisten wederom op den voorgrond treedt. In Frankrijk worden de stemmen, welke opzegging der non-interventie-overeenkomst eischen, krachtiger. In de Kamer kwam het reeds tot levendige debatten over dit onderwerp. Linksche groepen onder leiding van Leon Blum dringen op militairen steun aan de Republikeinsche Regeering aan. Alhoewel het voornamelijk niet waarschijnlijk is, dat Frankrijk tot interventie zal overgaan, heeft het een onaangename indruk gemaakt, dat Italië reeds bij voorbaat te kennen heeft gegeven interventie met represailles te zullen beantwoorden, welk feit de latente vrees voor Europeesche verwickelingen wederom in een acuut stadium heeft gebracht. Deze vrees kwam, wat betreft de wisselmarkt, tot uitdrukking in een stijging van den dollar ten opzichte van sommige continentale valuta's, in het bijzonder van de kleine aan Deutschland grenzende landen (Zwitserland, Nederland). De Nederlandsche gulden ondervond eenigen druk, waardoor de sterlingkoers steeg tot 864½ (v.w. 860¼) en de dollar tot 184⅞ (v.w. 184⅞). De goudprijs in Amsterdam steeg dien-tengevolge van f 2.057 tot f 2.066,50.

De hierboven geschetste politieke toestand heeft een desastreuze invloed op de effectenbeurzen, zoowel in de V.S. van Amerika als in Europa gehad. Aanvankelijk bood het koerspeil te New-York weerstand, doch de aanhoudende verkoopdruk en de geringe opnamecapaciteit veroorzaakten tegen het einde der week hevige koersreacties, welke op 23 dezer den vorm eener debacle aannamen. De opinie is algemeen, dat aan deze daling geen conjuncturele motieven, doch uitsluitend politieke

factoren ten grondslag liggen, hetgeen de hoop wettigt, dat, zoodra de politieke hemel is opgeklaard, een herstel zal intreden en de gunstige aspecten van het Amerikaansche bedrijfsleven voor het jaar 1939 ten volle hun invloed ten goede zullen uitoefenen. Wij teekenen hierbij ter geruststelling aan, dat voor de koersreacties van circa één jaar geleden, voornamelijk de sombere aspecten voor het Amerikaansche bedrijfsleven en de radicale houding der Regeering verantwoordelijk waren en dat daarnaast de internationale politieke spanning, welke na maandenlange onzekerheid eind September haar culminatiepunt bereikte, een latenten druk op de markt uitoefende. De huidige reactie vindt echter naar het schijnt uitsluitend in de politieke spanning voedsel. Ten-einde een beeld te geven van het koersverloop van Wallstreet, laten wij hieronder de Amerikaansche beursindexcijfers van Dow Jones, vergeleken met den laagsten (24 Mei) en hoogsten (12 November) stand in 1938 en het huidige niveau volgen :

	24/5-'38	12/11-'38	3/1-'39	heden
Industriele aandelen . .	108,28	158,41	153,64	141,32
Spoorwegaandelen	20,35	33,17	33,78	29,15
Public Utility-aandelen	17,76	24,69	22,85	22,70

Ook op de Amsterdamsche Beurs nam de reactie, vooral op 23 dezer, een grooten omvang aan, waarbij moet worden aangeteekend, dat de hevige koersdalingen met betrekkelijk kleine omzetten tot stand kwamen. Van omvangrijk aanbod is voornamelijk geen sprake, doch wegens gebrek aan kooplust is geringe verkoopdruk in staat groote koersdalingen te veroorzaken. Particuliere telegrammen maken er melding van, dat een belangrijk gedeelte van het aanbod afkomstig is van binnen- en buitenlandsche Joodsche houders, die vrijwillig of onder dwang tot realisatie overgaan. Het is moeilijk deze mededeelingen op hunne juistheid te controleren, doch er is in zoverre grond voor deze geruchten in het feit, dat den laatsten tijd in bepaalde internationaal georiënteerde fondsen latent aanbod bestaat, hetwelk afkomstig is van Centraal Europeesche houders (het vroegere Oostenrijk en de Sudeten-Duitsche gebieden). Het Amsterdamsche beursindexcijfer daalde van 168,31 op 14 dezer tot 158,50 op heden. In hoeverre de daling de hoofdfondsen heeft aangetast, blijkt uit de navolgende koersvergelijking :

	Hoogste koers in 1938	Koers op 31/12-1938	Heden (slot)
H.V.A.	492	474	399 laten
Kon. Olie	378	320	298 „
Philips	322	215	184 „
Amsterdam Rubber . . .	245	228	190 „
Deli Maatschappij	324	252	215 „
Internatio	185	182	161 „
Unilever	160	140	125 „
Ned. Handel Mij.	170	144	128 „
Ned. Ind. Spoorweg Mij.	100	68	54 „
Ned. Scheepvaart Unie	126	116	103 „

Op de beleggingsmarkt is de stemming weifelend voor de 3% en 3—3½% Staatsleeningen, welke in de afgelopen week gevoelig daalden. De 3% Ned.-Indië 1937 reageerde tot 97¾ (v.w. 98⁹/₁₆). De 3—3½% Nederland 1938 werd beneden pari verhandeld op 99⁷/₈ (v.w. 100⁹/₁₆). Tegenover de zwakke houding van Staatsfondsen staat het groote succes der 3½% leening Bataafsche Petroleum Mij. De toewijzing op de inschrijvingen is minimaal, terwijl de obligaties reeds — niet officieel — boven inschrijvingskoers worden verhandeld. De 4% honderd-miljoen leening Frankrijk 1938 in guldens is een volslagen mislukking geworden. De inschrijvingskoers bedroeg 95, doch de stukken worden reeds thans beneden dezen koers verhandeld.

Op de Amsterdamsche Beurs van heden werden de obligaties tegen den niet-officieelen koers van 94 aangeboden. Het is gebleken, dat houders van Fransche Spoorwegleeningen dankbaar gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid, de hoofdsom hunner obligaties te incasseren en in het algemeen niet aan de conversie hebben medegewerkt. De zwakke houding van de obligatiemarkt in het algemeen wordt in eerste instantie toegeschreven aan de algemeen gedeprimeerde beursstemming. Symptomen, welke zouden wijzen op verkrapping van de geld- en kapitaalmarkt door natuurlijke oorzaken, zijn nog steeds niet aanwijsbaar.

H.

Batavia, 23 Januari 1939.

Productenoverzichten.

Inleiding.

Het ligt in het voornemen onder deze rubriek wekelijks door het Bureau voor Uitvoorzaken van het Kantoor voor den Handel samengestelde overzichten op te nemen van een aantal belangrijke export- en voedselgewassen, t.w. suiker, rijst, thee, koffie, kedelee, rubber, oliën en vetten, peper en maïs, terwijl van de aetherische oliën in hoofdzaak citronella-olie zal worden behandeld.

In dit nummer verschijnen beschouwingen over het marktverloop en waar mogelijk over het aspect van de wereldmarkt van de producten suiker, rijst, thee, koffie, kedelee en cassave. In de eerstvolgende aflevering van het *Economisch Weekblad* zullen rubber, oliën en vetten, citronella-olie, peper en maïs behandeling vinden, terwijl in het daaropvolgende nummer wederom de thans behandelde producten aan een beschouwing zullen worden onderworpen, enz.

Cassave-producten.

Welke verwachtingen belanghebbenden bij de cassavecultuur en -industrie aan het begin van het nieuwe jaar ook hebben gekoesterd, de inzet in de eerste maand van dit jaar is weinig hoopvol geweest. Kon in de eerste helft van December op deze markt een betere tendenz worden waargenomen, gevolgd door een prijshoudende periode, waarin de handel de jaarwisseling afwachtte, in Januari kon de markt geen weerstand bieden aan het voortdurende gebrek aan belangstelling van het buitenland. Het gevolg was een vrijwel onafgebroken prijsdaling van gaplekmeel en een sterke neiging tot prijsverlaging van de zijde van tapiocafabrikanten. De afzijdige houding, welke momenteel door buitenlandsche consumenten voor cassaveproducten aan den dag wordt gelegd, geeft voorloopig weinig hoop op een spoedig herstel. De oogstramingen en andere gegevens, welke in den laatsten tijd betreffende de wereldgraansituatie binnenkomen, wijzen voor 1939 op ongekend groote oogsten en voorraden van zetmeelproducten. Hierdoor zal, waarschijnlijk in nog sterkere mate dan in 1938 het geval is geweest, de afzet van cassaveproducten naar het buitenland in het nieuwe jaar groote moeilijkheden ondervinden.

De noteering van gaplek daalde te Soerabaia van f 1,58 per 100 kg op 2 Januari tot f 1,40 op 21 Januari, die van gaplekmeel van f 1,90 tot f 1,70 per 100 kg fob. Soerabaia gedaan op 21 Januari.

De vraagprijzen van tapiocameel bewogen zich sedert begin Januari voor AA-kwaliteiten in dalende lijn tusschen f 4,40 en f 4,30, die voor A-kwaliteiten tusschen f 4,20 en f 4.— per 100 kg. Het aanbod van machinale A-seeds stelde zich tusschen f 5,50 en f 5,30, dat van machinale A-pearls tusschen f 5,70 en f 5,50 per 100 kg. De handel was stil en omtrent afdoeningen van eenig belang in tapiocameel en tapiocafancies werd niets vernomen.

In kringen van cassave-belanghebbenden werd in Mei 1938 groote opschudding verwekt door een uit *De Indische Mercur* in de Nederlandsch-Indische pers overgenomen bericht, dat de in Britsch-Honduras gevestigde Empire Starch Products Ltd. in staat zou zijn in een nieuwe fabriek ruim 125.000 ton cassavemeel voor export te fabriceren, waarmede in de behoefte van Engeland zou kunnen worden voorzien. Daaraan werd nog bijgevoegd, dat Engeland te dien einde beschermende rechten op tapiocaproducten zou gaan heffen. Uit een artikel van Dr. P. A. Rowaan in het *Economisch Weekblad* van 24 Juli 1938 bleek, dat deze berichten van iederen grond waren ontbloot.

Aan bedoelde uiteenzetting kan op grond van mededeelingen in het onlangs verschenen *Report of the Department of Agriculture of British Honduras for the year 1937* nog het volgende worden toegevoegd, waaruit de werkelijke stand van zaken in dat gebied voldoende moge blijken.

De cassave-industrie in Britsch-Honduras heeft zich in een veel langzamer tempo ontwikkeld dan werd verwacht. De Empire Starch Products Company heeft 600 acres (240 ha) cassave uitgeplant, doch de animo van de bevolking voor deze cultuur is zeer gering gebleken. Waarschijnlijk heeft de klein-landbouwer de oprichting eener fabriek afgewacht, hetgeen in 1938 zou plaats hebben.

Het meerbedoelde rapport vermeldt voorts, dat door de bevolking naar schatting ongeveer 200 acres (80 ha) met cassave werden beplant voor levering aan de Empire Starch Products Co., terwijl daarnaast ongeveer 1.000 acres (400 ha) voor binnenlandsche consumptie werden benut. De productie van dit areaal zal waarschijnlijk voor een groot deel aan de Starch Co. worden geleverd, zoodra deze de grondstof zal kunnen verwerken.

Alhoewel de ontginning van het door de Starch Co.

met het cassave beplante areaal door slechte weersomstandigheden langen tijd heeft geduurd, ziet het er naar uit, aldus het rapport, dat het te velde staande gewas een goed product zal opleveren. Tevens moet worden verwacht, dat de kleine landbouwer meer interesse voor cassave zal toonen, wanneer de Starch Co. met den opkoope van wortelen zal zijn aangevangen.

Kedelee.

De handel in dit product bleef gedurende de laatste weken zeer beperkt.

Djember-kedelee (Poetih Mata itam) werd afgedaan tot f 5,75 per 100 kg franco Djember.

Djombangkwaliteit is in aanbod tot f 6.— franco wagon Djombang.

Speculanten zijn in de markt voor levering Augustus/September uit den nieuwen oogst tot f 5,18 per 100 kg franco Pasoeroean/Probolinggo.

Gendjah-kwaliteit uit den nieuwen oogst wordt aangeboden tot f 6,47½ franco Tegal.

De markt blijft zeer stil.

Koffie.

In de periode van half December tot midden Januari vertoonde de koffie-termijnmarkt te New York een stijgende tendenz, welk herstel echter nog betrekkelijk aarzelend was. Na Kerstmis werd wederom een geringe inzinking geregistreerd, zoodat het voorbarig zou zijn geweest, hierin zonder meer een, zij het bescheiden, symptoom van een gunstiger ontwikkeling van het prijsverloop op de koffiemarkt te onderkennen.

Ook thans zou het nog praematuur zijn, zich dienaangaande in meer positieven zin uit te laten, alhoewel de markt — zooals hieronder moge blijken — in genoemde periode van een opmerkelijken weerstand heeft blijk gegeven, terwijl het waarschijnlijk moet worden geacht, dat de sindsdien ingetreden zwakke stemming meer te wijten is aan den onzekeren politieken toestand in Europa, welke alom een sfeer van onbehagelijkheid heeft teweeg gebracht, dan aan bepaalde concrete berichten, die in de naaste toekomst een ongunstige beoordeeling van de wereldsituatie voor dit product zouden wettigen. Voor deze opvatting pleit ook het redres van de markt aan het eind van verslagperiode.

Voor den Mei-termijn voor „Rio 7” was het verloop te New York n.l. als volgt:

14 Dec.	'38	4,14 d.c. per lb.
19 Dec.	'38	4,25 d.c. per lb.
23 Dec.	'38	4,30 d.c. per lb.
28 Dec.	'38	4,26 d.c. per lb.
3 Jan.	'39	4,24 d.c. per lb.
7 Jan.	'39	4,29 d.c. per lb.
10 Jan.	'39	4,31 d.c. per lb.
13 Jan.	'39	4,26 d.c. per lb.
18 Jan.	'39	4,25 d.c. per lb.
19 Jan.	'39	4,19 d.c. per lb.
20 Jan.	'39	4,30 d.c. per lb.

Er zijn inmiddels zekere verschijnselen aan te wijzen, die een verdere verbetering van de koffiesituatie mogen doen verwachten, een verbetering evenwel, die, gezien den grooten en volkomen onberekenbaren invloed, dien de politieke en monetaire factoren op de prijzen van de verschillende producten kunnen uitoefenen, nog geenszins onmiddellijk in de notering tot uitdrukking behoeft te komen.

Tot deze min of meer hoopvolle symptomen behooren o.a. de allerwege toenemende verschepingen en voorts de niet ongunstige, d.w.z. betrekkelijk lage, ramingen van de oogsten in de verschillende Midden- en Zuid-Amerikaansche koffiestaten.

Hieronder volgen enkele cijfers inzake de in de eerste vijf maanden (Juli t/m November) van het oogstjaar 1938/1939 plaats gehad hebbende „deliveries”, vergeleken met die in de overeenkomstige periode van het oogstjaar 1937/1938. Hieruit blijkt o.m., dat naar de V.S. van Amerika en Europa in genoemde periode resp. 24% en 11,7% meer werd afgeleverd dan in diezelfde maanden van het oogstjaar 1937/1938.

Dank zij de in November 1937 gewijzigde exportpolitiek van Brazilië, is de export van dit land, zooals uit onderstaande cijfers tevens blijkt, zelfs belangrijk meer gestegen dan de totale vermeerdering van de „world deliveries” bedraagt. Het is echter de vraag of deze meerdere hoeveelheid ook inderdaad geheel door de consumptie is geabsorbeerd, dan wel, dat een belangrijk gedeelte bij de tweede hand is gebleven, welke mutatie in de statistieken eveneens onder het hoofd consumptie wordt opgenomen.

„World deliveries” in de maanden Juli t/m November.

	1938	1937		Vershil
<i>Braziliaansche koffie.</i>				
V. S. van Amerika	3.825.570	2.453.202	Vermeerdering	1.372.368 balen of 55,9%
Europa	2.986.000	2.077.000	„	909.000 „ „ 43,8%
Andere bestemmingen	562.000	462.000	„	100.000 „ „ 21,6%
	7.373.570	4.992.202	Vermeerdering	2.381.368 „ „ 47,7%
<i>Koffie afkomstig uit andere landen.</i>				
V. S. van Amerika	1.771.576	2.062.057	Vermindering	290.481 balen of 14,1%
Europa	1.941.000	2.334.000	„	393.000 „ „ 16,8%
	3.712.576	4.396.057	Vermindering	683.481 balen of 15,5%
<i>Alle koffiesoorten.</i>				
V. S. van Amerika	5.597.146	4.515.259	Vermeerdering	1.081.887 balen of 24,0%
Europa	4.927.000	4.411.000	„	516.000 „ „ 11,7%
Andere bestemmingen	562.000	462.000	„	100.000 „ „ 21,6%
Totaal	11.086.146	9.388.259	Vermeerdering	1.697.887 balen of 18,1%

De koffiemarkt in *Nederlandsch-Indië* was in de afgelopen weken stil, de stemming was kalm en prijshoudend. Er was eenige vraag voor locale consumptie, terwijl exporteurs eenige belangstelling aan den dag legden voor goede exportkwaliteiten, waardoor de prijs voor ready exportkwaliteit kon stijgen van f 18,25 tot f 19.—.

Wat Lampong Robusta 15% betreft, bestond voor leveringen verderaf van de zijde van exporteurs eveneens eenige belangstelling, doch de prijsmarge tusschen aanbod (f 11,75) en vraag (f 11,50), levering April/Juni, was oorzaak, dat nog geen zaken tot stand kwamen.

De prijzen per quintaal waren:

	7 Jan.	11 Jan.	18 Jan.	23 Jan.
Ready exportkwaliteit te Soerabaia.....	f 18,75	f 19.—	f 18,87½	f 19.—
Palembang Robusta B-kwaliteit te Soerabaia	„ 12,04	„ 12,04	„ 12,04	—
Lampong Robusta (15%) e.k. T. Betong	„ 11,80	„ 11,80	„ 11,87½	„ 11,80

Hoewel nog geen exportcijfers beschikbaar zijn over het geheele jaar 1938, blijkt toch reeds uit de desbetreffende voorloopige cijfers over de maanden Januari tot en met November, dat de *Nederlandsch-Indische* export van Robusta-koffie in het afgelopen jaar zeer aanzienlijk is achtergebleven bij dien van 1937.

Er kan worden aangenomen, dat de achteruitgang van den export van deze koffiesoort naar de hoeveelheid circa 35%, en naar de waarde gerekend dit afgelopen jaar zelfs rond 50% heeft bedragen.

De export van Arabica-koffie heeft zich goed weten te handhaven, doch is van veel geringer betekenis dan die van Robusta.

De cijfers voor de maanden Januari t/m November in de jaren 1938 en 1937 zijn respectievelijk :

	1938		1937	
	hoeveelh. in tonnen	waarde in f 1000	hoeveelh. in tonnen	waarde in f 1000
<i>Export Robusta-koffie</i>				
Java en Madoera.....	19.541	29.926	4.076	8.114
Buitengewesten.....	35.547	54.795	5.076	12.736
	55.088	84.721	9.152	20.850
<i>Export Arabica-koffie</i>				
Java en Madoera.....	1.656	1.588	638	665
Buitengewesten.....	6.465	5.957	2.706	2.650
	8.121	7.545	3.344	3.315

Rijst.

Java.

De rijstmarkt was gedurende de laatste weken levendiger, doordat verschillende voorraadhouders in Oost-Java op lagere prijzen tot verkoop overgingen. Door de handelaren te Batavia werden circa 6.000 à 8.000 tons Oost-Java-rijst opgenomen. De transacties betroffen grootendeel „off qualities”.

Aangezien de voorraden op de rijstpellerijen in West-Java vrij snel beginnen te slinken, kan worden verwacht, dat Batavia in de komende maanden nog meer rijst uit Oost-Java zal betrekken.

In Midden-Java zijn de voorraden waarschijnlijk juist voldoende om zonder moeilijkheden de patjeklik te overbruggen.

In Oost-Java bestaat onder sommige pellers eenige ongerustheid ten aanzien van het marktverloop in de komende maanden. Het verdient vermelding, dat deze groep in de maanden Augustus, September en October niet genegen was O.J.S.I van de hand te doen op f 130 per koyang franco fabriek.

Men wilde de voorraden aanhouden tot de patjeklikmaanden, in de hoop op nog hogere prijzen!

De speculatie is mislukt. Thans worden door te grooten verkoopdrang de prijzen gedrukt. O.J.S.I noteert bv. f 119.— à f 120.— per koyang franco fabriek voor levering Februari/Maart.

Buitengewesten.

Zuid-Celebes. Door grootere vraag uit den Oostelijken Archipel zijn de prijzen van Z.-Celebes-rijst gedurende de laatste weken f 0,40 à f 0,50 per 100 kg gestegen en bewegen zich thans om f 6,52½ per 100 kg f.o.b. Parè-Parè dubbelzak. Als gevolg van deze prijsstijging begint men in Manado en in de Molukken weer wat meer belangstelling te toonen voor Banjoe-wangi-Hoo Ing-rijst.

Westerafdeeling van Borneo. Zooals bekend, is de invoer van buitenlandsche rijst in dit gewest sedert 1 Januari jl. beperkt tot 50% van de normale invoerbehoefte. Voor zoover bekend, werden gedurende de laatste weken door genoemd gewest circa 2.000 tons Javarijst aangekocht voor Januari- en Februari-verschepping. De meeste belangstelling werd getoond voor Semarang-Pektjam-rijst.

Ook van Palembang werden in de verslagperiode eenige partijen naar Pontianak verscheept. Voorts waren de Westkust van Sumatra en Djambi geregelde afnemers van Palembangrijst, terwijl circa 500 tons te Batavia werden geplaatst.

Djambi was geregeld in de markt voor meer superieure rijstsoorten van Oost-Java en van Tegal.

Buitenland.

De daling op de buitenlandsche rijstmarkten schijnt voorloopig tot staan te zijn gekomen.

De noteeringen zijn thans (24 Januari) :

Ai Special Broken Rice	f 3,97	p. 100 kg fob. Bangkok
Siam White Garden		
25/30% br.	„ 5,35	„ „ „ „
Saigon Longgrain Rice	„ 4,52½	„ „ „ Saigon
Saigon Japan Quality	„ 4,37	„ „ „ „
Rangoon Sioka Rice	„ 4,21	„ „ „ Rangoon
Rangoon Loonzain Rice	„ 3,93	„ „ „ „

Suiker.

De suikerprijzen op de wereldmarkt, welke sedert eind October 1938 geleidelijk waren opgelopen — de prijs van actuals c. & f. U.K. per cwt. te Londen was op 25 Oct. j.l. 5 sh. en op 30 December 1938 6 sh. 3¾ d. — trokken in de eerste dagen van het nieuwe jaar nog iets verder aan. Daarna echter trad een lichte reactie in, welke het prijsniveau terugbracht tot beneden het peil van eind 1938.

Hieronder volgt een overzicht van het verloop der noteeringen van :

a. Actuals c. & f. U.K. (Raws 96°) te Londen in shillings per cwt.

- b. Den Mei-termijn (Raws 96° c.i.f. U.K.) te Londen in shillings per cwt.
 c. Den Mei-termijn (Cuban Raws, wereldcontract) te New-York in dollarcents per lb.

	a	b	c
30 Dec.	6/3 ³ / ₄ business done	6/3 ¹ / ₄	1,16 ¹ / ₂
3 Jan.	6/4 ¹ / ₂ sellers	6/4	1,16 ¹ / ₂
7 „	6/3 buyers showing no interest	6/2	1,12 ¹ / ₂
11 „	6/3 „ „ „	6/2 ¹ / ₂	1,14 ¹ / ₂
16 „	6/3 ³ / ₄ „ „ „	6/3	1,16 ¹ / ₂
20 „	6/3 sellers	6/2 ³ / ₄	1,14 ¹ / ₂
21 „	6/3 buyers showing no interest	6/2 ¹ / ₂	1,14 ¹ / ₂

De geleidelijke prijsverbetering in de beide laatste maanden van het jaar 1938 had een zeer reële basis.

Eenerzijds verbeterden de cijfers der statistische consumptie—zowel in de voornaamste Europeesche consumptiegebieden als in de V.S. van Amerika—aanmerkelijk in het tweede halfjaar 1938. Deze verbetering der statistische consumptie mag zeker niet worden uitgelegd als een bewijs van vermeerdering van het werkelijke suiker-
verbruik, zij is—speciaal in de V.S. van Amerika—voornamelijk toe te schrijven aan het wederom aanvullen van de geslonken onzichtbare voorraden, waarop in de voorafgaande maanden werd geteerd. Niettemin blijft het verloop der cijfers verheugend; het toont aan, dat het werkelijke verbruik niet in aanzienlijke mate is terugge-
loopen, en dat de sterk dalende statistische consumptie in het eerste halfjaar het gevolg was van intoring op aanwezige onzichtbare voorraden.

De afzet van suiker wordt bovendien gestimuleerd door het verder aanleggen van oorlogsvoorraden in verschillende landen.

Anderzijds valt de suikerproductie der Europeesche bietsuikerlanden in de campagne 1938/1939 zeer tegen, een gevolg vooral van weinig gunstige weersomstandigheden. F.O. Licht schatte de Europeesche bietsuikerproductie begin November 1938 nog op 9.517.000 ton voor campagne 1938/1939 (campagne 1937/1938 leverde 9.675.000 ton). Zijn laatste taxatie van den uiteindelijke omvang dezer productie, welke begin Januari j.l. bekend werd, gaat echter niet hooger dan 8.698.000 ton, zoodat Europa (inclusief Rusland) volgens deze schatting in de huidige campagne 977.000 ton suiker minder zal voortbrengen dan in campagne 1937/1938.

Ook de suikerproductie van Britsch-Indië — en dit is speciaal voor de Java-industrie van belang — zal tengevolge van een kleiner beplant areaal, dat bovendien geteisterd werd door overstromingsrampen, in 1938/1939 kleiner zijn dan 1937/1938. De schattingen van de in 1938/1939 te behalen productie van fabriekssuiker, direct uit riet, bewegen zich tusschen de 750.000 en 850.000 long tons tegenover een productie in de vorige campagne van 930.700 long tons. In het jaar 1937/1938 kon Britsch-Indië alleen daarom nog in het eigen verbruik van suiker voorzien, omdat naast de eigen productie nog ± 125.000 long tons beschikbaar waren uit oegst 1936/1937. Voor het suikerjaar 1938/1939 staat echter geen carry-over uit het vorige seizoen ten dienste,

zoodat — rekening houdende met de consumptie van ± 1,2 millioen long tons en de productie van Khand-sarisuiker en suiker, geraffineerd uit ghur — kan worden geschat, dat het land ongeveer 200.000 ton vreemde suiker zal moeten importeeren.

Ook wordt wel hoop gekoesterd, dat het Verre Oosten, in het bijzonder China, in het suikerjaar 1938/1939 weer grootere hoeveelheden suiker zal aankopen op de vrije markt. Hieromtrent bestaat echter nog weinig zekerheid, daar bij de beoordeeling van afzetmogelijkheden in China er rekening mede moet worden gehouden, dat Japan in 1938/1939 een belangrijk grootere suikerproductie zal hebben dan in 1937/1938.

Uit het voorgaande blijkt wel, dat de toekomst voor de suiker in het tweede conventiejaar (1938/1939) een niet onbelangrijk beter aspect heeft verkregen, zoodat een prijsstijging ten volle gerechtvaardigd was. In het bijzonder dreigt tegen het einde van dit conventiejaar een tekort op te treden in de grondsuikervoorziening der Europeesche raffinaderijen, welke haar ruwsuiker gedeeltelijk van de vrije wereldmarkt betrekken, zooals de Engelsche raffinage-industrie.

De Londensche makelaarsfirma Golodetz schrijft hieromtrent het navolgende.

De belangrijke leveranciers van ruwsuiker op de vrije markt aan de bedoelde raffinaderijen zijn Cuba, San Domingo, Peru, Brazilië en Java. De vier eerstgenoemde landen tezamen kunnen in de periode November 1938/Augustus 1939 onder de internationale quotaregeling nog 1.352.831 ton exporteeren. Java kan in hetzelfde tijdvak nog exporteeren 842.075 ton, doch hiervan zal het grootste gedeelte worden uitgevoerd als witsuiker, bestemd voor directe consumptie, terwijl zeker niet meer dan 200.000 ton (de leveringen aan de Nederlandsche „Centrale Suiker Maatschappij”, onder steunregeling, niet medegerekend) als ruwsuiker beschikbaar zullen komen voor ten Westen van Suez gelegen raffinaderijen. De behoefte aan ruwsuiker, aan te koopen op de vrije markt, van de bedoelde Europeesche raffinaderijen kan gesteld worden op rond 1.500.000 ton in de periode November 1938/Augustus 1939, terwijl in dat tijdvak Egypte, Marokko, Chili en eenige andere landen nog ± 200.000 ton ruwsuiker zullen koopen op de vrije markt uit de hierboven aangegeven beschikbaar komende hoeveelheid. Bovendien moet nog gerekend worden op een verderen opslag van oorlogsvoorraden ruwsuiker ad ± 100.000 ton.

Derhalve komt men tot een ruwsuikerbehoefte van rond 1.800.000 ton in de periode November 1938/Augustus 1939, waartegenover uit Cuba, Java, Peru, San Domingo en Brazilië hoogstens 1.550.000 ton beschikbaar zullen komen.

Het tekort ad 250.000 ton zal zeker niet kunnen worden aangevuld uit de enkele ruwsuiker exporteerende Europeesche bietsuikerlanden — b.v. Polen — in verband met den slechten uitval van de Europeesche bietsuikeroogsten.

Het zal in deze omstandigheden geen verwondering baren, dat de prijzen van „British Refined” stijgende zijn. In December 1938 ging daarmee gepaard het aankopen van flinke hoeveelheden ruwsuiker op de vrije markt door Britsche raffinadeurs, ofschoon het seizoen van aanvoer van Empire-suikers nog in vollen gang was en gewoonlijk deze raffinadeurs tijdens dat seizoen weinig belangstelling voor de vrije markt toonen.

In Januari zijn de koopers echter weer een meer gereserveerde houding gaan aannemen. Op 12 Januari kwam de Internationale Suikerraad te Londen bijeen; de markt wachtte af tot welke besluiten dit college zou komen, doch uit het weinige, dat omtrent het verhandelde bekend werd, bleek slechts, dat geen belangrijke beslissingen waren gevallen. De Raad oordeelde het nog te vroeg reeds een meening uit te spreken over de te verwachten verhouding tusschen suikeraanbod en suikervraag op de vrije markt in het tweede conventiejaar en eventueel maatregelen te nemen tot het verkrijgen van een juist evenwicht tusschen die beide grootheden. De Raad heeft dan ook geen besluiten genomen, welke richtinggevend zouden kunnen zijn voor den handel; de markt blijft in afwachting, een duidelijke tendenz vertoont zij niet meer. De algemeene onzekerheid op politiek en economisch gebied remt daarbij ook den omvang van den handel en de bereidheid over langeren tijd risico te dragen, een psychologische factor, welke bij de huidige ontwikkeling van de suikermarkt — zooals bij alle andere productenmarkten — niet over het hoofd mag worden gezien.

Tot slot van deze beschouwing omtrent de wereldsituatie van de suiker moge het laatste door Czarnikow gepubliceerde cijfer van den zichtbaren wereldvoorraad worden gegeven. Dit was per 1 December 1938 4.129.000 long tons tegen 3.601.000 long tons per 1 November 1938; derhalve is de voorraad in November 1938 toegenomen met slechts 528.000 long tons, terwijl die vermeerdering in November 1937 1.059.000 long tons heeft bedragen (van 2.784.000 long tons per 1 November 1937 tot 3.843.000 long tons per 1 December 1937).

De suikermarkt op Java was in de eerste 3 weken van Januari stil. De tweede hand bracht slechts kleine afdoeningen tot stand tegen prijzen, welke 20 à 30 cts beneden de Nivaslimites lagen. Er bestaat tegen deze prijzen nog wel eenige verdere vraag uit afzetgebieden in het Oosten, doch de exporteurs blijven gereserveerd, blijkbaar rekenende op een prijsstijging in de toekomst.

De N.I.V.A.S. zelve verkocht in Januari, gerekend tot den 18den van die maand, rond 43.000 ton, waarvan voor export rond 37.500 ton en voor locale consumptie rond 5.500 ton. De exportverkoopen waren nagenoeg geheel voor bestemmingen ten Westen van Suez. Dat voor het Oosten geen verkoopen konden worden geplaatst, zal eenerzijds moeten worden toegeschreven aan het feit, dat in de vorige maanden zeer veel voor die bestemmingen werd verkocht, doch mede zullen hierbij toch wel de huidige limites een rol spelen, welke de exporteurs momenteel klaarblijkelijk te hoog vinden.

De export van Java-suiker bedroeg in December 1938 110.703 ton tegenover 77.034 ton in December 1937. Hierdoor is de totaaluitvoer in de eerste vier maanden van het tweede conventiejaar (September/December 1938) gekomen op 334.724 ton tegenover een export van 357.885 ton in de eerste vier maanden van het eerste conventiejaar.

De totale export van Java-suiker in 1938 heeft bedragen 1.071.901 ton tegenover 1.128.876 ton in 1937.

De bestemmingen van den December-export waren de volgende:

Nederland	23.099 ton		
Nederland voor orders	670 "		
Noorwegen	1.497 "		
Groot-Britannië	2.887 "		
België voor orders	1.002 "		
Italië	2.028 "		
Anderere Europeesche bestemmingen	3.160 "	W. van Suez	57.990 ton (52,4%).
Egypte en Engelsch Soedan	10.165 "		
Port Said en Suez voor orders	5.115 "		
Marokko	8.367 "		
Britsch Oost-Afrika, Mauritius, Seychellen en Amiranten			218 ton (0,2%)
Arabië met Palestina, Irak	935 "	Arabische landen	6.288 ton (5,7%)
Aden	5.353 "		
Britsch-Indië en Ceylon	18.052 "	Midden-Oosten	25.953 ton (23,4%)
Siam	1.458 "		
Penang en Singapore	6.443 "	Verre-Oosten	9.042 ton (8,2%)
Hongkong	8.217 "		
China en Japan	825 "	Oceanie en Australië	8.415 ton (7,6%)
Nieuw-Zeeland	8.356 "		
Overig Oceanie en Australië	59 "		2.797 ton (2,5%)
Zuid-Amerika			
		Totaal	110.703 ton

De locale consumptie van fabriekssuiker op Java bedroeg, volgens de cijfers van den Accijnsdienst, in November 1938 31.634 ton tegenover 32.394 ton in November 1937. In het tijdvak Januari/November 1938 was de binnenlandsche consumptie in totaal groot 297.549 ton tegenover 300.030 ton in dezelfde periode van 1937.

De suikervoorraad op Java bedroeg per 1 December 1938 699.200 ton. Schat men de locale consumptie in December 1938 op rond 25.000 ton, dan zal derhalve de voorraad per 1 Januari 1939 — daar in December 1938 een hoeveelheid ad rond 110.700 ton is uitgevoerd — ongeveer 563.500 ton hebben bedragen. Per 1 Januari 1938 bedroeg de voorraad op Java 562.000 ton, per 1 December 1937 667.000 ton.

De thans aanwezige voorraad zal vrijwel geheel bestaan uit suiker uit oogst 1938, daar de vorige oogsten nu reeds lang practisch uitverkocht zijn.

Oogst 1938 heeft uiteindelijk opgeleverd 1.398.927 ton of een kleine 4.000 ton meer dan de laatste taxatie aangaf.

De berichten omtrent den aanplant voor oogst 1939 blijven gunstig luiden. De aanplant voor oogst 1940 ontwikkelt zich over het algemeen eveneens bevredigend. Slechts van de Noordkust kwamen berichten over lage groeicijfers, tengevolge van te weinig regen; ook werd daar geklaagd over een te dun stokkente op verscheidene plaatsen. Hoewel niet in verontrustende mate, schijnt het te velde staande riet meer dan gewoonlijk te lijden te hebben van fusariumpokkahboeng. Ook de top- en stengelboorderaantasting breidt zich plaatselijk uit.

Thee.

Op de theemarkt heeft zich gedurende de laatste maanden het verschijnsel voorgedaan, dat de prijs voor het product niet die ontwikkeling vertoonde, welke men op grond van de statistische positie had mogen verwachten.

De theevoorraden in Engeland, welke in theekringen als de beste maatstaf voor de statistische positie worden beschouwd, zijn in het laatste halfjaar voortdurend gestegen, zóó dat zij per ultimo December een hoogte bereikten van rond 243 millioen lb.; men moet tot Maart 1936 teruggaan om een overeenkomstig hooger cijfer te vinden (i.c. 249 mill. lb.), terwijl de laagste voorraad in 1938 een totaal van 163 mill. lb. bedroeg en wel per ultimo Mei.

Vooral in het laatste kwartaal 1938 is een sterke stijging aan te wijzen; de toeneming bedroeg toen 27,9% tegenover een normale seizoenstoename in deze periode van 24,3%.

Ondanks deze verslechtering van de statistische positie heeft de theeprijs zich op een vrijwel constante hoogte gehouden. Het Londensche veilingsgemiddelde schommelde de laatste maanden van 1938 om 13,5 d. per lb. Ook de eerste veilingresultaten van 1939 gaven een prijshoudende markt te zien:

Doorsnee veilings-opbrengsten in Londen.

	15/12-'38	5/1-'39	12/1-'39	19/1-'39
Noordelijk Br.-Indië . . .	12,94	12,93	13,07	13,25
Zuidelijk Br.-Indië	13,51	13,78	13,48	13,71
Ceylon	15,37	14,97	14,88	15,00
Java	11,43	11,63	11,48	11,41
Sumatra	10,41	10,57	10,64	10,78

Waarschijnlijk zal de prijshoudendheid van de markt moeten worden verklaard uit een aantal bijkomstige factoren, waarvan de volgende als de belangrijkste kunnen worden beschouwd:

1e. In verband met de steeds opduikende politieke onrust is men in handelaarskringen te Londen geneigd grootere voorraden aan te houden, dan men in normale tijden gewenscht zou beschouwen.

2e. De recente ontwikkeling van de statistische positie heeft de verwachting gewekt, dat het restrictiepercentage voor 1939/40 zal worden verhoogd.

3e. De bedreiging van de restrictie door de niet bij het internationale agreement aangesloten landen is in 1938 sterk verminderd. De afsluitingspolitiek, welke door Japan in China wordt toegepast maakt de naaste toekomst voor de thee-exporten van het laatstgenoemde land uiterst onzeker. Japan heeft het in 1937 bereikte hoge peil van thee-invoeren niet kunnen handhaven. Tenslotte is een terugslag ingetreden in de zwarte thee-bereiding op Formosa.

De thee-bereiding in Formosa was in vroegere jaren hoofdzakelijk gebaseerd op de groene theesoorten en het aandeel van de zwarte thee in den uitvoer van Formosa was dan ook miniem. Zoo bedroeg de hoeveelheid geëxporteerde zwarte thee in 1927 42.000 lb. op een totalen uitvoer van 22.635.000 lb.; in de jaren 1928 en 1929 waren deze cijfers respectievelijk 67.000 lb. en 165.000 lb. bij een totalen uitvoer van 19.437.000 lb. en 18.320.000 lb. Profiteerend van de prijsverbetering, die sedert 1933 door de theerestrictie werd bewerkstelligd, is men echter in Formosa gedurende de laatste jaren de bakens gaan verzetten.

Zowel door overheids- als particuliere organisaties werd de bereiding van zwarte thee aangemoedigd en de resultaten van deze acties komen duidelijk in de volgende

cijfers tot uiting. De hoeveelheid geëxporteerde zwarte thee, die in 1932 nog 288.000 lb. bedroeg was in 1934 gestegen tot 6.252.000 lb. Dit ging ten koste van de Oolong-thee, waarvan in 1934 1.704.000 lb. minder werd uitgevoerd dan in 1932. Na een tijdelijken terugslag in 1935 (o.a. in verband met de eenigszins gedaalde wereldmarktprijzen) vond een verdere uitbreiding van den zwarten thee-export uit Formosa plaats tot 11.696.000 lb. in 1937, wat een vertienvoudiging t.a.v. het voor de restrictie heerschende uitvoerpeil beteekende. Het aandeel van de zwarte thee in den totalen uitvoer was in 1933 6,9%, om in de jaren 1932 t/m 1937 de volgende hoogte te bereiken: 30,7%, 17,1%, 32,7% en 52%. In onderstaand staatje zijn de volledige gegevens over den thee-uitvoer (gespecificeerd naar soort) van Formosa samengevat (in 1000 lb.):

Jaar	Zwarte thee	Oolong	Pouchong	Andere soorten	Totaal	% zwarte thee v/h totaal
1930	465	6.978	9.916	798	18.157	2,5
1931	1.244	7.645	8.242	780	17.911	6,9
1932	288	8.414	4.306	1.057	14.065	2,-
1933	1.118	8.816	4.858	1.365	16.157	6,9
1934	6.252	6.710	6.186	1.185	20.333	30,7
1935	3.282	8.762	6.112	940	19.096	17,1
1936	6.719	6.175	5.168	2.479	20.541	32,7
1937	11.696	4.230	5.002	1.539	22.467	52,-

Bij het beschouwen van deze cijfers mag niet uit het oog worden verloren, dat de zwarte Formosa-thee over het algemeen van slechte kwaliteit is en dan ook hoofdzakelijk wordt gebruikt voor kostprijverlaging van mengsels.

In dezen voor Formosa gunstigen ontwikkelingsgang is in 1938 een belangrijke reactie ingetreden. De kwaliteit van het zwarte Formosaansche product bleek sterk tegen te vallen, waardoor verschillende juist veroverde markten ten deele wederom verloren gingen. Aan de hand van onderstaande uitvoercijfers zullen de daardoor ontstane verschuivingen in den export kort worden belicht.

Thee-uitvoer uit Formosa in de maanden Jan. t/m Aug. (in 1000 lb.).

Bestemming	1936	1937	1938
Groot-Britannië	1.021	946	1.071
Europeesch Continent	150	562	154
Afrika	417	1.332	154
V. S. van Amerika	2.557	2.619	1.684
Overig Amerika	62	148	93
Australië en Oceanië	88	383	183
China/Hongkong	148	236	86
Japan	1.298	1.534	1.574
Kwantoeng	714	1.146	4.511
Mandsjoerije	470	686	2.844
Z.-O.-Azië	2.394	2.134	463
Overig Azië	741	1.144	181
Niet gespecificeerd	2.246	913	500
	12.306	13.783	13.498

De verschuivingen, die in bovenstaande cijfers zijn waar te nemen, zijn voor een belangrijk deel terug te voeren op een terugdringing van zwarte en Pouchong-theeën in haar voornaamste afgezetgebieden.

Voor zwarte theeën was dit vooral het geval in de V.S. van Amerika, Afrika en Siam:

Export van zwarte thee gedurende Jan. t/m Oct.

	1937	1938
Mandsjoerije & Kwantoeng .	928	3.880
V. S. van Amerika.....	3.762	1.439
Groot-Britannië.....	889	784
Nederland.....	567	257
Egypte.....	1.554	193
Iran.....	563	87
Andere landen.....	1.724	897

Ook wat Pouchong-thee betreft is een zeer belangrijke exportverschuiving gekomen; de uitvoer in de eerste 10 maanden van 1938 naar gebieden, welke buiten Japan's contrôle staan beliep, $3/4$ mill. lb. tegen $2\frac{3}{4}$ mill. in dezelfde periode van 1937. De zwaarste verliezen voor deze soort werden geleden op de markten in Siam, Malakka en Fransch-Indo-China.

Oolong-thee, meer een kwaliteitsproduct dan de andere soorten, heeft voor 1938 grootere uitvoeren te zien gegeven en zolang de kwaliteit op peil blijft, mag dan ook een uitvoer op dit niveau worden verwacht.

Dat ondanks de hierboven vermelde exportverminderingen van zwarte en Pouchong-theeën naar bepaalde bestemmingslanden de totale uitvoer ongeveer gelijk

is gebleven, vindt zijn oorzaak in de massale verscheppingen van deze soorten naar de door Japan beheerschte gebieden: Mandsjoerije en Kwantoeng. Deze verscheppingen schijnen echter hoofdzakelijk in consignatie te hebben plaats gehad en indien de berichten juist zijn, dat de markt in die landen thans overvoerd is geraakt van zwarte en Pouchong-thee en een groot gedeelte van de verscheepte partijen onverkocht is gebleven, dan is het zeer waarschijnlijk, dat een en ander op de animo tot bereiding van zwarte theeën een domper zal zetten. De eerste teekenen daartoe zijn wellicht reeds te bespeuren in het feit, dat het aandeel van het zwarte product in den totalen export in Januari/October 1938 rond 40% bedroeg tegen een aandeel van 52% in 1937.

Voor de theerestrictie kan dit van groote beteekenis zijn. Zij was immers gebaseerd op de gedachte, dat zij zich tot de voornaamste zwarte theeproducerende landen kon beperken, daar de diverse groene theeën in zekeren zin haar eigen markt bezaten. De overschakeling van Formosa op zwarte theebeereiding was dan ook een onaangename verrassing, waardoor het slagen van het schema wel niet onmiddellijk werd bedreigd, maar wat op de resultaten ervan op den duur toch wel een druk dreigde uit te oefenen.

Met belangstelling moeten dan ook de verdere berichten uit Formosa tegemoet worden gezien.

(Samengesteld door het Bureau voor Uitvoorzaken van het Kantoor voor den Handel).

De buitenlandsche handel van Britsch-Indië in het 2e en 3e kwartaal 1938.

De politieke gebeurtenissen in Europa in de maand September hebben ook op den buitenlandschen handel van Britsch-Indië hun invloed doen gevoelen, in zooverre de buitenlandsche vraag naar Britsch-Indische producten, als jute, katoen en oliehoudende zaden, steeg, waardoor de waarde van den uitvoer, in vergelijking met Augustus, met Rs. 13 mill. kon toenemen tot Rs. 151 mill., terwijl de invoer daalde met Rs. 1 mill. tot Rs. 108 mill. (de her-uitvoer beliep Rs. 5 mill.). Het uitvoersaldo is dus met Rs. 14 mill. toegenomen.

Dit heeft intusschen niet kunnen beletten, dat, gerekend over het halfjaar 1 April — 30 September, de uitvoer tegenover het vorige jaar een belangrijken teruggang blijft toonen, hetgeen uit onderstaande cijfers blijkt (in mill. rupees):

	1 April — 30 September	
	1938	1937
Invoer.....	706,4	852,4
Uitvoer.....	791,8	981,4
Uitvoersaldo.....	85,4	129,0

Zoals deze opstelling doet zien, is de uitvoer over het halfjaar April—October 1938, in vergelijking met dezelfde periode van 1937, met circa Rs. 190 mill. gedaald — op een totale daling van den buitenlandschen

handel met Rs. 336 mill. — terwijl de invoer een teruggang toont van Rs. 146 mill. Het uitvoersaldo is dan ook sterk (met ongeveer $1/3$) verminderd.

Het Britsche Imperium neemt in den buitenlandschen handel van Britsch-Indië een overheerschende plaats in, en het aandeel ervan, zoowel in den invoer als in den uitvoer, onderging, in weerwil van de daling der absolute cijfers, nog een vergroting: in den invoer van 57% tot 60% (daling der absolute cijfers van Rs. 488 tot Rs. 424 mill.) en in den uitvoer van 49% tot 52% (daling der absolute cijfers van Rs. 481 tot Rs. 413 mill.). Onder de gebieden van het Britsche Imperium staat Groot-Britannië weer op de eerste plaats.

Het overige buitenland toont een sterken teruggang; de invoer eruit is verminderd van 364 tot 282 mill., de uitvoer erheen zelfs was 500 tot 323 mill. rupees. Opvallend is de vermindering van den invoer uit Japan (met bijna 40%). Hiertegenover staat echter een verhoogde invoer uit Italië, Egypte, Iran, Siam, China, Nederlandsch-Borneo en enkele tot het Britsche Rijk behorende gebieden.

	1 April — 30 September	
	1938	1937
Invoer uit Nederland.....	6,4	6,8
Uitvoer naar Nederland....	14,3	20,1
Uitvoersaldo.....	7,9	13,3

Met *Nederland* is de handelsbalans, volgens de Britsch-Indische statistiek, actief; het actieve saldo onderging echter, blijkens de cijfers in voorgaande tabel (in mill. rupees) een daling.

In den handel met *Nederlandsch-Indië* sloeg het export-saldo zelfs om in een importsaldo, doordat tegenover een gestegen invoer (van Rs. 2,7 tot Rs. 3,3 mill.) een verminderde uitvoer stond (van Rs. 4,4 tot Rs. 2,6 mill.).

Het belangrijkste exportproduct werd gevormd door jute-fabrikaten. De uitvoer ervan heeft, in vergelijking met het vorige jaar, slechts een geringe vermindering ondergaan, namelijk van Rs. 151 tot Rs. 130 mill. De voorraden stegen echter aanmerkelijk; hessian-doek en zakken van 128 mill. yards eind September 1937 tot 466 mill. yards eind September 1938, en voor zakken-doek en zakken van 130 tot 210 mill. yards. De prijzen zijn eenigszins opgelopen en hebben thans het niveau van 1937 weer bijna bereikt.

Doordat de export van thee toenam van Rs. 114 tot Rs. 122 mill., kwam dit artikel op de tweede plaats onder de exportproducten. De productie ervan beliep in het besproken halfjaar 263 (v.j. 242) mill. lbs. en de voorraden namen toe van 149 tot 190 mill. lbs. De prijzen der voornaamste kwaliteiten zetten hun dalende beweging voort en kwamen daardoor op een vrij wat lager niveau dan verleden jaar.

Ruwe katoen is in 1938 van de eerste naar de derde plaats verdrongen. De exportwaarde ervan onderging bijna een halvering (van Rs. 207 tot Rs. 109 mill.). De officieele schatting van de oppervlakte, die in het seizoen 1938—'39 met katoen zal zijn beplant, werd nader bepaald op 21.492.000 acres. De prijzen der voornaamste kwaliteiten konden eenigszins verbeteren, doch bleven nog aanmerkelijk beneden die van verleden jaar.

Daarentegen vertoonde de export van oliehoudende zaden nog een toeneming (van Rs. 72 tot Rs. 81 mill.). De prijzen bleven in 1938 nagenoeg constant, doch zij waren lager dan in dezelfde periode van 1937.

De export van ruwe jute daalde van Rs. 68 tot Rs. 51 mill. Hoewel volgens de officieele opgave de met jute beplante oppervlakte in het komende seizoen groter zal zijn dan in 1937, wordt de oogst belangrijk lager ge-

schat, en wel als gevolg van ernstige overstromingen. Toch zijn de prijzen niet noemenswaard gestegen, blijkbaar omdat men van de zijde van den handel de officieele schattingen aan den lagen kant acht.

De uitvoer van huiden en vellen liep terug van Rs. 76 tot Rs. 46 mill.; deze daling moet gedeeltelijk aan prijsvermindering worden toegeschreven.

De vermindering in den export van graan en meel was slechts gering (van Rs. 58 tot Rs. 53 mill.). De graanprijzen stijgen in den laatsten tijd eenigszins, doch in September jl. waren zij toch nog beneden die in September 1937.

Tenslotte vallen onder de meer belangrijke exportproducten nog de katoenen fabrikaten te noemen, waarvan de uitvoer verminderde van Rs. 46 tot Rs. 35 mill. De productie beliep 1.807 mill. yards. De prijzen der voornaamste soorten bleven in 1938 vrijwel constant; zij waren echter lager dan in 1937.

Van de bovengenoemde exportproducten behooren graan en meel, ruwe katoen en katoenen manufacturen ook tot de goederen, die Britsch-Indië importeert. De invoer ervan onderging een daling, behalve voor katoen, waarvoor een geringe toeneming (van Rs. 53 tot Rs. 54 mill.) viel waar te nemen.

Onder de producten, waarvan Britsch-Indië, naast eigen voortbrenging, nog import heeft, zijn verder te noemen minerale oliën, ijzer en staal, papier, suiker en steenkolen. De invoer van benzine, enz. liep terug van Rs. 28 tot Rs. 18 mill., die van kerosine van Rs. 35 tot Rs. 29 mill. De binnenlandsche productie van benzine en van petroleum bedroeg in Augustus jl. resp. 1,6 en 2,7 mill. gallons. Voor papier en papierwaren had een daling in den import plaats van Rs. 25 tot Rs. 17 mill.

Verder bestaat de Britsch-Indische invoer in hoofdzaak uit een groot aantal industrieproducten, waarvan — naast de reeds genoemde — de voornaamste zijn machines (stijging van Rs. 81 tot Rs. 95 mill.), gereedschappen, enz. (daling van Rs. 52 tot Rs. 42 mill.), metaalwaren (daling van Rs. 76 tot Rs. 51 mill.), transportmiddelen (daling van Rs. 39 tot Rs. 27 mill.) en chemische en pharmaceutische producten (daling van Rs. 28 tot Rs. 25 mill.).

(E.V. 1/39). (*Mededeeling van het Consulaat-Generaal der Nederlanden te Calcutta*).

Nederlandsch-Indië op de „Golden Gate International Exposition” te San Francisco in 1939.

Sedert November 1936, het tijdstip waarop President Roosevelt zijn proclamatie afkondigde, waarin hij alle naties uitnoodigde om deel te nemen aan „America's Official 1939 World's Fair on the Pacific”, hebben de deelnemende landen met stijgende belangstelling uitgezien naar de verwezenlijking van de „Golden Gate International Exposition” in de baai van San Francisco.

Op dezen oever van den Pacific zal vanaf 18 Februari tot 2 December 1939 de grootsch opgezette Internationale tentoonstelling worden gehouden, waar het Amerikaanse volk de gelegenheid zal worden geboden de vertegen-

woordigers van meer dan veertig naties uit alle deelen der wereld te ontmoeten.

Deze tentoonstelling, welke als thema heeft genomen de ontwikkeling van het verkeer en het toerisme („Transportation and Communication”), ter viering van de openstelling van de brugverbindingen over de San Francisco-baai, zal eene demonstratie zijn van den huidige stand der techniek en wetenschap alsmede kunstuitingen in de verschillende participerende landen.

Op het grootste kunstmatige eiland, dat ooit uit de zee werd opgebouwd, zal de tentoonstelling worden gehouden in het middelpunt van de baai van San Francisco.

Gelegen op een afstand van minder dan tien minuten van het centrum van San Francisco, beslaat het tentoonstellingsterrein een oppervlakte van ruim 160 ha, waaraan een bedrag van over de \$ 40.000.000 zal worden besteed, uitsluitend voor de schepping van dit eiland en de exploitatie van de tentoonstelling.

Men verwacht dat in verband met dezen grootschen opzet alsmede uitgebreide verkeersmogelijkheden, minstens twintig millioen betalende bezoekers zich naar de tentoonstelling zullen begeven. Dit cijfer is gebaseerd op ondervindingen, welke gedurende andere exposities werden opgedaan, o.a. die gedurende de Panama-Pacific International Exposition te San Francisco in 1915.

San Francisco, Oakland en het overige gebied om de baai, dat een uiterst belangrijk centrum is voor den internationalen overzeeschen handel en thans een knooppunt voor den trans-Pacific vliegdiens, zal na de tentoonstelling een groote vliegtuig- en vliegbootbasis verkrijgen, aangezien, nadat alle gebouwen wederom met den grond zijn gelijk gemaakt, hier één van de fraaiste luchthavens ter wereld zal worden aangelegd. Drie van de grootste gebouwen blijven bestaan, welke zullen worden bestemd om als hoofdkantoor van de betreffende Verkeersmaatschappij en als hangars te dienen.

Door de welwillende en actieve medewerking van den Consul-Generaal der Nederlanden te San Francisco, Dr. H.A. van Coenen Torchiana, heeft Ned.-Indië op het tentoonstellingsterrein een in alle opzichten gunstig gelegen perceel weten te verkrijgen, n.l. op den hoek van twee groote boulevards. Van het totale gereserveerde oppervlak, zal circa 8.000 V² worden ingenomen door het Ned.-Indische paviljoen, terwijl het resteerende gedeelte in beslag zal worden genomen door een Ned.-Indisch restaurant en een tuin. Dit restaurant, plaats biedende aan circa 400 personen, wordt gebouwd en geëxploiteerd voor rekening van de te 's-Gravenhage gevestigde Exploitatie Mij. van Indische Restaurants N.V. „Warong Brastagi”.

Na het met terzake deskundigen gepleegd overleg werd het vervaardigen van een ontwerp voor een karakteristiek Ned.-Indisch paviljoen opgedragen aan den Bataviaschen architect R. Deppe, den ontwerper van het Ned.-Indische paviljoen voor de tentoonstelling te Nagoya in 1937. De uitvoering van het bouwwerk werd gesteld in handen van een Amerikaanschen aannemer. Teneinde echter zeker te zijn, dat het paviljoen geheel volgens het oorspronkelijke ontwerp en met de ontworpen versieringen zou worden opgeleverd, is de heer Deppe naar San Francisco gezonden, teneinde tezamen met een Amerikaansch architect de leiding bij de oprichting van het paviljoen op zich te nemen; hiertoe vertrok deze einde Augustus 1938 naar San Francisco.

Wat het te exposeeren materiaal betreft zal uit overwegingen van politiek en sentiment alsmede in verband met het karakter van deze tentoonstelling (Toerisme en Verkeer) in het bijzonder tot uitdrukking worden gebracht, dat Ned.-Indië een veelheid van natuurschoon en toeristische attracties paart aan in velerlei opzicht voortreffelijke koloniale omstandigheden.

De Indische deelneming zal in verband met de beschikbare middelen niet groot van opzet kunnen zijn, doch haar distinctie zal worden ontleend aan het hooge gehalte der geëxposeerde objecten. Het spreekt uiteraard vanzelf dat het welslagen van de tentoonstelling voor een groot deel zal afhangen van den smaak, waarmede zij is

ingericht. Door het exposeeren o.a. van een groot Indisch diorama van den bekenden schilder Eland, prototypen van Indische kunstnijverheid, uitgebreide en in het oog vallende kunstvoorwerpen, een waardevolle collectie schilderijen en diorama's — door de Koninklijke Paketvaart Maatschappij welwillend afgestaan — zal hierin worden voorzien.

Teneinde de aantrekkelijkheid van de expositie te verhoogen zal voorts aandacht worden geschonken aan propaganda voor Ned.-Indië in het algemeen, b.v. aan het tentoonstellen van materiaal van historisch-cultureel karakter. Daartoe werd met deskundigen overleg gepleegd teneinde eene representatieve verzameling materiaal bijeen te brengen. Voorts werd de medewerking ingeroepen van verschillende Landsdiensten, terwijl ook de Afdeeling Nijverheid alsmede het Handelsmuseum van het Departement van Economische Zaken bijdragen voor de expositie hebben verzorgd. Tenslotte werd, evenals voor de tentoonstelling te Nagoya in 1937, wederom belangrijke hulp verleend door de Afdeeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut te Amsterdam.

Teneinde aan de Indische deelneming aan de tentoonstelling te San Francisco het gewenschte reliëf te verlenen, werd overgegaan tot de instelling van een Eere-Comité onder Eere-presidium van den Vice-President van den Raad van Nederlandsch-Indië en onder het voorzitterschap van den Directeur van Economische Zaken; in dit Comité werden een aantal hoofdamttenaren alsmede de vertegenwoordigers van verschillende particuliere lichamen tot lid benoemd.

Voor de organisatie van de voorbereiding der Indische deelneming werd een Uitvoerend Comité in het leven geroepen, waarin enkele particulieren zitting hebben en waarvan de leiding berust bij het Hoofd van het Kantoor voor den Handel van het Departement van Economische Zaken. Voorts werd het wenschelijk geacht, dat ook te San Francisco, onder voorzitterschap van den Consul-Generaal der Nederlanden, een Comité werd ingesteld om in het belang van de Indische deelneming raad en bijstand te verlenen.

De architectuur van het paviljoen is een combinatie van Indische en Inheemsche stijlen, waarbij de oude stijl van Midden-Java en die van Prambanan domineeren. Het kleuren-gamma is hoofdzakelijk dat van Bali, d.w.z. groen-grijs verweerde parassteen, een fond van terracotta en gedeeltelijk pleisterwerk.

De inwendige structuur van het paviljoen is verdeeld in vier ruimten, n.l. een groote ontvanghal, een dioramahal, de eigenlijke expositiehal en een kleinere dioramaruimte.

De groote ontvanghal, welke behalve een bronzen buste van H.M. de Koningin in een van Cheribonsch houtsnijwerk omvatte omljsting bevat, biedt tevens ruimte aan de groote allegorische wandschildering van den schilder Ch. Sayers, voorstellende handel, nijverheid, kunst en cultures alsmede aan een aantal panelen, bewerkt naar motieven van verschillende eilanden uit onzen Archipel, waartegen in natuurlijke grootte een buste van het bevolkingstype uit het betreffende eiland is geplaatst.

Vanaf deze hal heeft men tevens een doorkijk naar de aangrenzende ruimte, waarin het hoofdmotief wordt gevormd door een diorama van den Preanger, uitgevoerd door den kunstschilder L.J. Eland. Voorts bevat deze

zaal een informatiebureau alsmede enkele kantoor-ruimten.

In den doorgang met verlaagd plafond naar de eigenlijke groote tentoonstellingsruimte wordt een aquarium geplaatst met tropische visschen, geleverd door het Laboratorium voor het Onderzoek der Zee, en inwendig door stralenbundels van verschillende kleuren verlicht.

In het voorgedeelte van de groote zaal vindt men links en rechts podia, waar mannelijke en vrouwelijke handnijveren het pajongmaken, het zilversmeden en het batikken zullen demonstreeren. Deze ruimte wordt be-timmerd en versierd met typisch Indische materialen, waarbij voorts de diverse verkeersorganisaties hier te lande een aanzienlijk gedeelte zelf zullen inrichten. Aan het einde van de zaal vindt men als afsluiting een groote wereldkaart, waarbij door middel van neonverlichting in diverse kleuren de verschillende verkeerswegen ter zee en door de lucht naar Ned.-Indië worden aangegeven.

Tenslotte bevindt zich achter deze wandkaart in eene donkere ruimte aan weerszijden een draaiend diorama, hetwelk uit verschillende tafereelen bestaat.

Het benooidige expositiemateriaal werd successievelijk in de afgelopen maanden verscheept. Op 24 December 1938 vertrokken de hierboven genoemde Inheemschen, die 8 Februari 1939, dus tien dagen vóór de officieele opening, te San Francisco zullen arriveeren. Deze handwerklieden worden vergezeld door een Engelsch sprekend Inlandsch ambtenaar van de Afdeeling Nijverheid van het Departement van Economische Zaken, teneinde toezicht te houden op de Inheemsche werklieden en aan wien voorts is opgedragen zich in nationale kleederdracht onder de bezoekers te begeven teneinde hen van voorlichting te dienen.

Het behoeft niet nader te worden uiteengezet, dat deze tentoonstelling een unieke gelegenheid biedt tot ver buiten de Rijksgrenzen bekendheid te geven aan land en volk dezer gewesten.

Aanteekeningen.

NEDERLANDSCH-INDIË.

Groothandelsprizen exportproducten.

Indexcijfers, gewogen met uitvoerhoeveelheden in 1935
(1929=100).

		(Voorloopige cijfers)	
Sept. 1936	39,7	14 Nov. — 19	Nov. 1938 45,3
Dec. " "	56,6	21 " — 26	" " 44,4
Mrt. 1937	63,5	28 " — 3	Dec. " 44,4
Juni " "	55,8	5 Dec — 10	" " 44,7
Sept. " "	52,6	12 " — 17	" " 45,1
Dec. " "	44,8	19 " — 24	" " 45,5
Mrt. 1938	40,7	26 " — 31	" " 45,6
Juni " "	40,2	2 Jan. — 7	Jan. 1939 45,5
Sept. " "	44,5	9 " — 14	" " 45,4
Dec. " "	45,1	16 " — 21	" " 45,4

(Centraal Kantoor voor de Statistiek).

Ondernemingsrubberuitvoer van Java in 1938. (in kg droog).

Landen van bestemming	Latex	Sprayed	Droge rubber	Totaal
Nederland	68.856	4.288	7.333.024	7.406.168
Groot-Britannië	3.003	—	10.043.220	10.046.223
Duitsland	28.568	—	6.175.965	6.204.533
Frankrijk	31.029	—	2.911.455	2.942.484
België	819	—	777.164	777.983
Italië	7.600	—	1.589.501	1.597.101
Scandinavië	1.325	—	948.783	950.108
Overig Europa	5.289	—	4.155.946	4.161.235
Canada	—	—	—	—
V. S. van Amerika	5.127	50	12.376.438	12.381.615
Overig Amerika	—	—	836.555	836.555
Zuid-Afrika	—	—	695.679	695.679
Overig Afrika	—	—	171.835	171.835
Singapore/Penang	—	—	249.054	249.054
Japan/Korea	2	—	7.678.473	7.678.475
China/Hongkong	1	—	928.495	928.496
Overig Azië	—	—	130.003	130.003
Australië/Nw. Zee-land	—	—	1.263.744	1.263.744
Niet gespecificeerd	—	—	—	—
Totaal	151.619	4.338	58.265.334	58.421.291

(Mededeeling van de Afd. Ondernemingslandbouw).

Voorloopige bedrijfsuitkomsten van de Landwaterkrachtbedrijven.

In de gezamenlijke centrales van de Landwaterkrachtbedrijven werden gedurende het geheele jaar 1938 geproduceerd 134.555.881 kWh tegen 121.262.390 kWh in het jaar 1937.

Een overzicht van de geldelijke uitkomsten over dit tijdvak volgt hieronder. De overeenkomstige cijfers, geldende voor 1937, zijn tusschen haakjes bijgevoegd.

December 1938.

Voorloopige bedrijfsuitkomsten der Landwaterkrachtbedrijven
(in duizenden gld.).

Bedrijf	Dec. 1938	Vorige maanden	Tot en met de maand Dec. 1938
Bandoengsche Hoogvlakte	17,- (14,2)	164,2 (148,8)	181,2 (163,-)
West-Java	20,4 (19,3)	163,5 (165,-)	183,9 (184,3)
Madioen	4,3 (4,6)	44,7 (38,9)	49,- (43,5)
Benkoelen	2,8 (2,6)	30,8 (29,4)	33,6 (32,-)
Lasten	44,5 (40,7)	403,2 (382,1)	447,7 (422,8)
Baten	242,8 (234,2)	2806,8 (2706,2)	3049,6 (2940,4)
Bruto-overschot	198,3 (193,5)	2403,6 (2324,1)	2601,9 (2517,6)
Afschrijvingen	94,- (93,5)	1034,6 (1029,-)	1128,6 (1122,5)
Beschikbaar voor leeningsrente	104,3 (100,-)	1369,- (1295,1)	1473,3 (1395,1)

(Mededeeling van de Afdeeling Electriciteitswezen van het Departement van Verkeer en Waterstaat).

ACCOUNTANTS KANTOOR E. F. JAHN BATAVIA

Lid v.h. Nederlandsche Instituut v. Accountants

Voor:

ACCOUNTANCY

ADMINISTRATIES en
BELASTINGZAKEN

KALI BESAR W. 40-TEL. 109 BT.

BRITSCHE-INDIË.

Ambtelijke waarden voor 1939.

Blijkens een in de „Indian Trade Journal” van 22 December 1938 gepubliceerde lijst, zijn voor diverse producten voor 1939 nieuwe ambtelijke waarden vastgesteld, welke dienen als basis voor de berekening der invoerrechten. Genoemd mogen worden:

Tariefno.	Product	Maatstaf	Nieuwe Oude	
			ambtelijke waarde	
			Rs. A.P.	Rs. A.P.
8	Cocosnoten uit Ned.-Indië, geschild	1000 st.	56. 0.0	52. 0.0
9(3)	Zwarte peper	cwt.	13. 4.0	14. 0.0
	Witte peper	cwt.	25. 0.0	30. 0.0
11	Cassave of tapioca-bloem	cwt.	5. 12.0	6. 8.0
11(3)	Cassave, tapioca of sago	cwt.	7. 0.0	7. 8.0
12(2)	Copra	cwt.	8. 4.0	10. 0.0
15	Smeervet	lb.	0. 3.0	0. 3.3
15(7)	Cocosolie	cwt.	11. 8.0	14. 0.0
15(7)	Lijnolie	imp. gall.	2. 4.0	2. 1.0
28	Boorzuur	cwt.	18. 4.0	18. 12.0
28	Caustisch potasch	cwt.	20. 8.0	21. 0.0
28	Caustische soda (flake of petal)	cwt.	10. 0.0	9. 8.0
50(8)	Cocosvezel	cwt.	4. 0.0	4. 2.0

(Med. E.V. 625/39).

Suiker.

Volgens de jongste officieele schatting bedraagt de in Britsch-Indië met suikerriet beplante oppervlakte voor het seizoen 1938-'39 5.370.000 acres. Dit beteekent een vermindering met $11\frac{3}{4}\%$ vergeleken bij de raming voor het seizoen 1937-'38. Bovendien is de stand van het gewas beneden normaal tengevolge van overstroomingen en aantasting door insecten. De suikerfabrieken zullen dan ook in de naaste toekomst rekening dienen te houden met een tekort aan suikerriet. De hoeveelheid suiker, die in verband met deze omstandigheden zal moeten worden ingevoerd, kan men met een voorzichtige raming op ongeveer 120.000 ton stellen.

(E.V. 1/39).

(Mededeeling van het Consulaat-Generaal der Nederlanden te Calcutta).

DUITSCHLAND.

Aanvullende handelsovereenkomst met Roemenië.

Bij de op 10 December 1938 gesloten tweede aanvullende overeenkomst op het Duitsch-Roemeensche handels- en scheepvaartverdrag van 1935, zijn een groot aantal aan Duitschland verleende tariefreducties, waarop krachtens het beginsel der meestbegunstiging ook Nederland aanspraak heeft, geconsolideerd.

Een nieuwe begunstiging is toegekend ten aanzien van kunsthars in poeder, die belast zal worden met 3000 lei per 100 kg. Voor dit artikel was geen afzonderlijke sub-post ingesteld, zoodat het volgens post 235 met 4500 lei per 100 kg werd belast.

(Med. E.V. 625/39).

GRIEKENLAND.

Invoerregiem 1e halfjaar 1939.

Bij Ministerieel Besluit van 2 Januari 1939 No. 290, is afgekondigd de invoerreglementeering voor het eerste halfjaar 1939. Deze is in het algemeen gelijk aan de tot nu toe geldende regeling. Slechts enkele wijzigingen zijn aangebracht. Voor Nederland is wellicht van eenig belang de overbrenging naar de vrije lijst A van vaseline (tariefno. 161 d. 9); insectenverdelgingsmiddelen (161 d. 13) en roet (167 h).

(Med. E.V. 625/39).

ITALIË.

Koffiepolitiek.

Het nummer van 12 December 1938 van de „Nachrichten für Aussenhandel” bevat eenige belangwekkende mededeelingen inzake de verscherping van de van Overheidswege uit te oefenen contrôle op den koffie-invoer in Italië, welke maatregel o.a. ten doel heeft den invoer in meerdere mate dan tot op heden het geval is geweest, aan den uitvoer van Italiaansche producten dienstbaar te maken.

Blijkens genoemd blad is men als eerste schrede op dezen weg — die, indien zij door meerdere zou worden gevolgd, zou leiden tot een verscherping van de door Italië gevoerde handelspolitiek ten opzichte van de landen, die een actieve handelsbalans met Italië hebben — overgegaan tot de oprichting van drie import-maatschappijen voor koffie, welke resp. in Genua, Triëst en Napels zullen worden gevestigd.

Alle Rubberwaren

voor:

Technische bedrijven.
Lasch- en autogeëinrichtingen.
Pompstations.
Suiker-, Koffie-, Theefabrieken.
Rijstpellerijen.
Automobiel-technieken.
Drukkerijen.

levert de:

Fabriek van Techn. Rubberwaren
BANDOENG

FABRIEK — Telef. 2028. Tjirojom.
Huisadres „ 2412. v. Houtenw. 2.

LEDERFABRIEK „WONOTJOLO“

SOERABAJA

Directie:
MAINTZ' PRODUCTEN HANDEL N.V.

**ALLE SOORTEN LEDER VOOR SCHOEN-
FABRICAGE, BENEVENS LEDER
VOOR INDUSTRIEELLE DOELEINDEN.**

Het besluit tot oprichting van deze vennootschappen is uitgegaan van den bond van importeurs. Deze lichamen hebben tot taak rechtstreeks in de verschillende productielanden in te koopen en de koffie in entrepôt af te leveren aan de importeurs; de distributie in het binnenland geschiedt volgens een licentie-stelsel, waardoor alleen van Overheidswege erkende firma's in staat zijn koffie van importeurs te betrekken.

Belangrijk is voorts, dat de inkooppolitiek van de invoermaatschappijen niet alleen gericht zal zijn op het zoo voordeelig mogelijk betrekken van de koffie, doch dat tevens het oog gericht zal moeten worden op de bevordering van den Italiaanschen uitvoer, hetzij rechtstreeks, hetzij in samenwerking met de uitvoermaatschappijen, welke daartoe zullen worden opgericht.

Niet onvermeld moge blijven, dat de aan importeurs gerichte uitnodiging om hun belangen door genoemde vennootschappen te laten behartigen vermeldde, dat het noodzakelijk geacht werd een eensgezind front tegenover het buitenland te vormen. Dit streven schijnt geenszins tot enkele producten beperkt te blijven, doch zal in de naaste toekomst ook tot andere artikelen kunnen worden uitgebreid. Het is derhalve niet uitgesloten, dat op den duur het „barter“-systeem, dat door de voren-geschetste ontwikkeling in de hand wordt gewerkt en dat in de eerste plaats ten doel heeft de afname van de buitenlandsche producten direct afhankelijk te stellen van de bereidheid om Italiaansche producten te betrekken, een steeds belangrijker plaats in de Italiaansche handelspolitiek zal gaan innemen.

(Mededeeling van het Bureau voor Uitvoorzaken van het Kantoor voor den Handel).

KENYA.

Koffie-oogst.

Naar aanleiding van de publicatie van twee onnauwkeurige voorspellingen in de laatste jaren, is een poging gedaan tot verruiming van de plantersopgaven, waarop de schattingen gebaseerd zijn, aldus lezen wij in een circulaire, die juist is rondgezonden door het Kenya Department of Agriculture. Alle koffieplanters werden aangeschreven, een eenvoudig invul-formulier werd samengesteld en de aandacht van de pers werd gevestigd op de noodzaak van meerdere opgaven.

Op 15 November j.l. werden aan 831 ondernemingen invul-formulieren toegezonden, waarvan er op 5 December j.l. 540 waren terugontvangen. Daarop werd een aanvang gemaakt met het samenstellen van een tabelarisch overzicht. De opgaven beliepen 60.703 acres koffie, tegen 93.772 acres in de geheele kolonie volgens opgaven bij de telling op 28 Februari 1938 en een getaxteerd totaal van 89.799 acres voor het oogenblik.

De resultaten blijken uit onderstaande tabel. Het geschatte areaal wijst een achteruitgang aan met 3.973 acres of 4% in vergelijking met de cijfers van de telling op 28 Februari 1938. De productie wordt geschat op 316.694 cwt. tegen 308.398 cwt. in 1937/'38, of 8.566 cwt. meer.

	Geschat areaal		Geschatte productie	
	1937/38	1938/39	1937/38	1938/39
N.W. Area	16.109	15.142	29.783	25.804
Western Area	13.262	12.245	32.747	29.799
Rift Valley	3.919	3.449	8.103	7.617
Eastern Area	60.482	59.963	237.765	253.744
Totaal	93.772	89.799	308.398	316.964

(Mededeeling van den Handelscommissaris voor Ned.-Indië in de Unie van Zuid-Afrika).

(2435/39).

MANDSJOEKWO.

Verdrag met Polen.

Het op 19 October jl. tot stand gekomen verdrag, hetwelk practisch de erkenning beteekent van Mandsjoekwo door Polen, houdt o.m. in, behandeling op wet van meestbegünstiging voor de wederzijdsche consulaire ambtenaren, voor personen, zaken, rechten en concessies, voor reizen, verblijf, enz.

Ten aanzien van den handel en wederkeerige economische samenwerking is bepaald, dat de hiermede samenhangende aangelegenheden met welwillendheid zullen worden behandeld, in afwachting van de totstandkoming van een handelsverdrag.

(Med. E.V. 628/39).

NOORWEGEN.

Licentierecht glucose.

In aansluiting aan het bericht, voorkomende in het Economisch Weekblad No. 47 van 25 November 1938 over het licentierecht op suiker, kan nu medegedeeld worden, dat bij douanecirculaire van 5 December jl. bepaald is, dat voor glucose het oude licentierecht van Kr. 0,50 per 1.000 kg geheven zal worden in plaats van het recht van Kr. 10.

(Med.E.V. 627/39).

ZUID-SLAVIË.

Verscherping deviezenmaatregelen.

De Zuid-Slavische exporteur was tot dusverre verplicht 25% van de uit den export naar niet-clearinglanden verkregen deviezen door tusschenkomst van de deviezenbanken af te dragen aan de Nationale Bank, waarbij de omrekening geschiedt op basis van een officieel vastgestelden koers van 205 dinar per £. Een ander aandeel van 25% der bovengenoemde export-deviezen moest door bemiddeling van de deviezenbanken tegen een koers, die overeenstemt met 238,80 dinar per £, ter beschikking worden gesteld van de importeurs van ruwe wol en ruwe katoen.

Thans is bepaald, dat beide aandelen van 25% aan

de Nationale Bank moeten worden afgedragen, waarbij de koersen van 205 en 238,80 gehandhaafd blijven.

De bepaling, dat het laatstvermelde aandeel van 25% ter beschikking zou worden gesteld van de importeurs van ruwe wol en ruwe katoen, is eveneens gewijzigd. Tegen dezen koers zullen n.l. slechts deviezen worden afgegeven, voor zoover zij dienen tot betaling van den invoer van bedoelde grondstoffen of daaruit vervaardigde producten ten behoeve van leveringen aan den staat.

De overige invoer van ruwe wol en katoen moet betaald worden met deviezen, die aangekocht worden tegen den koers, die overeenstemt met 262,68 dinar per £.

(Med. E.V. 625/39).

Boeken en Tijdschriften.

Economische Voorlichting No. 2, 1939.

Van *Economische Voorlichting*, het weekblad van de gelijknamige afdeling der Directie van Handel en Nijverheid van het Ministerie van Economische Zaken te 's-Gravenhage, werd No. 2 ontvangen, gedateerd 13 Januari 1939.

Daarin komen o.a. artikelen voor over productie en export van Groot-Britannië en de industriele en commercieele ontwikkeling van Turkije.

Onder „Handel en Nijverheid” worden ditmaal gegevens over Sovjet-Rusland verstrekt, welke van belang kunnen zijn voor exporteurs. In deze zelfde rubriek zijn bijdragen opgenomen over den economischen toestand van Roemenië en den economischen toestand van Litauen, alsmede berichten over enkele landen, waaronder Letland en Zweden.

In de rubriek „Economische Propaganda” treffen wij de gebruikelijke kalender aan van internationale jaarbeurzen, congressen en tentoonstellingen.

De rubriek „Economische Politiek” opent met een artikel over betalingsverkeer met Paraguay en mededeelingen over handelsovereenkomsten, gesloten tusschen Argentinië—Griekenland en Griekenland—V. S. van Amerika, waarna mededeelingen volgen over verschillende landen, o.a. Duitschland, Frankrijk, Tunis, Venezuela en Zuid-Slavië.

*

„Bulletin” van het Koloniaal Instituut.

Van het „Bulletin”, het driemaandelijksch tijdschrift, dat, zooals bekend, wordt uitgegeven door het Kolo-

niaal Instituut te Amsterdam in samenwerking met het Nederlandsch Pacific Instituut, werd dezer dagen de eerste aflevering ontvangen van jaargang II, gedateerd November 1938.

Het orgaan, dat, naar gebleken is, in een bestaande behoefte voorziet, gaat thans den tweeden jaargang in en ook deze jaargang zal ten doel hebben om het buitenland van voorlichting te dienen inzake verschillende belangrijke aangelegenheden, die op Nederlandsch-Indië en de Pacific-landen betrekking hebben. Het is grootendeels gesteld in de Engelsche taal; alleen het laatste artikel „De kleine industrieën van Japan” is in het Hollandsch gesteld. De schrijver van dit artikel, de Heer E.D. van Walree, Oud-Consul der Nederlanden in het Verre Oosten en thans voorzitter van het Nederlandsch Pacific Instituut, heeft zijn bijdrage geschreven naar aanleiding van „The small Industries of Japan; their growth and development” van Teijro Uyeda.

Het eerste — Engelsche — gedeelte begint met een artikel van Mej. Mr. C. Rothe, die behoort tot de staf van het Koloniaal Instituut, en die tot onderwerp heeft gekozen de industriele ontwikkeling en de binnenslandsche consumptie in Ned.-Indië, waarbij de uitbreiding der bestaande en de oprichting van talrijke nieuwe takken van industrie gedurende de laatste jaren in beschouwing worden genomen, en waarbij gewezen wordt op de belangrijke rol, welke de bevolkingsaanwas hierbij speelt.

Prof. Dr. B. O. J. Schrieke, oud-directeur van het Departement van Onderwijs en Eeredienst te Batavia,

BANKZAKEN

EFFECTENZAKEN

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ, N.V.

FACTORIJ BATAVIA
en hare kantoren in Nederl.-Indië, Br.-
Indië, Burma, Str. Settl., China en Japan

DELEGATIE- EN DOCUMENTAIRE CREDIETEN

wijdt een artikel aan het onderwijs-systeem in Ned.-Indië. Daarin wordt eerst een historisch overzicht gegeven van de regeeringsbemoeyenis met het onderwijs, waarna de reorganisaties na 1907 afzonderlijk worden behandeld. Het betreft hier uitsluitend Gouvernements-onderwijs en dus niet dat op particuliere scholen.

Van de hand van Prof. Mr. H. Westra, hoogleeraar in het Indisch Staatsrecht te Utrecht, treffen wij een artikel aan over „Een Amerikaan over koloniale politiek”. Dit artikel vindt zijn aanleiding in het boek „Malaysia; a study in direct and indirect rule” van Prof. Rupert Emerson van de Harvard Universiteit, die een jaar lang in de Malay States en Ned.-Indië reisde.

De Heer C. van de Koppel, oud-hoofd van het Museum voor Economische Botanie te Buitenzorg, thans werkzaam bij het Koloniaal Instituut te Amsterdam, bespreekt de moeilijkheden en problemen, die zich voordoen bij de boschcultuur in de Buitengewesten.

Van Ir. F. J. J. Dootjes, oud-ingenieur bij de Deli-Spoorweg-Maatschappij, is een geïllustreerd artikel over Deli, het land van de agrarische pioniers. Daarin bespreekt hij dit land sinds de komst aldaar van Jacob Nienhuys, nu 75 jaren geleden, in een eerste gedeelte, terwijl het slot zal worden opgenomen in het volgend nummer van het *Bulletin*.

Prof. Dr. B. C. P. Jansen te Amsterdam heeft zich tot onderwerp voor een bijdrage gekozen de voedingsmiddelen in de tropen, zoowel die voor de Europeanen als voor de bevolking, terwijl de Heer H. Mouw, oud-adviseur voor Oost-Aziatische Zaken te Batavia, een bespreking wijdt aan China's vereenigd anti-Japansch front.

Ook deze eerste aflevering van den nieuwen jaargang maakt evenals de afleveringen van den vorigen jaargang aanspraak op aller belangstelling.

Diverse Berichten.

Mededeeling.

Belanghebbenden hier te lande wordt in overweging gegeven, alvorens zich met verzoeken om inlichtingen tot Nederlandsche diplomatieke en consulaire ambtenaren in het buitenland te wenden, zich in verbinding te stellen met het Hoofd van het Bureau voor Buitenlandsche Handelsvoorlichting en Propaganda van het Kantoor voor den Handel te Batavia-C., aangezien in vele gevallen door genoemd bureau over de gewenschte gegevens wordt beschikt, waardoor niet onbelangrijke tijdsbesparing kan worden verkregen.

Indien blijkt, dat de verzochte gegevens hier te lande niet beschikbaar zijn, verleent het bureau gaarne zijne bemiddeling tot het verkrijgen daarvan bij de betrokken instanties in het buitenland.

Het verdient voorts aanbeveling, aanvragen tot vestiging van handelsrelaties in het buitenland vergezeld te doen gaan van volledige bijzonderheden betreffende de artikelen waarop de aanvraag betrekking heeft, alsmede van bank- en/of andere referenties nopens den aanvrager.

Tariefwetgeving.

Vaststelling van de gemiddelde marktprijzen van copra en peper en de gemiddelde kost- en marktprijzen van klapperolie voor het 2e kwartaal 1939.

Bij beschikking van den Directeur van Financiën van 18 Januari 1939, No. DA 5a/1/1, gelet op de artikelen 1 van de ordonnanties van 30 April 1921 (Staatsblad No. 267, juncto Staatsblad 1924 No. 364) en 15 Mei 1924 (Staatsblad No. 232), is besloten:

Voor de heffing gedurende het 2e kwartaal 1939 van het verschuldigd uitvoerrecht vast te stellen:

I.	de navolgende gemiddelde marktprijzen:			
	Copra.....	per 100 kilogram	f	4,41
	Peper, witte.....	„ 100 „	„	19,28
	Peper, zwarte ...	„ 100 „	„	14,75

II.	a.	den gemiddelden kostprijs van klapperolie per 100 l op	f	7,49
	b.	den gemiddelden marktprijs van klapperolie.....	„ 100 l op	„ 7,99

zoodat het te heffen uitvoerrecht gedurende de maanden April, Mei en Juni 1939 bedraagt van:

Copra:	a.	bij uitvoer uit de residenties Celebes en Onderhoorigheden, Manado en Molukken van het Gouvernement Groote Oost		
		per 100 kilogram	f	nihil
	b.	bij uitvoer uit de overige gedeelten van het tolgebied van Nederlandsch-Indië		
		per 100 kg	f	nihil
		Peper, witte.....	„ 100 „	„ nihil
		Peper, zwarte.....	„ 100 „	„ 0,08
		Klapperolie.....	„ 100 liter	„ nihil.

Kennisgevingen.

In de „Verzameling van Kennisgevingen aan de Ambtenaren der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen over het jaar 1938” zijn verschenen:

Kennisgeving No. 79. Bekrachtiging door de wet van eenige bij ordonnantie getroffen maatregelen ten aanzien van de uitvoerrechten.

Kennisgeving No. 80. Verbod van uitvoer van plantmateriaal van toeba (derrisoorten) uit het tolgebied van Ned.-Indië („Uitvoerordonnantie-toeba-plantmateriaal 1938”).

Kennisgeving No. 81. Verbod van uitvoer van plantmateriaal van cacao (*Theobroma cacao*) uit het tolgebied van Ned.-Indië („Uitvoerordnening cacao-plantmateriaal 1938”).

Kennisgeving No. 82. Maatregelen ter voorkoming van verspreiding van aardappelziekten.

Stand der clearing met Duitsland.

Volgens mededeeling van den Agent in Ned.-Indië van het Nederlandsch Clearinginstituut was de stand der clearing met Duitsland op 14 Januari 1939 als volgt:

<i>Stortingen in Nederland:</i>	f 8.933m/
Waarvan bestemd voor achterstallige vorderingen, rentedienst en vrije rekening Reichsbank.....	f 1.146m/
Bestemd voor nieuwe vorderingen.....	f 7.786m/
<i>Stortingen in Duitsland:</i>	f 39.191m/
Uitbetalingen in Nederland op nieuwe vorderingen....	f 5.861m/
Achterstand.....	f 31.400m/

Handelsbetrekkingen.

No. 58. Denemarken. Firma, gevestigd te Kopenhagen, wenscht in relatie te treden met exporteurs hier te lande van koffie, voornamelijk Sumatra-robusta.

No. 3842097.

No. 59. Hongkong. Firma, gevestigd te Hongkong, wenscht in relatie te treden met exporteurs hier te lande van Java-koffie.

No. 3845222.

No. 60. Zweden. Firma, gevestigd te Malmö, wenscht in verbinding te treden met importeurs hier te lande van machine-pakkingen.

No. 3846389.

No. 61. V.S. van Amerika. Een te New York gevestigde coöperatieve inkoopvereniging wenscht in relatie te treden met exporteurs hier te lande van derriswortel, voor afname in belangrijke hoeveelheden.

No. 3847044.

No. 62. Nederland. Firma, gevestigd te Amsterdam, wenscht in verbinding te treden met importeurs hier te lande, die nog niet in Europa vertegenwoordigd zijn, teneinde als inkoopagent op te treden.

No. 3846976.

No. 63. Duitsland. Firma in Duitsland zoekt in Ned.-Indië (in het bijzonder Batavia) Duitsch corresponderende vertegenwoordigers op proviciebasis, resp. importeurs, speciaal voor de artikelen: auto's, motorfietsen, fietsen en onderdeelen daarvan.

No. 64. V.S. van Amerika. Firma te New York wenscht in verbinding te treden met exporteurs en fabrikanten van tapiocameel hier te lande.

No. 38398.

No. 65. V.S. van Amerika. Firma te New York wenscht als verkoopagente op te treden voor exporteurs hier te lande van Lampong-peper, kapok, geitvellen en tapioca.

No. 3850617.

No. 66. V. S. van Amerika. Een te New York gevestigde firma wenscht in relatie te treden met exporteurs hier te lande van sisal (sisal tow en sisal waste) of andere overeenkomstige vezelsoorten (rosella).

No. 38409.

No. 67. Roemenië. Firma te Boekarest wenscht in relatie te treden met exporteurs hier te lande van koffie, thee, rijst, rubber, gommen en harsen.

No. 3852100.

No. 68. Engeland. Firma te Londen wenscht in relatie te treden met importeurs hier te lande van katoenen en kunstzijden stoffen.

C.I.B. 05343/38.

No. 69. Unie van Zuid-Afrika. Firma te Johannesburg wenscht in relatie te treden met exporteurs hier te lande van derris-poeder.

No. 3852084.

No. 70. Canada. Firma gevestigd te Lachine, P.Q., wenscht in relatie te treden met exporteurs hier te lande van gambir en cutch.

No. 3851942.

No. 71. Unie van Zuid-Afrika. Twee agentuurhuizen te Durban wenschen in relatie te treden met exporteurs hier te lande van „raw rubber” en „crêpe rubber.”

No. 3827868.

No. 72. Britsch-Indië. Firma te Calcutta wenscht in relatie te treden met exporteurs hier te lande van oud koperwerk (alsmede voorwerpen, vervaardigd uit een alliage van koper en tin) en oud koperdraad.

No. 3854891.

No. 1. Duitsland. Firma, gevestigd in Hamburg, wenscht in relatie te treden met een firma in een van de voornaamste centra h.t.l., die gespecialiseerd is in papier- en kartonwaren en die bereid is haar te vertegenwoordigen.

Nadere inlichtingen verstrekt het Bureau voor Buitenlandsche Handelsvoorlichting en Propaganda van het Kantoor voor den Handel, Molenvliet West 8, Batavia-Centrum.

Bij verzoeken om inlichtingen op te geven nummer van de handelsbetrekking en nummer van het Economisch Weekblad.

Aanbestedingen.

Openbare inschrijving.

Op Donderdag 2 Februari 1939 zal een openbare inschrijving worden gehouden voor 330 tons Javarijst in zilvervlies voor de Banka-mijnwerkers.

Inschrijvingsvoorwaarden zijn verkrijgbaar bij het Verkoopkantoor van 's-Lands Mijnbouwproducten, Batavia-Centrum.

(6).

Economisch Weekblad

voor Nederlandsch-Indië

Orgaan van het Departement van Economische Zaken met medewerking van Hoofden van Departementen, Diensten en Bedrijven, alsmede van niet-ambtelijke personen en organisaties.

Statistische Mededeelingen

bijvoegsel van No. 4 van den 8en Jaargang

27 Januari 1939

Voorloopige productieraming van de voornaamste Inlandsche landbouwgewassen op Java en Madoera in 1938.

Evenals in vorige jaren wordt, aan de hand van de op ultimo December jl. beschikbare cijfers, de jaarproductie geraamd van de voornaamste Inlandsche landbouwgewassen op Java en Madoera. Deze raming is als een verbetering te beschouwen voor de in het *Economisch Weekblad* van 30 September 1938 No. 39, op grond van de tot eind Augustus 1938 bekende cijfers, gepubliceerde berekeningen. De definitieve jaarcijfers zullen als gewoonlijk ongeveer medio van dit jaar onder den titel „De Inlandsche landbouw” in dit weekblad worden bekend gemaakt. Voor meerdere bijzonderheden omtrent de geogste uitgestrektheden in 1938 en de vooruitzichten van den Westmoesson-aanplant 1938/1939 wordt verwezen naar het verslag van „Oogst en aanplant der voornaamste Inlandsche landbouwgewassen op Java en Madoera in December 1938” elders in dit nummer.

De productie van sawahpadi wordt districtsgewijs berekend met behulp van de landrenteproefsnitopgaven. Slechts voor eenige districten, waarvan de proefsnitopgaven nog niet volledig zijn ontvangen, is gebruik gemaakt van de gemiddelde opbrengsten der proefsnitten van de laatste 10 jaren, gecorrigeerd met het gemiddelde der voor 1938 van de Landbouwconsulenten ontvangen taxatiecijfers van den oogst. Ten aanzien van de Particuliere landerijen in de residenties Batavia en Buitenzorg is voor de productieberekening wederom zooveel mogelijk rekening gehouden met de beschikbare tjoeké-cijfers over 1938.

Ten behoeve van de productieraming der andere gewassen zijn voor de verschillende gebieden de dit jaar ontvangen proefsnitopgaven van de Landbouwconsulenten gebruikt. Voor die *residenties*, waarvan het aantal proefsnitopgaven van 1938 niet voldoende representatief is, zijn de gemiddelde opbrengsten becijferd uit *alle tot en met December jl.* beschikbare opgaven (dus ook die van vorige jaren), eveneens gecorrigeerd met de oogsttaxaties van de Landbouwconsulenten.

De voorloopige gegevens betreffende de totaal geogste uitgestrektheden en de geraamde producties in 1938 zijn samengevat in de hieronder volgende staatjes, vergeleken met de definitieve cijfers der voorgaande jaren.

Producties van Java en Madoera.

Gewas :	In duizenden quintalen		
	1938 (voorloopig)	1937 (definitief)	Gem. 1928/37 (definitief)
1. Sawahpadi + rantja (droge padi)	76.814	74.470	68.587
2. Padigogo (droge padi)	5.107	4.419	5.060
3. Mais (gepeld)	18.991	20.369	19.491
4. Cassave (versche knollen)	82.426	76.374	61.794
5. Bataten (versche knollen)	12.885	11.823	11.029
6. Aardappelen (versche)	400	467	733
7. Aardnoten (gepeld)	2.217	1.807	1.591
8. Kedelee (gepeld)	2.903	2.689	1.705

De berekende voorloopige cijfers over 1938 zullen, behalve voor sawahpadi slechts weinig afwijken van de definitieve. Voor sawahpadi zijn ze echter door een

Geogste uitgestrektheden op Java en Madoera.

Gewas :	In duizenden hectaren		
	1938 (voorloopig)	1937 (definitief)	Gem. 1928/37 (definitief)
1. Sawahpadi + rantja	3.563	3.476	3.258
2. Padigogo	389	391	416
3. Mais	2.006	2.069	2.004
4. Cassave	948	950	760
5. Bataten	184	181	165
6. Aardappelen	8	11	15
7. Aardnoten	262	235	215
8. Kedelee	379	353	259

andere wijze van berekening aan den lagen kant en daardoor niet geheel vergelijkbaar met de definitieve cijfers. Uit de ervaring blijkt, dat de Decemberschatting voor sawahpadi gemiddeld ongeveer 4% lager is dan de definitieve cijfers.

Hieronder volgen de Decemberramingen van de productie in de laatste 5 jaren.

Berekende producties volgens de Decemberramingen op Java en Madoera in 1000 quintalen.

Product	1938	1937	1936	1935	1934
1. Sawahpadi + rantja (droge padi)	76.814	72.151	72.370	69.631	62.389
2. Padigogo (droge padi)	5.107	4.936	4.860	4.563	4.442
3. Mais (gepeld)	18.991	20.347	21.867	19.528	15.117
4. Cassave (versche knollen)	82.426	80.552	74.799	64.302	59.761
5. Bataten (idem)	12.885	12.236	14.345	13.985	10.830
6. Aardappelen (versche)	400	504	664	698	784
7. Aardnoten (gepeld)	2.217	1.828	1.730	1.503	1.484
8. Kedelee (gepeld)	2.903	2.648	2.519	2.036	1.709

De producties van alle producten namen t.o.v. 1937 toe, behalve van maïs en aardappelen, welke geringer waren. De voor 1938 geconstateerde hogere producties van sawahpadi en padigogo zijn een gevolg van de hogere opbrengst per ha. Aardnoten en kedelee brachten meer op door uitbreiding van het areaal. De productie van maïs bleef ten achter door de kleinere geogste oppervlakte en de mindere opbrengst per ha.

Hieronder volgt nog een vergelijking der berekende producties 1938 met die volgens de Augustusraming 1938.

Berekende producties op Java en Madoera in 1938 in 1000 quintalen.

Product	Volgens de Dec-raming	Volgens de Aug-raming	Decemberraming meer of minder dan Aug.-raming	
			in 1000 q	in %
1. Sawahpadi + rantja (droge padi)	76.814	77.500	— 686	— 1
2. Padigogo (droge padi)	5.107	5.162	— 55	— 1
3. Mais (gepeld)	18.991	17.791	+ 1.200	+ 7
4. Cassave (versche knollen)	82.426	82.440	— 14	—
5. Bataten (idem)	12.885	11.262	+ 1.623	+ 14
6. Aardappelen (versche)	400	362	+ 38	+ 10
7. Aardnoten (gepeld)	2.217	1.865	+ 352	+ 19
8. Kedelee (gepeld)	2.903	2.989	— 86	— 3

(Centraal Kantoor voor de Statistiek, Afdeling Landbouwstatistiek).

Overzicht der Britsch-Indische industrieën en cultures gedurende September 1938.

Algemeen.

Gedurende deze maand werd het economisch leven in sterke mate beïnvloed door de politieke gebeurtenissen in Europa. De prijzen der voornaamste producten waren diensgevolge zeer onvast, terwijl de omzetten over het algemeen gering bleven. Het was echter in deze abnormale omstandigheden moeilijk, zich een oordeel te vormen omtrent den waren toestand.

In de katoenindustrie viel geen verbetering waar te nemen. De verkoop in verband met de „Durga Puja” en andere in deze periode vallende feestdagen, welke steeds een sterke opleving in de stukgoederenmarkt meebrengen, was dit jaar zeer teleurstellend.

Aangezien in de jute-industrie nog steeds geen overeenstemming tusschen de ondernemers kon worden bereikt, heeft de regering der provincie Bengalen ingegrepen en bij ordonnantie het aantal werkuren in de fabrieken beperkt, voorloopig tot 45 per week. Deze maatregel had ten gevolge, dat de prijzen eenigszins stegen, vooral door speculatieve aankopen.

Het indexcijfer der groothandelsprijzen (Juli 1914 = 100) steeg zoowel te Calcutta als te Bombay met 1 punt, resp. tot 95 en 101.

De buitenlandsche handelsbalans (goederen) vertoonde een voordeelig saldo, dat nog belangrijk grooter was dan dat van de maand Juli. De bijzonder sterke stijging van den uitvoer is gedeeltelijk te verklaren uit den internationalen toestand, die ten gevolge had dat verschillende landen Britsch-Indische grondstoffen, als jute, katoen en oliehoudende zaden aankochten.

Uit een vergelijking der statistieken voor de eerste helft van het financieele jaar 1938/39, welke met deze maand eindigt, met die van het jaar 1937/38, blijkt, dat zoowel de uitvoer als de invoer zijn teruggelopen; eerstgenoemde echter in meerdere mate. Hierbij valt op te merken, dat het handelsverkeer met het buitenland een veel grootere vermindering te zien geeft dan dat met Groot-Britannië en de overige deelen van het Britsche Rijk. De invoer uit het buitenland toch liep terug van Rs. 364.000.000 tot Rs. 282.000.000, de uitvoer daarheen zelfs van Rs. 500.000.000 tot Rs. 322.000.000. Opvallend is de vermindering van den invoer uit Japan; hiertegenover staat echter een verhoogde invoer uit Italië, Egypte, Iran, Siam, China, Ned.-Borneo, en enkele tot het Britsche Rijk behorende gebieden. De teruggang van het invoercijfer komt voor het grootste gedeelte voor rekening der „afgewerkte producten”. Alleen machinerieën deelden hierin niet; de invoer daarvan is zelfs vermeerderd. Omgekeerd komt de vermindering van het uitvoercijfer voor het grootste gedeelte voor rekening der „grondstoffen”.

Zooals te verwachten was, reageerde de fondsenmarkt sterk op de gunstige of ongunstige berichten uit Europa. Over het geheel was de stemming terughoudend, en vooral staatsfondsen vertoonden een daling.

Vergelijking met de vorige maand.

Het indexcijfer vergeleken met dat van de maand Augustus daalde met Rs. 1.000.000 tot Rs. 108.000.000.

De uitvoer steeg met Rs. 13.000.000 tot Rs. 151.000.000. De heruitvoer van geïmporteerde goederen bedroeg Rs. 5.000.000. Goederen, waarvan de buitenlandsche omzet een wijziging vertoonde, waren vooral:

1. Invoer:	
plantaardige, dierlijke en minerale oliën.....	— Rs. 2.000.000
katoenen garens en manufacturen.....	+ „ 1.000.000
wollen idem	+ „ 2.000.000
2. Uitvoer:	
granen.....	— „ 4.000.000
oliehoudende zaden.....	+ „ 1.000.000
ruwe katoen.....	+ „ 2.000.000
ruwe jute.....	+ „ 5.000.000
ruwe wol.....	+ „ 2.000.000

Handel met bepaalde landen.

Gedurende April/September 1938 bedroeg de invoer uit:

Groot-Britannië	Rs. 225.000.000	(v.j. Rs. 254.000.000)
het geheele Britsche Rijk	„ 424.000.000	(v.j. „ 488.000.000)
Nederland	„ 6.400.000	(v.j. „ 6.800.000)
Java en Ned.-Borneo	„ 3.300.000	(v.j. „ 2.700.000)

de uitvoer naar:

Groot-Britannië	Rs. 268.000.000	(v.j. Rs. 323.000.000)
het geheele Britsche Rijk	„ 413.000.000	(v.j. „ 481.000.000)
Nederland	„ 14.300.000	(v.j. „ 20.100.000)
Java, Sumatra en Ned.-Borneo	„ 2.600.000	(v.j. „ 4.400.000)

Katoenen manufacturen.

De productie gedurende de maanden April/Augustus 1938 bedroeg 1.807.000.000 yds.

De prijzen der voornaamste soorten bleven vrijwel gelijk; zij waren lager dan in de overeenkomstige periode van het vorige jaar.

Ruwe katoen.

De officieele schatting van de oppervlakte, die in het seizoen 1938/39 met katoen beplant zal zijn, werd nader bepaald op 21.492.000 acres.

De inheemsche fabrieken verwerkten in Augustus 1938 270.000 balen Br.-Indische katoen (à 400 lbs).

De prijzen der voornaamste kwaliteiten stegen eenigszins, doch waren nog aanmerkelijk lager dan in dezelfde periode van 1937.

Jute-fabrikaten.

De totale productie gedurende de maanden April/Augustus 1938 bedroeg 559.000 ton.

De voorraad hessian-doeek en -zakken bedroeg eind September 1938 466.000.000 yds.; eind September 1937 128.000.000 yds.

De voorraad zakkendoek en zakken bedroeg eind September 1938 210.000.000 yds.; eind September 1937 130.000.000 yds.

De prijzen der voornaamste soorten vertoonden eenige stijging; zij zijn thans bijna op het niveau van 1937 gekomen.

Ruwe jute.

Hoewel volgens de officieele opgave de met jute beplante oppervlakte in het komende seizoen groter zal zijn dan in 1937, wordt de opbrengst in deze opgave belangrijk minder geschat, hetgeen een gevolg is van de ernstige overstromingen in Bengalen en andere jute-verbouwende streken.

De prijzen zijn desondanks niet noemenswaardig gestegen; de handel schijnt de officieele schatting niet als geloofwaardig te beschouwen. Het prijsniveau is iets lager dan in dezelfde periode van 1937.

IJzer en staal.

Productie „pig iron” in Augustus 1938: 129.000 ton.

„ „ „steel ingots” in Augustus 1938: 74.000 ton.

„ „ „finished steel” in Augustus 1938: 76.000 ton

De uitvoer van „pig iron” gedurende September 1938 bedroeg 31.000 ton.

De prijzen van „pig iron” bleven gelijk, en waren ook gelijk aan die, welke in September 1937 golden; die van staal bleven gelijk, doch waren lager dan in dezelfde periode van het vorige jaar.

Suiker.

Recente productiecijfers konden nog niet worden verkregen.

In zakken (10 zakken = 1 ton).

Voorraden te:	Eind Sept. 1938	Eind Sept. 1937
Calcutta.....	25.000	116.000
Bombay.....	56.000	100.000
Karachi.....	16.000	43.000
Madras.....	6.000	12.000

De prijzen van suiker vertoonden een geringe stijging en waren tamelijk veel hooger dan in het vorige jaar; die van „gur” stegen eveneens, terwijl zij thans bijna het dubbele bedragen van die in de overeenkomstige maand van 1937.

Steenkolen.

De totale productie April/September 1938 bedroeg 12.493.000 ton (v.j. 10.989.000 ton).

De prijzen der voornaamste soorten bleven gelijk; zij waren lager dan in de maand September 1937.

Thee.

De productie in Noord-Britsch-Indië gedurende de maanden April/September 1938 bedroeg 263.000.000 lbs. (April/September 1937 242.000.000 lbs.).

De voorraad volgens den „Board of Trade” bedroeg eind September 1938 190.000.000 lbs. (v.j. 149.000.000 lbs.).

De prijzen der voornaamste kwaliteiten daalden verder en waren dan ook tamelijk veel lager dan in dezelfde periode van 1937.

Granen.

De prijzen stegen eenigszins, doch waren nog lager dan in de maand September van het vorige jaar.

Oliehoudende zaden.

De prijzen bleven ongeveer gelijk; zij waren echter lager dan in dezelfde periode van 1937.

Huiden.

De prijzen daalden sinds de vorige maand; zij waren lager dan in de overeenkomstige periode van het vorige jaar.

Cement.

Productiecijfers voor Augustus 1938 konden nog niet worden verkregen.

Invoer April/September 1938: 12.000 ton (Rs. 500.000)

„ „ „ 1937: 15.000 ton (Rs. 600.000)

Papier.

De productie in Augustus 1938 bedroeg 104.000 cwts.

Invoer April/September 1938: 1.065.000 cwts.
(Rs. 12.000.000)

„ „ „ 1937: 1.524.000 cwts.
(Rs. 18.000.000)

Benzine.

De productie in Augustus 1938 bedroeg 1.600.000 gals.

Invoer April/September 1938: 32.000.000 gals.
(Rs. 13.000.000)

„ „ „ 1937: 51.000.000 gals.
(Rs. 28.000.000)

Petroleum.

De productie in Augustus 1938 bedroeg 2.680.000 gals.

Invoer April/September 1938: 81.000.000 gals.
(Rs. 29.000.000)

„ „ „ 1937: 91.000.000 gals.
(Rs. 35.000.000)

(Mededeeling van het Consulaat-Generaal
54587/38) der Nederlanden te Calcutta.

Oogst en aanplant der voornaamste Inlandsche landbouwgewassen op Java en Madoera in December 1938. ¹⁾

Moesson en regenval.

Aan het weerbericht van het Koninklijk Magnetisch en Meteorologisch Observatorium over December jl. wordt het volgende ontleend:

In aansluiting op de voorgaande maand stond tot ongeveer medio December de Westmoesson, vaak afgewisseld door winden van het Oostmoesson-systeem, zwak tot matig door. In de hierop volgende periode tot omstreeks den 24en, heerschte zwakke tot matige Oostmoesson. Daarna woeien de Westmoesson-winden met matige kracht tot het einde van verslagmaand constant door. In Semarang, Japara/Rembang, Madioen en Madoera was de regenval normaal en hooger, in Malang en Besoeki normaal en lager. In de overige residenties schommelde de regenval om de middelwaarden.

Algemeen overzicht.

Uit de hieronder staande tabel 1 blijkt, dat in verslagmaand in totaal van 452.000 hectare éénjarige Inlandsche landbouwgewassen zijn geogst, d.i. 3% meer dan in December 1937 en 18% meer dan het gemiddelde in de jaren 1928/37. Tot deze vermeerdering hebben vooral maïs, cassave en bataten bijgedragen.

De in het geheele jaar 1938 geogste oppervlakte bedraagt 8.759.000 hectare, d.i. 1% meer dan in 1937 en 8% meer dan gemiddeld in de jaren 1928/37. Sawahpadi laat hierbij t.o.v. vorige jaren de belangrijkste vermeerdering zien, daarna volgen aardnoten en kedelee. Van padigogo en maïs is minder geogst dan verleden jaar.

In totaal is in December jl. op 1.135.000 hectare bijgeplant, d.i. 19% minder dan in December 1937, doch 5% meer dan het veeljarige gemiddelde. De achterstand t.o.v. 1937 is het gevolg van den kleineren bijplant van sawahpadi, maïs, cassave en bataten en dient in verband gezien te worden met de meer dan normale bijplant in November 1938.

In het geheele kalenderjaar bedraagt de bijgeplante uitgestrektheid 9.093.000 hectare of 3% meer dan in 1937 en 9% meer dan gemiddeld in de jaren 1928/37. Tot deze vermeerdering hebben vrijwel alle gewassen bijgedragen, vnl. sawahpadi en cassave. De padigogocultuur is dit jaar wederom iets achteruit gegaan.

De staande aanplant op ultimo verslagmaand ad 3.491.000 hectare is 2% groter dan op eind December 1937 en 5% groter dan het veeljarige gemiddelde. Voor sawahpadi, maïs, cassave, bataten, aardnoten en kedelee zijn hierbij vermeerderingen op te merken.

De som der in het geheele jaar 1938 geogste uitgestrektheden en den op ultimo verslagmaand te velde staanden aanplant bedraagt 12.250.000 hectare, d.i. 1% meer dan in 1937 en 7% meer dan gemiddeld in de jaren 1928/37.

Bij vergelijking met het vorige jaar kan voor geheel Java en Madoera worden opgemerkt, dat in verslagmaand de oogstlijn van sawahpadi iets boven die van 1937 komt, doch vrijwel op dezelfde hoogte blijft van het tienjarige gemiddelde. De oogstlijnen van maïs en cassave bewegen zich boven die van vorige jaren. De bijplantlijn van sawahpadi komt practisch op dezelfde hoogte van voorgaande jaren. De bijplantlijn van maïs is lager dan 1937 en vrijwel even hoog als het tienjarige gemiddelde. Ook van cassave is de bijplantlijn lager dan in 1937, doch hooger dan het veeljarige gemiddelde.

Meerdere bijzonderheden omtrent het verloop van den oogst en bijplant van de drie genoemde gewassen in West-, Midden- (+ Vorstenlanden) en Oost-Java vindt men in de betreffende grafieken.

Voor de residentie-cijfers wordt verwezen naar het statistische gedeelte.

Voor een betere orientatie van het verloop van den bijplant van de voornaamste Westmoessongewassen (sawahpadi, padigogo en maïs) wordt hieronder in tabel 2 een overzicht gegeven van den bijplant vanaf 1 October,

TABEL 1.

UITGESTREKTHEDEN IN 1000 HECTAREN OP JAVA EN MADORA.

GEWAS	Geogst in December			Geogst in Jan. t/m Dec.			Bijgeplant in December			Bijgeplant in Jan. t/m Dec.			Aanplant op ultimo December			Som der geogste uitgestrektheden in Jan. t/m Dec. + aanplant ultimo December		
	1938	1937	gem. 1928/1937	1938	1937	gem. 1928/1937	1938	1937	gem. 1928/1937	1938	1937	gem. 1928/1937	1938	1937	gem. 1928/1937	1938	1937	gem. 1928/1937
	Sawahpadi + rantja	67	65	68	3,563	3,481	3,268	519	532	524	3,713	3,544	3,434	904	879	897	4,467	4,360
Padigogo	1	2	4	388	391	416	105	119	93	375	379	416	333	348	371	721	739	787
Maïs	177	175	142	2,006	2,069	2,004	211	370	222	2,109	2,095	2,049	1,012	1,004	1,004	3,018	3,073	3,008
Cassave	53	48	37	949	950	761	162	208	125	992	957	773	691	651	567	1,640	1,601	1,328
Bataten	23	19	17	184	181	165	16	16	12	194	178	166	58	48	46	242	229	211
Aardappelen	1	1	1	8	11	15	1	1	1	8	8	15	2	2	5	10	13	20
Andere knolgewassen	5	5	5	123	120	107	19	24	16	125	120	109	79	77	70	202	197	177
Aardnoten	22	18	16	262	235	216	21	29	19	261	244	217	65	67	61	327	302	277
Kedelee	15	12	9	379	353	258	8	8	6	392	360	265	23	21	18	402	374	276
Andere peulvruchten	16	18	19	196	210	219	17	25	17	205	209	225	58	54	53	254	264	272
Overige gewassen	72	77	65	701	708	654	56	70	48	719	724	665	266	260	237	967	968	891
Totaal	452	440	383	8,759	8,709	8,083	1,135	1,402	1,083	9,093	8,818	8,334	3,491	3,411	3,329	12,250	12,120	11,412

¹⁾ Zie ook de tabellen in het Statistisch Gedeelte op pag. 112. Dit verslag is afgesloten op 16 Januari 1939. Van de districten Soemoro (Madioen) en Panaroek (Besoeki) zijn de gegevens nog niet ontvangen.

aangezien ongeveer op dat tijdstip de Westmoesson-aanplantingen van sawahpadi, padigogo en maïs in den grond komen.

TABEL 2. Uitgestrektheden van de Westmoesson-aanplantingen op Java en Madoera in 1000 hectaren.

Gewas	Bijgeplant Oct./Dec.			1938 in procenten van	
	1938	1937	Gemiddeld 10 voorafg. jaren	1937	Gemiddeld 10 voorafg. jaren
Sawahpadi + gogorantja	800	800	806	100	99
Padigogo	318	334	354	95	90
Maïs	991	1.021	986	97	101

Uit de bovenstaande cijfers blijkt, dat tot en met December sawahpadi en maïs vrijwel op tijd in den grond zijn gekomen; padigogo vertoont nog achterstand.

Sawahpadi (inclusief gogorantja).

Van dit gewas is in verslagmaand op Java en Madoera 67.000 hectare geoogst en gedurende het geheele jaar 1938 3.563.000 hectare, hetgeen 2% meer is dan in 1937.

Als *mislukt* is voor December jl. 703 hectare (0,15%)²⁾ opgegeven tegen 4.360 hectare (1,05%) in December 1937 en 1.600 hectare (0,36%) gemiddeld in de jaren 1928/37. Van deze 703 hectare zijn door ziekten en plagen verloren gegaan 332 hectare, door droogte 36 hectare en door overstrooming en andere oorzaken 335 hectare. De belangrijkste mislukkingen zijn gerapporteerd in de res. Bantam (263 hectare), Priangan (119 hectare) en Bodjonegoro (109 hectare).

In het geheele jaar 1938 is 125.293 hectare (3,08%) *mislukt* tegen 156.581 hectare (3,93%) in 1937 en 162.232 hectare (4,19%) gemiddeld in de jaren 1928/37.

In den navolgenden staat (tabel 3) vindt men de gemiddelde padiopbrengsten (exclusief de nihilopbrengsten). De voorloopige gegevens van 1938 blijven over de geheele linie hooger dan in voorafgaande jaren.

TABEL 3. Gemiddelde opbrengsten in q/ha droge padi.

Periode	West-Java	Midden-Java + Vorstenlanden	Oost-Java	Java en Madoera
Jan./Dec. 1938 (voorloopig)	21,7	20,8	22,8	21,6
" " 1937 (definitief)	21,-	20,-	21,9	20,8
" " 1928/37 "	20,6	20,-	20,8	20,4

De bijplant in December jl. bedraagt 519.000 hectare, terwijl op ultimo verslagmaand 904.000 hectare aanplant te velde staat, waarvan 107.000 hectare ouder is dan drie maanden tegen 79.000 hectare in 1937, d.i. 28.000 hectare meer.

Voor de provincie-cijfers en de vergelijking met vorige jaren wordt verwezen naar onderstaande tabel 4.

2) Voor de beteekenis van dit percentage-cijfer wordt verwezen naar de algemeene opmerkingen in het Decemberrapport te pagina, Economisch Weekblad ddo. 28 Januari 1938 No. 4.

TABEL 4. Oogst en aanplant van sawahpadi (incl. gogorantja).

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	26	29	36	21	18	18	20	18	14	103	99
2	1.206	1.178	1.058	1.302	1.285	1.217	1.055	1.018	993	102	109
3	183	198	184	222	230	227	114	104	113	98	99
4	1.225	1.174	1.108	1.313	1.287	1.258	1.175	1.083	1.068	105	108
5	354	356	346	378	383	392	172	140	159	103	101
6	1.560	1.534	1.404	1.680	1.668	1.609	1.227	1.158	1.152	102	107

Toelichting:

- 1 = geoogst in December
 2 = id. Jan. t/m December
 3 = bijgeplant in December
 4 = bijgeplant Jan. t/m December
 5 = aanplant ulto December
 6 = totaal sub 2 + 5.

Aan de verslagen van de Landbouwconsulenten worden nog de volgende bijzonderheden ontleend.

In verslagmaand zijn de resteerende Oostmoesson-aanplantingen in de verschillende gadoestrecken afgeoogst; de verkregen opbrengsten zijn over het algemeen normaal tot goed met plaatselijke uitzonderingen in de rgt. Serang en Krawang (door mentek en boorders), terwijl ook de laatste padi bonorowo-oogst in Bodjonegoro slecht is vanwege de walangsangitplaag.

Over de geheele linie is men thans druk bezig met het overplanten van de Westmoessonpadi op de reeds plantklare velden. In de geheel technisch bevoelde gebieden staat de Westmoesson-aanplant voor het grootste deel reeds te velde. Ook in de wild bevoelde gebieden en zelfs in de van regen afhankelijke sawahstrecken is men, dank zij het gunstige weer, flink opgeschoten. Op einde verslagmaand staat ongeveer 30% van den totalen Westmoesson-aanplant reeds in den grond, hetgeen vergeleken bij vorige jaren normaal kan worden genoemd; de grootste bijplant zal dus als gewoonlijk in Januari/Februari tot stand komen. De stand van de te velde staande padi op de sawahs en ook op de kweekbedden is over de geheele linie bevredigend tot zeer goed.

Padigogo (exclusief gogorantja).

In verslagmaand is 1.000 hectare padigogo geoogst en in het geheele jaar 1938 388.000 hectare, d.i. 1% minder dan in 1937.

In December jl. bedraagt de bijplant 105.000 hectare, terwijl als aanwezige aanplant op het einde dier maand 333.000 hectare is gerapporteerd. Meerdere gegevens vindt men in de hieronder volgende tabel 5.

TABEL 5. Oogst en aanplant van padigogo.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	—	—	2	1	2	2	—	—	—	50	25
2	145	134	136	130	126	142	113	131	138	99	93
3	18	21	19	43	43	33	44	55	41	88	113
4	140	137	136	124	128	141	111	114	139	99	90
5	122	126	122	113	120	129	98	102	120	96	90
6	267	260	258	243	246	271	211	233	258	98	92

Toelichting:

- 1 = geoogst in December
 2 = id. Jan. t/m December
 3 = bijgeplant in December
 4 = bijgeplant Jan. t/m December
 5 = aanplant ulto December
 6 = totaal sub 2 + 5.

Van de verschillende gebieden valt uit de rapporten van de Landbouwconsulenten nog het volgende op te merken.

Dank zij de over het algemeen gunstige weersomstandigheden zijn in verslagmaand vele nieuwe aanplantingen tot stand gekomen. In sommige gebieden is de Westmoesson-aanplant reeds afgeplant, doch in de meeste gogostrecken is men nog bezig met het uitzaaïen,

zodat in de komende maand Januari heel waarschijnlijk nog een flinke bijplant kan worden verwacht. De achterstand vergeleken bij vorige jaren is op ulto verslagmaand nog niet ingehaald.

De stand van de te velde staande aanplantingen is over het algemeen goed, uitgezonderd in het rgt. Magelang en in de res. Kediri (door te veel regen).

Maïs.

Op geheel Java en Madoera is in verslagmaand 177.000 hectare maïs afgeogst en in het geheele jaar 1938 2.006.000 hectare, of te wel 3% minder dan in 1937.

In December jl. is 211.000 hectare bijgeplant; de aanplant op ultimo verslagmaand bedraagt 1.012.000 hectare. Voor de provincie-cijfers en de vergelijking met vorige jaren wordt verwezen naar tabel 6.

TABEL 6. Oogst en aanplant van maïs.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	2	4	4	79	95	63	96	76	75	101	125
2	46	47	42	663	690	671	1.297	1.332	1.291	97	100
3	7	6	5	39	33	27	165	331	190	57	95
4	45	48	43	669	696	684	1.395	1.351	1.322	101	103
5	32	34	30	333	343	339	647	627	635	101	101
6	78	81	72	996	1.033	1.010	1.944	1.959	1.926	98	100

Toelichting:

- 1 = geogst in December
2 = id. Jan. t/m December
3 = bijgeplant in December
4 = bijgeplant Jan. t/m December
5 = aanplant ulto December
6 = totaal sub. 2 + 5

In verslagmaand is 27.833 hectare (2,77%)³⁾ maïs mislukt tegen 34.849 hectare (4,13%) in 1937 en 11.190 hectare (1,20%) gemiddeld in de jaren 1928/37. Door ziekten en plagen zijn verloren gegaan 814 hectare en door overstrooming en andere oorzaken 27.015 hectare, terwijl de belangrijkste mislukkingen zijn gerapporteerd in de res. Bodjonegoro (15.136 hectare), Soerabaja (3.424 hectare), Soerakarta (2.151 hectare), Japara/Rembang (2.177 hectare) en Pekalongan (1.627 hectare).

In 1938 is in het geheel 96.038 hectare (3,31%) maïs mislukt tegen 71.147 hectare (2,56%) in 1937 en 39.455 hectare (1,33%) gemiddeld in de jaren 1928/37. Van den staanden aanplant op ultimo December jl. is 5% ouder dan drie maanden, terwijl 21% nog geen maand oud is. Voor 1937 bedragen die cijfers resp. 2 en 37% en voor de jaren 1928/37 gemiddeld resp. 3 en 22%.

Uit de verslagen van de Landbouwconsulenten kan nog het volgende worden medegedeeld.

De in verslagmaand geogste maïs is verreweg voor het grootste deel Oostmoesson-sawahgewas. De verkregen beschotten zijn over het algemeen normaal tot meer dan normaal, uitgezonderd in de rgt. Pemalang (voornl. i/d berggebieden), Bodjonegoro, Pati, Blora en Rembang (vanwege de vele regens). In de 3 laatstgenoemde gebieden is het gewas op vele plaatsen voor veevoeder gesneden.

Op de tegalans zijn belangrijke bijplantingen tot stand gekomen. De stand van de te velde staande maïs is over het algemeen bevredigend tot goed, uitgezonderd in de rgt. Temangoeng, Wonosobo, Grobogan, Toeban, Lamongan en Rembang, waar vooral het jonge sawahgewas zeer veel te lijden heeft van te groote vochtigheid.

Cassave.

De geogste uitgestrektheid van dit gewas bedraagt in verslagmaand 53.000 hectare en in het geheele jaar 1938 949.000 hectare, hetgeen evenveel is als in 1937. Op het einde van December stond 691.000 hectare aanplant te velde (tabel 7) of 6% meer dan 1937 en 22% meer dan het veeljarige gemiddelde.

3) Zie noot bij sawahpadi.

TABEL 7. Oogst en aanplant van cassave.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	9	8	6	22	16	14	22	24	17	110	143
2	128	127	93	389	387	333	432	436	335	100	125
3	17	17	11	63	68	51	82	123	63	78	130
4	122	127	95	399	392	339	471	438	339	104	128
5	85	90	74	298	289	255	308	272	238	106	122
6	213	217	167	687	676	588	740	708	573	102	123

Toelichting:

- 1 = geogst in December
2 = id. Jan. t/m December
3 = bijgeplant in December
4 = bijgeplant Jan. t/m December
5 = aanplant ulto December
6 = totaal sub 2 + 5.

Hieronder volgt tabel 8, waarin de percentages van den aanplant, verdeeld naar den leeftijd, zijn opgenomen.

TABEL 8. Percentages van den cassave-aanplant, verdeeld naar den leeftijd.

Leeftijd	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			Java en Madoera		
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37
Van ½-4 mnd.	61	67	62	71	75	75	70	76	73	69	74	72
„ 4 ½-7 „	27	18	18	15	13	13	23	18	17	20	16	16
„ 7 ½ mnd. en hooger	12	15	20	14	12	12	7	6	10	11	10	12

Uit de ontvangen rapporten van de Landbouwconsulenten over December jl. wordt nog het volgende medegedeeld.

In de verschillende gebieden is hoofdzakelijk op de tegalans geogst; de verkregen beschotten zijn over het algemeen bevredigend tot goed; de plaatselijk soms zeer hoge opbrengsten in de Priangan zijn verkregen doordat het reeds oogstbare gewas langer dan normaal in den grond is gebleven vanwege de slechte prijzen.

Overwegend op de tegalans zijn vele nieuwe aanplantingen in den grond gebracht. In de Priangan is thans minder interesse voor dit gewas; inplaats hiervan is er veel animo voor de padi hoema, maïs en verschillende katjangsoorten. In de res. Bodjonegoro is de aanplant door de prijsstijging van de cassavestekken niet verminderd zooals aanvankelijk werd verwacht, doch vermeerderd.

De stand van de te velde staande aanplantingen is over het algemeen goed.

Bataten.

In verslagmaand is 23.000 hectare geogst en in het geheele jaar 1938 van 184.000 hectare. In December jl. is 16.000 hectare bijgeplant, terwijl als aanwezige aanplant op het einde dier maand 58.000 hectare is gerapporteerd (tabel 9).

TABEL 9. Oogst en aanplant van bataten.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	5	4	4	7	6	5	11	9	8	121	135
2	37	36	35	52	53	53	95	92	77	102	112
3	3	3	2	4	4	4	9	9	6	100	133
4	37	36	35	54	51	53	103	91	78	109	117
5	13	12	12	19	17	16	26	19	18	121	126
6	50	48	47	71	70	69	121	111	95	106	115

Toelichting:

- 1 = geogst in December
2 = id. Jan. t/m December
3 = bijgeplant in December
4 = bijgeplant Jan. t/m December
5 = aanplant ulto December
6 = totaal sub 2 + 5.

Door de Landbouwconsulenten worden in de maand-rapporten nog de volgende bijzonderheden gemeld.

De oogst is grotendeels afkomstig van de sawahs; de verkregen beschotten zijn normaal tot goed. Bijplantingen zijn alleen op de tegalans tot stand gekomen. De stand van het te velde staande gewas is over het algemeen bevredigend.

Aardappelen.

Dit gewas is in verslagmaand van circa 600 hectare geroid en in het geheele jaar 1938 van ruim 7.600 hectare, dus 27% minder dan in 1937 en 50% minder dan gemiddeld in de laatste 10 jaren. In December jl. is ruim 800 hectare bijgeplant; op ultimo verslagmaand bedraagt de aanplant ruim 2.300 hectare of 10% meer dan einde December 1937, doch nog 54% minder dan het veeljarige gemiddelde. In West-Java is de cultuur uitgebreid, in Midden- en Oost-Java blijft de aanplant nog achter bij het vorige jaar en zeer verre ten achter bij het veeljarige gemiddelde.

TABEL 10. Oogst en aanplant van aardappelen.

No.	Uitgestrektheden in hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	392	286	324	131	201	541	46	47	231	107	52
2	4.953	4.259	4.562	1.853	3.710	5.796	837	2.562	4.807	73	50
3	608	401	315	171	178	368	34	133	402	114	75
4	5.352	3.965	4.522	1.784	3.080	5.615	806	1.403	4.920	94	53
5	1.707	1.307	1.652	476	545	1.519	136	260	1.859	110	46
6	6.660	5.566	6.214	2.329	4.255	7.315	973	2.822	6.666	79	49

Toelichting:

- 1 = geoogst in December
2 = id. Jan. t/m December
3 = bijgeplant in December
4 = bijgeplant Jan. t/m December
5 = aanplant ulto December
6 = totaal sub 2 + 5.

Uit de verslagen van de Landbouwconsulenten wordt nog het volgende opgemerkt.

In de aardappelcentra Lembang en Pengalengan van de res. Priangan zijn de oogstresultaten gunstig en weer iets beter dan in de voorafgaande maanden. De aanplant is verder uitgebreid; de oogstverwachting is echter minder gunstig vanwege de groote vochtigheid, waardoor meer Phytophthora-aantastingen voorkomen. In Salatiga (rgt. Semarang) is de oogst beëindigd; de opbrengsten zijn goed (minder ziekten en plagen). Voor het geoogste product worden constant vrij hoge prijzen gemaakt.

In de centra Temangoeng en Wonosobo van de res. Kedoe zien de aanplantingen van import-varieteten er zeer goed uit; die van de inheemsche soorten, welke overigens vrij onbelangrijk zijn, zijn aangetast door slijmziekte en Phytophthora. De aardappelaanplant op de tegalans in Poedjon (rgt. Malang) heeft in groote mate te lijden van de slijmziekte; in de Tengger (rgt. Probolinggo) is de stand van het gewas echter gunstig (geen ziekten en plagen).

Aardnoten.

In verslagmaand is van 22.000 hectare aardnoten geoogst en in het geheele jaar 1938 van 262.000 hectare of 11% meer dan in 1937 en 21% meer dan gemiddeld in de laatste 10 jaren. In December jl. is dit gewas op een uitgestrektheid van 21.000 hectare bijgeplant, terwijl de aanplant op het einde dier maand 65.000 hectare omvat (tabel 11).

TABEL 11. Oogst en aanplant van aardnoten.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	6	4	3	8	8	6	8	6	7	122	137
2	50	46	39	97	81	73	115	108	104	111	121
3	3	5	3	7	6	4	11	18	12	72	111
4	46	50	39	97	85	74	118	109	104	107	120
5	10	14	12	23	23	19	32	30	30	97	107
6	60	60	51	120	104	92	147	138	134	108	118

Toelichting:

- 1 = geoogst in December
2 = id. Jan. t/m December
3 = bijgeplant in December
4 = bijgeplant Jan. t/m December
5 = aanplant ulto December
6 = totaal sub 2 + 5.

Aan de verslagen der Landbouwconsulenten over December jl. wordt nog het volgende ontleend.

De oogst in verslagmaand is weer voor het grootste deel van de sawahs afkomstig; de verkregen beschotten zijn over het algemeen goed, uitgezonderd in de rgt. Soemedang en Japara (door te veel regen). In Koeningan kan het geoogste product niet goed gedroogd worden, waardoor de kwaliteit achteruitgaat.

Voornameijk op de tegalans zijn nieuwe aanplantingen in den grond gebracht. De stand van de te velde staande aanplantingen op sawahs en tegalans is over het algemeen goed, uitgezonderd in de rgt. Keboemen en Kediri.

Kedelee.

In December jl. is 15.000 hectare kedelee afgeoogst en in het geheele jaar 1938 379.000 hectare, d.i. 7% meer dan in 1937 en 47% meer dan gemiddeld in de laatste 10 jaren. De bijgeplante uitgestrektheid in December jl. bedraagt 8.000 hectare en de staande aanplant op ultimo dier maand 23.000 hectare (tabel 12).

TABEL 12. Oogst en aanplant van kedelee.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	1	—	—	6	4	3	8	8	6	125	167
2	14	10	9	118	119	101	247	224	148	107	147
3	—	—	—	5	6	4	3	2	2	100	133
4	15	10	9	123	123	105	254	227	151	109	148
5	4	3	3	11	12	9	8	6	6	110	128
6	18	13	12	129	131	110	255	230	154	107	146

Toelichting:

- 1 = geoogst in December
2 = id. Jan. t/m December
3 = bijgeplant in December
4 = bijgeplant Jan. t/m December
5 = aanplant ulto December
6 = totaal sub 2 + 5.

Voor de verschillende gebieden valt uit de rapporten van de Landbouwconsulenten nog het volgende op te merken.

Het 2e sawahgewas is praktisch afgeoogst; de opbrengsten in verslagmaand zijn over het algemeen aan den lagen kant vanwege de vele en aanhoudende regens in de laatste maand, gepaard met ziekten en plagen. Alleen in de res. Madioen en Japara/Rembang zijn de verkregen beschotten normaal tot goed. De gemiddelde opbrengst van alle in November ontvangende proefsnitopgaven (bijna uitsluitend van de res. Madioen) bedraagt 10,16 q/ha. Voor de periode Januari t/m December 1938 bedraagt de gemiddelde opbrengst voor geheel Java en Madoera 7,99 q/ha (in 1937 7,70 q/ha).

De stand van de nog te velde staande kedelee is vrij goed; deze aanplantingen zijn hoofdzakelijk bestemd voor de zaadvoorziening.

Tabak.

De geogste uitgestrektheid van dit gewas bedraagt in verslagmaand 24.000 hectare en in het geheele jaar 1938 147.000 hectare, d.i. 2% minder dan in 1937 en 3% minder dan gemiddeld in de 10 voorafgaande jaren. In de afgelopen maand is praktisch geen tabak bijgeplant. De aanplant bedraagt op het einde dier maand 6.000 hectare (tabel 13).

TABEL 13. Oogst en aanplant van tabak.

No.	Uitgestrektheden in duizenden hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	1	1	10	10	8	13	18	20	83	83	
2	8	7	64	59	61	75	84	83	98	97	
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	8	7	64	59	61	77	93	86	94	97	
5	—	1	3	3	2	3	4	6	75	67	
6	8	8	67	62	63	78	88	89	97	96	

Toelichting:

- 1 = geogst in December
- 2 = id. Jan. t/m December
- 3 = bijgeplant in December
- 4 = bijgeplant Jan. t/m December
- 5 = aanplant ulto December
- 6 = totaal sub 2 + 5.

Uit de maandverslagen der Landbouwconsulenten over December jl. wordt nog het volgende medegeeld.

De tabaksoogst is in de meeste tabakstreken praktisch beëindigd; de in verslagmaand verkregen opbrengsten blijven kwantitatief en kwalitatief minder dan normaal. Over het geheel kan men zeggen, dat 1938 voor de meeste tabakstreken een minder bevredigend tot slecht jaar is, vooral voor Bodjonegoro.

Op verschillende plaatsen is men thans weer bezig met het aanleggen van de kweekbedden en de grondbewerking voor den komenden aanplant.

Suikerriet.

De oogst van dit gewas bedraagt in verslagmaand 500 hectare en in het geheele jaar 1938 15.600 hectare of 8% meer dan in 1937 en 22% meer dan gemiddeld in de laatste 10 jaren. De bijgeplante uitgestrektheid in December jl. bedraagt 900 hectare en de aanplant op ultimo dier maand 15.300 hectare (tabel 14), d.i. reeds 14% meer dan in 1937.

TABEL 14. Oogst en aanplant van suikerriet.

No.	Uitgestrektheden in hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	54	80	77	66	44	53	387	121	194	207	156
2	1.048	1.380	1.048	2.485	2.327	1.824	12.069	10.741	9.883	108	122
3	37	73	94	169	56	89	715	609	584	125	120
4	1.259	1.134	1.060	3.503	2.716	1.856	12.805	12.049	9.987	110	136
5	864	689	615	3.085	2.068	1.449	11.311	10.617	8.828	114	140
6	1.912	2.069	1.663	5.570	4.395	3.273	23.380	21.358	18.711	111	131

Toelichting:

- 1 = geogst in December
- 2 = id. Jan. t/m December
- 3 = bijgeplant in December
- 4 = bijgeplant Jan. t/m December
- 5 = aanplant ulto December
- 6 = totaal sub 2 + 5.

Voor de verschillende gebieden valt uit de rapporten van de Landbouwconsulenten nog het volgende op te merken.

Op de sawahs en de tegalans zijn vele nieuwe aanplantingen in den grond gebracht. De stand van het te velde staande riet in de verschillende bevolkingsrietgebieden is over het algemeen goed.

Katoen.

In verslagmaand is 411 hectare katoen geogst en in het geheele jaar 1938 8.184 hectare. De katoencultuur in 1938 is dus teruggelopen tot bijna de helft van 1937. In December jl. is 293 hectare bijgeplant, terwijl de aanplant op het einde dier maand 1.071 hectare bedraagt (tabel 15), d.i. 5% minder dan op hetzelfde tijdstip van het vorige jaar.

TABEL 15. Oogst en aanplant van katoen.

No.	Uitgestrektheden in hectaren									Java en Madoera; uitgestrektheden 1938 in % van:	
	West-Java			Midden-Java + Vorstenlanden			Oost-Java			1937	gem. 1928/'37
	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37	1938	1937	gem. 1928/'37		
1	—	9	13	255	133	141	156	133	154	149	133
2	284	321	404	6.234	14.071	7.894	1.666	1.634	2.055	51	79
3	11	22	27	103	64	47	179	247	128	88	145
4	234	411	405	6.386	14.229	8.059	1.605	1.565	2.068	51	78
5	208	258	198	604	545	354	259	321	341	95	120
6	492	579	602	6.838	14.616	8.248	1.925	1.955	2.396	54	82

Toelichting:

- 1 = geogst in December
- 2 = id. Jan. t/m December
- 3 = bijgeplant in December
- 4 = bijgeplant Jan. t/m December
- 5 = aanplant ulto December
- 6 = totaal sub 2 + 5.

Voor de niet in den tekst afzonderlijk behandelde gewassen wordt verwezen naar de eerder genoemde tabellen (het Statistisch Gedeelte), terwijl in de hierna volgende tabel 16 nog de geogste uitgestrektheden van de minder belangrijke landbouwgewassen worden opgenomen.

TABEL 16. Geogste uitgestrektheden van de minder belangrijke landbouwgewassen op Java en Madoera in hectaren.

Gewas	1938		1937		Gemidd. 1928/'37.	
	Dec.	Jan./Dec.	Dec.	Jan./Dec.	Dec.	Jan./Dec.
Uien	1.465	18.533	2.403	19.186	1.546	15.731
Lombok	9.527	81.128	10.200	78.964	7.561	72.441
Groenten	809	9.922	796	10.278	850	11.351
Indigo	323	1.769	304	1.495	299	2.244
Djarak	2.297	12.797	2.392	13.786	1.797	12.543
Gierst	164	17.941	123	18.476	140	16.957
Widjen	627	16.345	54	15.486	118	15.891
Overige Inlandsche landbouwgewassen n.a.g.	31.815	373.591	31.668	368.100	24.704	333.164

(Mededeeling van het Centraal Kantoor voor de Statistiek, Afdeling Landbouwstatistiek).

Ressort Periode	Kedelee									Andere peulvruchten			Tabak											
	Geogst			Bijgeplant			Aanplant ultimo			Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo	Geogst			Bijgeplant								
	Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal				Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal						
res. Bantam.....	4	17	21	1	—	1	1	28	29	233	120	430	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Batavia.....	—	24	24	—	3	3	1	13	14	256	325	957	—	25	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Buitenzorg.....	—	—	—	—	3	3	50	12	62	517	463	1.835	6	7	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Priangan.....	1	1	2	37	183	220	275	1.989	2.264	565	1.185	4.554	25	38	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Cheribon.....	1.111	2	1.113	157	18	175	1.210	187	1.397	572	390	1.105	486	103	589	8	—	—	—	—	—	—	—	—
WEST-JAVA																								
December 1938	1.118	44	1.160	195	207	402	1.537	2.229	3.766	2.143	2.483	8.881	517	173	690	8	86	—	—	—	—	—	—	—
" 1937	189	27	216	23	91	114	780	1.969	2.749	2.189	2.429	8.843	617	163	780	60	99	—	—	—	—	—	—	—
" gem. '28/'37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan. t/m Dec. 1938	9.548	4.515	14.063	10.357	4.788	15.145	—	—	—	30.528	30.615	—	1.534	6.637	8.171	1.449	6.400	—	—	—	—	—	—	—
" 1937	6.229	3.512	9.741	5.982	3.619	9.601	—	—	—	29.471	29.187	—	1.384	5.954	7.338	1.380	5.948	—	—	—	—	—	—	—
" gem. '28/'37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ressort Periode	Kedelee									Andere peulvruchten			Tabak						Suikerriet			Totaal van alle Inlandsche landbouwgewassen (Incl. de niet in deze tabellen afzonderlijk genoemde).																	
	Geogst			Bijgeplant			Aanplant ultimo			Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo	Geogst			Bijgeplant			Geogst	Bijgeplant	Aanplant ultimo	Geogst			Bijgeplant			Aanplant ultimo											
	Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal				Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal				Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal	Sawahs	Droge gronden	Totaal						
res. Bantam.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Batavia.....	—	69	69	—	23	23	—	10	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
" Buitenzorg.....	—	82	82	—	15	15	—	14	143	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
" Priangan.....	73	153	153	—	3	3	—	3	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
" Cheribon.....	—	12	85	—	7	7	—	10	561	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
WEST-JAVA																																							
December 1938	73	158	316	389	54	37	864	4.190	19.642	60.832	186.320	57.121	243.441	372.840	296.879	669.719	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
" 1937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
" gem. '28/'37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Jan. t/m Dec. 1938	73	158	316	389	54	37	864	4.190	19.642	60.832	186.320	57.121	243.441	372.840	296.879	669.719	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
" 1937	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
" gem. '28/'37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			

Buitenlandsch rijstoverzicht November 1938.¹⁾

Britsch Malakka.

De totale bruto rijstimport van het buitenland (inclusief de voor her-uitvoer beschikbare hoeveelheden) bedroeg in November 1938 61.462 m. ton tegen 60.252 m. ton in November 1937, waarvan 50% bestemd was voor Singapore, 16% voor Penang, 7% voor Malakka, 17% voor de „Federated” en 10% voor de „Unfederated” Maleische staten. Van deze ingevoerde hoeveelheden was 73,9% afkomstig van Siam, 32,2% van Burma, 0,8% van Indo-China en 2,1% van andere landen. De totale rijstuitvoer naar het buitenland bedroeg in November 1938 17.426 m. ton (inclusief 26 m. ton binnenlandsche productie) tegen 17.319 m. ton in November 1937. Van deze uitgevoerde hoeveelheden was 74% bestemd voor Ned.-Indië en 26% voor andere landen.

Het invoerexcedent in de maand November en in de periode Januari/November 1938 bedroeg als volgt:

Invoerexcedent van gepelde rijst, in metrieke tonnen.

Afkomsig van:	November			Januari/November		
	1938	1937	1938 in % van 1937	1938	1937	1938 in % van 1937
Siam.....	31.218	23.772	131,3	354.974	271.944	130,5
Burma.....	11.662	17.265	67,5	200.434	237.281	84,5
Fransch Indo-China....	19	1.262	1,5	14.665	22.098	66,4
Andere landen.....	1.175	634	185,3	10.778	8.913	120,9
Totaal.....	44.074	42.933	102,7	580.851	540.236	107,5

Britsch-Indië (exclusief Burma).

De totale rijstuitvoer van Britsch-Indië (exclusief Burma) naar het buitenland gedurende Januari/October 1938 bedroeg 230.000 m. ton tegen 225.000 m. ton in dezelfde periode van 1937, d.i. 5000 m. ton of 2,2% meer (het cijfer voor 1937 is ontleend aan de Sea-borne Trade of British India).

Van deze hoeveelheden was uitgevoerd naar Groot-Britannië 2,2%, naar het vasteland van Europa 3,5%, naar Ceylon 38,1%, naar de „Straits” en het Verre Oosten 4,9% en naar andere landen 51,3%.

Burma.

De totale uitvoer van rijst en bijproducten gedurende 1 Januari/23 November 1938 bedroeg 2.954.133 m. ton, terwijl het cijfer voor dezelfde periode in 1937 3.038.953 m. ton bedroeg, hetgeen een vermindering beteekent van 2,8%.

Van deze uitgevoerde hoeveelheden was bestemd voor:

	1938	1937
Britsch-Indië.....	40,4%	44,1%
Groot-Britannië.....	11,2 „	9,5 „
Het vasteland van Europa.....	9,6 „	10,2 „
Ceylon.....	12,0 „	11,6 „
De „Straits” en het Verre Oosten..	14,6 „	14,5 „
Andere landen.....	12,2 „	10,1 „

1) Samengesteld uit: General Rice Summary, November 1938, Dept. Statistics S. S. and F. M. S. en uit andere gegevens.

Een telegrafische berichtgeving van het Internationale Landbouw Instituut ddo. 19-1-39 meldt, dat volgens de 4de rijstooogstschatting de beplante en mislukte op-pervlakte achtereenvolgens 5.184.000 ha en 91.000 ha bedroegen met een productie van 6.210.000 m. ton rijst en rijstproducten (incl. een voor uitvoer beschikbare hoeveelheid van 3.658.000 m. ton).

Japan.

Aan de *Trans-Pacific van 24-11-1938* wordt het volgende ontleend. Volgens het Ministerie van Land- en Boschbouw bedroeg de 2de schatting van den rijst-oogst 1938, gebaseerd op den toestand op 31 October 1938 9.132.553 m. ton, hetgeen 95.472 m. ton of 1% minder is dan de eerste schatting, met als basis den toestand op 20 September van hetzelfde jaar.

De vermindering vond haar oorzaak in de schade toegebracht door ziekte, insectenplaag en regenstormen in de maanden September en October.

De 2de schatting 1938 bedroeg 318.014 m. ton of 3,4% minder dan de definitieve oogstcijfers 1937, doch 189.659 m. ton meer dan het gemiddelde van de vijf voorgaande jaren.

De rijstvoorraad bedroeg op 1 November 1938 als volgt:

Rijstvoorraad in metrieke tonnen.

Afkomsig van:	1938	1937
Het eigenlijke Japan.....	1.102.796	1.010.866
Korea.....	68.856	26.046
Formosa.....	36.575	26.207
Het buitenland.....	1.875	7.303
Totaal.....	1.210.102	1.070.422

Gebaseerd op de 2de rijstooogstschatting en den aanwezigen voorraad op 1 November 1938, bedroegen de hoeveelheden rijst van vraag en aanbod voor het seizoen 1 November 1938—31 October 1939 als volgt:

Aanbod:

Voorraad op 1 Nov. 1938.....	1.210.000 m.ton
Productie vorig seizoen (1 Nov. '37—31 Oct. '38).....	9.133.000 „
Aanvoer uit het buitenland....	43.000 „
„ „ de koloniën.....	2.073.000 „
Totaal.....	12.459.000 m.ton

Vraag:

Consumptie 1 Nov. 1938—31 Oct. 1939.....	11.329.000 m.ton
Uitvoer naar het buitenland....	10.000 „
„ „ de koloniën.....	74.000 „
Totaal.....	11.413.000 m.ton

zoodat de carry-over op 31 October 1939 geraamd wordt op 1.046.000 m. ton.

De definitieve hoeveelheden rijst van vraag en aanbod in het seizoen 1937—1938 bedroegen resp. 12.690.000 m. ton en 11.396.000 m. ton tegen resp. 12.430.000 m. ton en 11.267.000 m. ton in het seizoen 1936—1937.

Formosa.

Volgens het Formosaansche Gouvernement bedroegen de cijfers van vraag en aanbod voor het seizoen 1937—1938 resp. 695.113 m. ton en 1.470.683 m. ton. Op 1 Nov. 1938 bedroeg de voorraad 86.877 m. ton, d.i. 1.442 m. ton meer dan die op hetzelfde tijdstip van 1937.

Korea.

Volgens het Koreaansche Gouvernement bedroeg de 2de schatting van den rijsttoegst op 31 October 1938 3.431.799 m. ton, d.i. 82.405 m. ton of 2,5% meer dan de eerste schatting.

Siam.

De rijstuitvoer uit Bangkok bedroeg sedert Januari als volgt.

Rijstuitvoer uit Bangkok, in metrieke tonnen.

Maand	1938	1937
Januari.....	115.783	93.467
Februari.....	155.913	121.373
Maart.....	148.002	91.289
April.....	154.897	76.608
Mei.....	135.103	65.170
Juni.....	122.148	61.927
Juli.....	114.301	68.569
Augustus.....	119.769	71.900
September.....	93.630	81.660
October.....		58.593
November.....		73.539
December.....		94.265

Volgens een telegrafische berichtgeving van het Internationale Landbouw Instituut te Rome, ddo. 28-12-1938, bedroegen voor het jaar 1938 de totale beplante en geoogste oppervlakte achtereenvolgens 3.544.000 ha en 3.120.000 ha met een productie van 4.938.000 m. ton gabah en een voor uitvoer beschikbare hoeveelheid van 1.705.000 m. ton rijst en rijstproducten. In dit laatste cijfer is begrepen 77.000 m. ton voorraad.

Fransch Indo-China.

De aanvoer van ongepelde rijst in de haven van Cholon en de uitvoer van gepelde rijst uit Saigon bedroegen sedert Januari als volgt:

Maand	Aanvoer ongepelde rijst in Cholon		Uitvoer gepelde rijst uit Saigon	
	1938	1937	1938	1937
Januari	124.019	143.769	89.374	90.185
Februari	134.430	128.665	158.719	113.653
Maart	160.868	172.939	163.933	198.186
April	107.569	172.691	90.225	132.924
Mei	98.706	116.637	89.058	121.770
Juni	82.607	135.060	114.458	142.234
Juli	75.432	133.943	103.690	117.914
Augustus	70.174	129.535	76.913	177.405
September	43.227	98.436	48.900	131.852
October	27.507	85.618	39.890	121.656
November	²⁾ 12.031	²⁾ 18.998	²⁾ 41.752	²⁾ 62.296
Totaal	936.570	1.336.291	1.016.912	1.410.076

Ceylon.

De totale invoer in het tijdvak Jan./Nov. 1938 bedroeg 498.896 m. ton, d.i. 10.984 m. ton of 2,3% meer dan de totale invoer in dezelfde periode van 1937.

Van deze ingevoerde hoeveelheden was 18,1% afkomstig van Britsch-Indië, 68,6% van Burma en 13,3% van andere landen. Voor 1937 bedroegen deze percentages resp. : 17,1, 70,2 en 12,7.

Europa en Amerika.

De hoeveelheden rijst uit het Oosten verscheept bedroegen :

a. naar Europa in de periode 1 Jan./10 Nov. 1938 1.135.433 m. ton, d.i. 89.553 m. ton of 8,6% meer dan in hetzelfde tijdvak van 1937. Van deze uitgevoerde hoeveelheden was 40,7% afkomstig van Burma, 47,3% van Saigon, 10,8% van Siam en 1,2% van Bengalen. Voor 1937 bedroegen deze percentages resp. 41,2, 52,9, 4,2 en 1,7.

b. naar de Levant gedurende 1 Jan./26 Oct. 1938 28.791 m. ton, d.i. een vermeerdering van 12.404 m. ton of 75,7% vergeleken bij dezelfde periode van 1937.

c. naar Amerika, Cuba en West-Indië gedurende het tijdvak 1 Jan./21 Oct. 1938 168.571 m. ton tegen 216.561 m. ton in dezelfde periode van 1937, d.i. 47.990 m. ton of 22,2% minder.

(Centraal Kantoor v.d. Statistiek,
Afd. Landbouwstatistiek).

²⁾ Eerste helft der maand.

Marktberichten.

(BATAVIA EN SOERABAIA).

Verslag over de periode 16 Januari t/m 21 Januari 1939.
Prijzen per 100 kg, tenzij anders vermeld.

SUIKER.**Soerabaia.**

Gedurende de afgelopen verslagperiode publiceerde de Nivas een verkoop van 8.524 tons Superieur voor export en 1.779 ton voor locale consumptie.

De markt was stil. Geringe omzetten vonden plaats in de tweede hand ad f 7,05 Maart-, f 7 Febr.-levering.

In de bijeenkomst van den Internationalen Suiker raad, welke op 14 Januari te Londen werd bĳeindigd, werd besloten geen wijziging te brengen in de bestaande quota.

Verkocht werden :

17.513 tons Browns
terwijl de verkoop van 7.211 „ S.H.S. werd gecancelld.

10.302 „ Totaal

De Londen- en Fob-Cuba-noteringen waren resp. op 13 — 20/1 als volgt:

Londen-noteringen (in sh. per cwt.):			
Maart 1939	6/2 ³ / ₄	6/2 ³ / ₄	
Mei	6/2 ³ / ₄	6/2 ³ / ₄	
Aug.	6/2 ¹ / ₂	6/2 ³ / ₄	
Dec.	6/1	6/1 ¹ / ₂	
Actual: Raws	6/2 ¹ / ₂ business	Raws 6/3 sellers,	
	done and further buyers,	buyers showing no	
	sellers 6/3.	interest.	

Fob-Cuba-noteringen (in dc. per lb.):			
Maart 1939	1,15	1,13 ¹ / ₂	
Mei	1,16	1,14 ¹ / ₂	
Juli	1,16 ¹ / ₂	1,14 ¹ / ₂	
Sept.	1,16 ¹ / ₂	1,15	

THEE.

Batavia.

Het aanbod van ready-thee gedurende de afgelopen periode bedroeg 10.400 kisten tegen 15.100 kisten in de voorgaande periode. De kwaliteit handhaafde zich in het algemeen goed.

Onderstaande prijzen verstaan zich op basis: „uitvoerrecht voor verkoopers rekening”.

		Prompt:	
		Laagste	Hoogste
Oranje Pecco	fijnste	f 0,45	— f 0,46
	fijne	„ 0,42	— „ 0,44
	gew.	„ 0,40	— „ 0,41
Pecco		„ 0,39	— „ 0,39 ¹ / ₂
Pecco Souchong en Souchong		„ 0,37	— „ 0,38
Broken Oranje Pecco	fijnste	„ 0,41	— „ 0,45
	fijne	„ 0,37	— „ 0,39
	gew.	„ 0,34 ¹ / ₂	— „ 0,35
Broken Pecco		„ 0,34	— „ 0,35
Broken Tea		„ 0,32 ¹ / ₂	— „ 0,33 ¹ / ₂
Fannings		„ 0,34	— „ 0,35
Stof & Small Fannings		„ 0,31 ¹ / ₂	— „ 0,32 ¹ / ₂

RUBBER.

Batavia.

Behalve de laatste twee dagen was de markt in de afgelopen periode lusteloos. De opening was vast op 28 ct. per 1/2 kg voor Standard Sheets, doch hierna daalde de prijs regelmatig tot 27⁵/₈ ct. per 1/2 kg. Later was de stemming aanmerkelijk beter, zoodat de notering zich weer kon herstellen tot 28 ct. De prijs van licenties bedroeg ongeveer 46¹/₂/47¹/₂ ct. per kg.

Marktnoteringen:

Datum	Batavia					
	Londen	New York	Singapore	Java	Java	Java
	Std. Sheet	Std. Sheet	Std. Sheet	Med. Bl.	Std. Sheet	Std. Crêpe
	per lb.	per lb.	per lb.	per lb.	per 1/2 kg	per 1/2 kg
16-1-'39	d. 8	\$ 0,15 ¹³ / ₁₆	\$ 0,27 ¹ / ₂	\$ 0,26 ³ / ₈	f 0,28	f 0,29 ¹ / ₄
17-1-'39	„ 7 ⁷ / ₈	„ 0,15 ¹¹ / ₁₆	„ 0,27 ³ / ₈	„ 0,26 ¹ / ₄	„ 0,27 ³ / ₄	„ 0,29
18-1-'39	„ 7 ¹⁵ / ₁₆	„ 0,15 ³ / ₄	„ 0,27	„ 0,26	„ 0,27 ¹ / ₂	„ 0,28 ³ / ₄
19-1-'39	„ 8	„ 0,15 ⁷ / ₈	„ 0,27 ¹ / ₈	„ 0,26	„ 0,27 ⁵ / ₈	„ 0,28 ⁷ / ₈
20-1-'39	„ 7 ¹⁵ / ₁₆	„ 0,15 ⁷ / ₈	„ 0,27 ¹ / ₂	„ 0,26 ¹ / ₄	„ 0,28	„ 0,29 ¹ / ₄
21-1-'39	„ 7 ¹⁵ / ₁₆	„ 0,15 ³ / ₄	„ 0,27 ³ / ₈	„ 0,26 ¹ / ₄	„ 0,28	„ 0,29 ¹ / ₄

Soerabaia.

De markt was in het begin van verslagperiode zeer stil en het aantal afdoeningen gering. Standard Sheets noteerde 28 ct. en Crêpe 29¹/₄ ct. per 1/2 kg. Tegen het

einde kwamen meer zaken tot stand en wel tegen 28¹/₄ ct. voor Sheets en 29¹/₂ ct. per 1/2 kg voor Crêpe.

Standard Sheets	28 ¹ / ₈ ct.
Standard Crêpe	29 ³ / ₈ ct.

KOFFIE.

Batavia.

Lamong Robusta en W.I.B. Robusta-koffie. De New York-notering sloot na eenige fluctuaties op lager niveau; Maart noteerde 4,13 dc. per lb. Soerabaia gaf ons de volgende noteringen voor W.I.B.-koffie met de indicatie stil.

Ready-levering, vraag	f 18,75	aanbod	f 19.—
Jan./Mrt.	„ „ 18,62 ¹ / ₂	„ „	18,87 ¹ / ₂
Aug./Oct.	„ „ 19.—	„ „	19,25

Lamong Robusta-koffie 15%. Voor deze koffie bestond van exportzijde voor verderaf-leveringen eenige belangstelling. De prijzen, die echter door verkoopers gevraagd werden, lagen echter nog te ver af van die, welke door verkoopers werden geboden, zoodat nog geen zaken gedaan werden. 15% April/Juni vraag f 11,75, terwijl koopers ongeveer f 11,50 vroegen, waarop niet verder werd geboden.

Soerabaia.

Er werden enkele partijtjes goede ondernemingskoffie afgedaan van f 18,75 tot f 19.— per quintaal. Groot-boonige koffie's werden wel gevraagd, doch van een goede belangstelling voor ondernemingskoffie's was nog geen sprake.

Exportkwaliteit levering Jan./Maart werd afgedaan tegen f 18,75 per quintaal; een en ander in verband met de afwikkeling van Jan./Maart-contracten.

De markt sloot als volgt:

Jan./Maart	f 18,50 — f 18,75
Aug./Oct.	f 19.— — f 19,25

PEPER.

Batavia.

Zwarte Lampong-peper. De Londen-notering liep gedurende deze periode 1/8 d. terug tot 2⁹/₁₆ d. per lb. Telok Betong gaf ons de volgende noteringen:

	levering	vraag	aanbod
14/1-	Jan./Mrt.	f 14.—	f 14,20
16/1-	„	„ 13,80	„ 14.—
17/1-	„	„ 14,25	„ 14,50
18/1-	„	„ 13,85	„ 14,10
19/1-	„	„ 13,60	„ 13,80
20/1-	„	„ 13,50	„ 13,70

Exporteurs en groote handelaren toonden zeer weinig belangstelling en gaven deze week vrij veel af aan plaatselijke koopers. De eerste dagen werd Febr./Mrt. en Mrt./April tot f 14,10, f 14,15 en f 14,20 e.k. Telok gedaan, waarbij exporteurs afgaven. Deze keer was het echter slechts een kwestie van een paar uur, daar 's mid-dags de markt weer even flauw was als de dagen hiervoor. De prijzen gingen daarna nog verder naar beneden; bij het sluiten van dit verslag werden partijtjes Jan./Mrt. en Mrt./Mei afgedaan tot f 13,60 en f 13,50 e.k. Telok. De uitvoer van zwarte peper was gedurende Jan./Dec. 1938 36.000 ton, terwijl over dezelfde periode 1937 slechts 15.000 ton uitgevoerd werd.

Londen-voorraad: 1.271 tons.

Witte peper. Deze markt bleef gedurende deze periode zonder zaken, daar exporteurs niet beter konden bieden dan *f* 19.— voor Jan.-levering, terwijl verkoopers *f* 20.— vroegen.

Londen-voorraad : 9.674 tons.

CITRONELLA-OLIE.

Batavia.

De markt voor sereh-olie bleef vrijwel hangen op de prijzen van de vorige verslagperiode. A-olie Jan./Mrt. werd tegen het einde van dit verslag echter gedaan tot *f* 0,78 per kg met verder aanbod, terwijl exporteurs niet meer betaalden dan *f* 0,77 per kg. B-olie werd voor dezelfde levering in geringe mate gedaan tot *f* 0,77 per kg. Jan./Dec. 1940 werd gedaan tot *f* 0,83 en *f* 0,82 per kg. Olie met 38% citronellalgehalte werd voor dichtbij-levering afgedaan tot *f* 0,81 per kg met verder aanbod, koopers *f* 0,80. Hieruit blijkt, dat groote hoeveelheden tot één prijs niet konden worden geplaatst en koopers zich heel vlug terugtrokken. Hoogere olie n.l. met 40% en 42% citronellalgehalte werd een gering quantum gedaan resp. tot *f* 0,82 en *f* 0,83 per kg. Olie met 45% citronellalgehalte werd aangeboden voor Jan./Mrt. tot *f* 0,92½, vraag *f* 0,90 per kg. Voor deze soort olie bestaat nog steeds zeer weinig belangstelling.

KAPOK.

Soerabaia.

Afgedaan werden goede B-kwaliteiten, voor welke soort beperkte belangstelling bleef.

KAPOKPITTEN.

Soerabaia.

Japansche exporteurs kochten tegen *f* 1,47½ en *f* 1,46 fob., tot welken prijs koopers in de markt bleven. Oliefabrieken bleven koopers tot *f* 1,30 e.k. Soerabaia.

COPRA.

Prijzen flucteerende tusschen *f* 5,40 en *f* 5,50 fobnug voor N.I.F.M.S.

GAPLEK.

Soerabaia.

Gezien de lage meel-prijzen, betaalden koopers niet meer dan *f* 1,35.

Het aanbod lag om en bij *f* 1,50, zoodat geen zaken tot stand kwamen.

GAPLEKMEEL.

Soerabaia.

Ook in deze periode boden exporteurs niet hooger dan *f* 1,70, terwijl tegen *f* 1,78 aangeboden werd voor levering t/m Maart. Enkele kleine afdoeningen werden gerapporteerd tot *f* 1,72½.

TAPIOCA.

Batavia.

De fabrikanten voor de verschillende meelsoorten boden weer aan tegen onveranderde prijzen, waarbij echter een lagere bieding kans had.

Noteeringen :

f.f. flake	<i>f</i> 5,30
seeds A.	<i>f</i> 5,30
Pearl A.	<i>f</i> 5,50
fabrieksmeel	kwaliteit A <i>f</i> 4,10, kwaliteit AA <i>f</i> 4,35.
B III meel	<i>f</i> 2,10

MAIS.

Soerabaia.

La Plata-noteeringen liepen van 7,84 pesos terug naar 7,15 pesos, en Europa toonde dan ook niet den minsten kooplust. Daarentegen toonden Japansche exporteurs goede belangstelling. Speciaal voor dichtbij-levering, waarvoor goede prijzen werden betaald. Levering Jan./20 Maart werd afgedaan en verder gekocht tegen *f* 3,13 op Soerabaia en *f* 3,05 op de kusthavens.

Voor Jan./Maart Soerabaia werd *f* 3,02 en *f* 3,05 betaald met verder aanbod tot *f* 3,07½.

RIJST.

West-Java.

Gedurende de eerste dagen van verslagperiode bleef Batavia in de markt tot denzelfden prijs van de vorige week. In totaal werden de laatste 14 dagen ± 8.000 tons rijst gekocht. Daarna werden de aankopen stopgezet. De markt was daardoor speciaal de laatste dagen stiller, terwijl het prijsniveau zich iets lager stelde. OJSI moest een veer laten. Januari-levering werd tevergeefs zelfs tot *f* 120.— per koyang aangeboden. Febr./Mrt.-afscheep tot *f* 121.— per koyang.

Noteeringen :

Huller	Boeloe	<i>f</i> 7,45
Huller	Tjere	„ 6,88
Lolosan	Tjere	„ 6,39½
Petjakoelit	Tjere	„ 6,15½

Oost-Java.

Doordat Batavia zich geheel als koper terugtrok, en het aanbod zoowel van de zijde van de tweede hand als van de fabrieken bleef bestaan, konden de prijzen zich niet handhaven, en trad een verdere daling in. Speciaal voor OJS/I was het aanbod groot, te meer waar bij de laatste aankopen door West-Java deze kwaliteit niet gekocht werd.

Toen dan ook op het einde van de verslagperiode van de zijde der fabrieken aanbod kwam voor OJS/I Februari tot *f* 6,47½, werd tot dezen prijs maar een betrekkelijk klein quantum afgedaan, terwijl slechts voor indekking van loopende contracten gekocht werd. Op bovengenoemden prijs bleef er nog ruim aanbod; koopers boden echter niet hooger dan *f* 6,42 voor Febr./Maart-levering.

OJS/II Banjoewangi bleef prijshoudend door afdoeningen naar de Molukken tot *f* 6,70 dubbelzak, Banjoewangi : aan het slot hield echter ook deze vraag op.

Kretek 30% bleef vrijwel ongewijzigd, en kan op *f* 6,56 Soerabaia aangenomen worden.

De noteeringen waren :

Januari.

Banjoewangi	OJS/AA	f 7,88	fr. fabriek
"	OJS/H	„ 6,74½	"
"	OJS/HI	„ 6,42	"
Djember	OJS/AA	„ 7,01½	"
"	OJS/I	„ 6,45	"
Loemadjang	OJS	„ 6,47½	"
Hoo Ing		„ 6,47½	"
Pasoeroean Tjong Bie		„ 6,80	fr. wg. Soerabaia
Kretek 30%		„ 6,56	"
Petja koelit kretek		„ 5,83	"

GRONDNOTEN.

Batavia.

Cheribon gepelde, e.k. Cheribon Jan./Febr. '39
f 6,90, inclusief zak.

COCOSKOEKEN.

Batavia.

E.k. Tjilatjap, Jan./Feb. '39, aanbod f 2,70.

DAMAR.

Batavia.

Sumatra en Pontianak (asst. No. 1, 2, 3, 4, 5):
Sumatra A/E gedaan f 25,10
Sumatra E gedaan f 10,50
Pontianak A/E gedaan f 22,10
Pontianak E f 8,90 nominaal.

HUIDEN.

Batavia.

Buffel nat : f 13.—
Koe nat : f 22,50

Buffel droog (I-II kg): f 39.—; II f 32.—; III f 24,50
(II-13 kg): I f 49,50; II f 39.—; III f 26,50
(13 kg en hooger): I f 53,50; II f 47.—; III f 32.—
Koe droog (I-7 kg): I f 82,50; II f 72,50; III f 62,50
(7-9 kg): I f 61,50; II f 54,50; III f 49.—
(9 kg en hooger): I f 58.—; II f 50.—; III f 44,50

GEITEVELLEN.

Batavia.

Pers tuk (basis : 35 kg per 100 st.): I f 0,70; II f 0,43½.

SCHAPEVELLEN.

Batavia.

Per stuk (basis : 50 kg per 100 st.): I f 0,54; II f 0,25½.

CACAO.

Batavia.

E.k. prompt f 24,75 nominaal.

TIN.

Batavia.

± f 187,50.

Maandcijfers in- en uitvoer.

	1937		1938										1937	1938
	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Jan./Nov.
Handelsbalans van Ned.-Indië.														
(Br. gewicht in miljoenen kg en waarde in miljoenen glds.)														
Totale invoer	167,1	193,7	171,1	186,4	163,2	154,9	155,7	131,2	145,3	152,8	146,3	187,4	171,1	1.798,5
	(gewicht)													
	41,1	45,4	40,1	38,3	41,7	38,9	40,-	33,-	36,9	35,-	38,5	41,2	42,-	425,5
Totale uitvoer	953,1	910,8	836,-	773,5	875,9	834,8	920,6	958,1	979,1	887,7	883,5	977,9	978,7	10.479,2
	(gewicht)													
	74,5	79,7	62,7	60,5	70,1	58,8	54,-	54,9	54,6	48,3	47,1	54,3	48,6	9.905,8
	(waarde)													613,9
Invoer in Nederl.-Indië.														
<i>verdeeld in 15 groepen van goederen.</i>														
<i>a. Br. gewicht, in 1000-tallen kg</i>														
I. Dieren en planten	84	74	12	16	14	13	16	13	14	10	16	13	82	314
II. Eetwaren en genotmiddelen	50.828	55.986	44.446	61.142	50.357	47.904	59.750	35.959	43.404	50.466	53.941	57.828	51.822	418.945
III. Dierlijke en plantaardige voortbrengselen	2.483	1.983	1.573	2.126	1.842	2.166	2.181	2.083	2.878	2.036	1.599	2.795	2.182	29.088
IV. Mineralen	34.435	38.717	28.345	33.593	32.137	39.798	25.608	30.825	31.136	36.802	24.984	47.220	36.794	321.614
V. Chemische voortbrengselen	20.371	27.489	33.117	22.110	13.847	9.275	9.715	8.205	11.933	14.475	11.416	19.334	20.134	231.212
VI. Aardewerk en porselein, enz.	3.022	1.827	2.386	2.146	2.818	2.244	5.403	4.183	3.350	3.062	2.957	3.592	2.433	41.106
VII. Glas en glaswerk	3.760	3.637	3.095	2.289	2.229	2.404	3.216	2.091	2.219	1.540	2.756	2.373	2.406	34.574
VIII. Hout, kurk, plantaardig vlechtmateriaal	4.123	4.524	4.647	5.365	4.847	5.052	4.982	4.473	4.679	3.457	2.684	2.662	3.055	44.718
IX. Huiden, vellen, pelswerk, enz.	455	306	261	238	235	232	223	277	309	286	352	395	426	4.517
X. Garens en manufacturen	11.412	11.051	17.435	16.136	10.341	8.249	9.371	8.752	9.959	8.521	10.036	11.651	17.491	163.290
XI. Papier en papierwaren enz.	6.807	6.283	6.811	4.442	4.915	4.852	5.578	4.897	6.250	6.579	6.426	6.712	5.081	87.654
XII. Metalen, v.a.s.	20.135	29.727	19.474	28.091	29.061	21.224	20.754	20.657	21.611	18.686	21.223	23.979	19.192	319.132
XIII. Rijtuigen, voertuigen en vaartuigen, enz.	1.992	2.341	2.061	1.412	2.153	2.551	2.684	2.324	2.056	1.931	1.978	1.997	1.970	27.997
XIV. Machines, werktuigen, toestellen, gereedschappen, enz.	6.187	8.695	6.767	6.736	7.637	8.249	5.620	5.851	4.644	4.178	4.999	5.863	5.332	67.194
XV. Andere goederen	1.053	1.106	683	553	732	637	596	629	868	767	931	949	749	12.378
Totaal	167.147	193.746	171.113	186.395	163.165	154.850	155.697	131.219	145.310	152.796	146.298	187.363	171.149	1.798.641
<i>b. Waarde, in 1000-tallen glds.</i>														
I. Dieren en planten	28	37	8	14	8	9	14	8	11	7	7	11	36	139
II. Eetwaren en genotmiddelen	7.305	7.281	6.634	7.555	7.304	6.908	8.233	5.950	7.090	7.107	7.441	7.643	7.305	70.492
III. Dierlijke en plantaardige voortbrengselen	479	391	344	394	354	421	441	417	484	369	321	481	391	4.986
IV. Mineralen	966	1.009	974	1.093	1.060	1.310	907	936	891	1.028	715	1.353	1.176	9.444
V. Chemische voortbrengselen	3.895	4.040	4.149	3.107	3.042	3.068	3.268	2.399	2.966	3.163	3.013	3.300	3.977	40.430
VI. Aardewerk en porselein, enz.	280	200	235	223	290	213	453	356	337	284	275	281	251	3.775
VII. Glas en glaswerk	566	540	449	421	430	375	505	404	401	388	428	485	472	5.232
VIII. Hout, kurk, plantaardig vlechtmateriaal	488	516	604	575	585	634	647	573	671	468	333	371	409	4.872
IX. Huiden, vellen, pelswerk, enz.	356	276	247	234	245	269	240	288	288	293	380	393	385	3.702
X. Garens en manufacturen	12.183	10.836	11.137	9.752	10.121	7.317	9.291	8.654	9.590	8.351	9.773	9.382	11.252	146.760
XI. Papier en papierwaren enz.	1.677	1.636	1.608	1.140	1.347	1.088	1.243	1.289	1.368	1.319	1.238	1.288	1.217	16.675
XII. Metalen, v.a.s.	5.317	6.833	5.911	6.603	8.109	6.112	4.846	4.398	4.428	4.872	5.525	5.618	4.199	64.570
XIII. Rijtuigen, voertuigen en vaartuigen, enz.	1.775	2.665	2.099	1.738	2.621	4.766	4.462	1.989	2.234	2.567	3.333	4.390	4.204	24.618
XIV. Machines, werktuigen, toestellen, gereedschappen, enz.	5.082	8.520	5.205	5.004	5.632	5.967	5.020	4.865	5.553	4.202	5.157	5.480	5.937	48.933
XV. Andere goederen	672	652	525	439	505	443	450	471	594	547	591	719	801	7.917
Totaal	41.069	45.432	40.129	38.292	41.653	38.900	40.020	32.997	36.906	34.965	38.530	41.195	42.012	452.545
Enige Invoerartikelen.														
(Br. gew. in 1000-tallen kg en waarde in 1000-tallen glds.)														
Biscuits 27	(gewicht)	479	247	233	199	224	177	189	187	208	203	261	370	255
	(waarde)	179	91	90	72	83	66	73	76	88	78	111	163	566
Kedelees 31	(gewicht)	25	42	23	86	114	109	132	87	70	63	59	55	767
	(waarde)	2	3	2	6	8	7	9	6	5	4	4	4	59
Boter 35—36	(gewicht)	308	262	353	316	517	323	362	376	363	321	303	321	369
	(waarde)	236	203	266	240	394	259	291	303	295	260	246	260	297
Tarwemeel 61	(gewicht)	9.083	6.256	4.975	6.142	5.557	7.198	6.541	5.593	8.069	7.786	6.876	7.212	8.290
	(waarde)	945	650	518	640	579	681	617	527	703	677	597	574	659
Melk a.s. 66 t/m 69	(gewicht)	1.705	1.717	1.525	1.378	1.656	1.299	1.583	1.420	1.477	1.526	1.620	1.760	1.621
	(waarde)	430	439	388	356	423	341	411	368	381	391	407	446	416
Rijst a.s. 71 t/m 74	(gewicht)	24.915	33.678	23.898	41.207	28.635	25.351	35.468	14.421	17.197	25.840	29.678	32.513	26.846
	(waarde)	1.563	2.110	1.640	2.777	1.924	1.652	2.294	965	1.154	1.693	1.941	2.110	1.759
Gez. en gedr. visch 97—98	(gewicht)	4.262	5.507	6.244	4.574	4.819	5.038	5.989	5.494	5.256	5.037	3.031	4.274	4.520
	(waarde)	754	958	1.092	827	881	927	1.083	990	929	904	533	767	799
Bier a.s.—130—131—132	(gewicht)	529	704	332	425	448	468	517	382	321	404	472	502	516
	(waarde)	112	144	67	88	90	95	107	82	82	85	98	103	108
Jenever 137—138	(gewicht)	95	88	71	99	97	117	101	76	90	115	114	92	125
	(waarde)	36	30	26	36	36	43	38	29	34	43	43	36	46
Wijn a.s. 147—148—149	(gewicht)	352	347	245	209	309	298	332	259	270	287	236	287	379
	(waarde)	163	160	114	89	164	129	158	127	136	147	114	124	216
Tabak 157—158	(gewicht)	575	439	433	687	368	597	570	519	508	435	606	407	397
	(waarde)	558	536	524	671	460	671	641	596	522	497	606	514	497

	1937		1938											1937	1938
	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Jan./Nov.	
Kerosine 227—2227—228... (gewicht (waarde (gewicht (waarde	910 56 3.480 183	973 60 4.430 170	807 50 5.047 200	3.252 142 6.221 214	826 54 7.236 283	820 56 10.255 403	951 66 6.336 263	636 45 7.629 294	742 50 3.840 160	775 53 6.406 237	643 44 7.384 269	395 28 10.924 393	442 31 7.833 281	9.786 568 43.359 1.736	10.289 619 79.111 2.997
Benzine 229—2229—230 ... (gewicht (waarde (gewicht (waarde	19.940 256 168 72	15.791 197 216 90	9.497 122 236 102	3.662 47 196 84	10.331 133 121 51	5.866 75 159 66	4.447 57 179 79	9.339 120 164 68	11.727 151 215 94	13.018 167 159 68	8.158 105 204 88	10.950 141 150 71	13.178 169 222 103	89.938 1.155 2.264 951	100.173 1.281 2.002 874
Cement 251 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	13.291 867 1.315 167	20.466 1.183 1.143 142	27.074 1.600 1.105 137	16.659 1.069 1.205 146	7.795 474 1.400 177	3.265 210 970 121	3.277 165 2.188 266	2.831 207 1.781 216	5.351 361 1.759 221	8.007 506 1.334 179	5.281 340 1.122 153	12.270 626 1.295 183	13.616 894 1.054 149	140.500 7.933 22.679 2.523	105.526 6.452 15.213 1.948
Meestoffen 353 t/m 359 ... (gewicht (waarde (gewicht (waarde	435 40 2.141 382	302 29 2.885 528	182 17 10.053 1.861	461 39 9.577 1.775	311 27 2.900 529	341 28 2.885 528	623 51 3.159 389	504 41 2.090 370	623 52 2.473 446	264 23 1.982 355	695 56 2.212 389	516 44 3.767 678	13.616 64 9.609 1.777	140.500 894 22.679 2.523	105.526 6.452 15.213 1.948
Vensterglas 466—1466 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	326 339 409 290	776 744 492 308	799 773 209 161	421 445 244 154	471 518 358 253	762 808 747 531	959 939 470 308	545 537 345 237	652 628 331 240	589 612 321 245	602 583 415 258	454 466 354 244	401 448 270 195	7.131 6.875 5.033 3.275	6.655 6.575 4.064 2.826
Personenauto's (incl. chassie) 826—827 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	61 68 60 72	171 219 97 102	125 178 71 77	97 125 71 78	105 138 53 61	52 68 64 75	44 74 36 43	71 93 43 50	53 72 109 127	67 89 47 56	137 182 64 71	107 146 104 120	94 129 46 53	1.357 1.765 791 866	952 1.294 708 811
Autobanden (buitenban- den) 959 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	3 4 5 390 2 43	3 4 3 221 1 31	8 10 13 956 — 12	5 6 10 764 — 1	5 6 24 1.804 — 27	2 3 18 1.316 — 8	2 3 — 18 — 14	5 7 — 5 — 33	7 8 — 5 — 33	5 8 13 862 2 61	6 8 15 1.183 2 50	7 8 12 857 2 53	3 9 4 304 1 17	27 38 80 7.196 14 336	55 71 109 8.074 10 309
Naalmmachines 864 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	61 68 60 72	171 219 97 102	125 178 71 77	97 125 71 78	105 138 53 61	52 68 64 75	44 74 36 43	71 93 43 50	53 72 109 127	67 89 47 56	137 182 64 71	107 146 104 120	94 129 46 53	1.357 1.765 791 866	952 1.294 708 811
Autobanden (binnenban- den) 960 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	3 4 5 390 2 43	3 4 3 221 1 31	8 10 13 956 — 12	5 6 10 764 — 1	5 6 24 1.804 — 27	2 3 18 1.316 — 8	2 3 — 18 — 14	5 7 — 5 — 33	7 8 — 5 — 33	5 8 13 862 2 61	6 8 15 1.183 2 50	7 8 12 857 2 53	3 9 4 304 1 17	27 38 80 7.196 14 336	55 71 109 8.074 10 309
Goud en zilver: gemunt 657—658—2658—3658 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	390 2 43	221 1 31	956 — 12	764 — 1	1.804 — 27	1.316 — 8	18 — 14	5 — 33	5 — 33	862 — 61	1.183 — 50	857 — 53	304 — 17	7.196 — 336	8.074 — 309
—: ongemunt 655— (gewicht (waarde	2 43	1 31	— 12	— 1	— 27	— 8	— 14	— 33	— 33	— 61	— 50	— 53	— 17	— 336	— 309
Eenlig uitvoerproducten.															
(Br. gew. in 1000-tallen kg en waarde in 1000-tallen glds.)															
Aardollën en aardollepro- ducten 289 t/m 308 (gewicht (waarde	484.165 14.667	520.830 14.357	501.298 13.750	444.022 12.366	510.684 15.877	453.047 12.664	540.785 14.999	538.070 14.559	461.437 11.664	422.729 11.127	479.991 12.771	588.507 13.785	544.490 13.554	5.479.473 150.866	5.485.060 147.116
Bulker alle fabriekssulker (excl. residu en molas- cult) 220 t/m 225 (gewicht (waarde	96.655 5.147	77.986 4.296	45.683 2.005	51.694 2.370	86.676 4.124	65.071 2.606	67.594 2.733	153.083 6.436	156.804 5.496	119.919 4.411	52.018 1.974	82.538 3.579	92.404 3.903	1.064.512 45.536	973.484 39.637
Ondernemingsrubber (incl. latex) 73 t/m 77 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	20.951 12.296 11.166 6.552	25.769 15.374 10.787 6.338	15.023 8.967 13.567 6.236	17.506 10.999 16.084 5.076	17.405 7.843 16.084 6.793	18.626 7.730 12.000 5.090	13.707 5.694 9.921 4.199	14.204 5.883 12.125 5.134	15.112 5.048 21.934 8.646	13.698 4.546 11.010 4.346	12.148 4.006 9.508 3.753	13.602 5.721 18.190 5.886	12.332 5.053 8.672 2.807	232.614 136.419 203.788 138.412	163.363 71.190 144.991 57.966
Tabak (blad- en gekor- ven-) 231 t/m 236 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	1.406 2.009 6.796 4.403	4.138 4.317 7.428 4.811	4.358 5.899 6.974 4.515	5.270 6.406 6.272 4.242	9.354 7.769 7.054 5.052	10.585 5.310 7.690 5.206	6.941 2.231 7.552 5.122	5.159 1.324 6.612 4.472	743 176 6.463 4.530	2.470 503 6.455 4.515	589 130 6.227 4.349	760 235 7.052 4.888	1.203 1.346 6.546 4.544	46.401 30.624 68.318 44.129	47.432 31.329 74.897 51.435
Copra 188 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	50.667 5.090 8.288 2.187	35.155 3.530 5.966 1.611	58.167 5.727 4.281 1.184	32.152 3.011 4.895 1.291	42.996 3.524 4.486 1.093	54.151 4.389 3.432 689	49.854 4.042 3.916 753	33.656 2.728 4.493 780	61.737 3.291 6.595 1.064	45.040 2.377 8.257 1.457	52.008 2.747 9.833 1.816	41.610 1.994 7.637 1.399	46.122 2.204 7.318 1.280	466.820 58.735 94.538 24.423	517.493 36.034 65.143 12.806
Koffie (gepelde) 166 t/m 169—2166 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	1.289 2.410 2.819 3.743	1.152 1.797 7.110 7.548	77 118 1.643 1.740	405 615 2.811 3.135	469 829 1.855 3.412	987 1.747 1.855 2.296	804 1.423 1.158 1.433	639 1.130 1.935 2.393	541 806 1.134 1.190	634 945 1.129 1.152	696 1.038 1.012 1.144	739 1.012 1.689 1.563	598 819 1.184 1.079	12.827 26.241 29.391 42.339	6.589 10.482 18.442 20.537
Peper (witte en zwarte) 101—102 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	2.826 569 8.249 1.453	2.771 448 6.937 997	2.639 422 3.376 448	2.556 470 5.444 588	1.910 320 5.420 606	3.715 532 8.404 842	3.010 445 7.196 731	2.943 436 4.950 521	2.773 483 8.021 784	5.224 865 8.769 806	5.470 907 7.846 761	10.327 1.504 12.795 1.256	3.567 559 8.789 851	28.882 6.363 80.174 13.919	44.134 6.943 81.010 8.194
Taploca (excl. ampas) 239 t/m 243 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	39.210 1.481 19.884 2.160	42.902 1.655 16.559 1.669	20.214 713 16.676 1.683	19.744 717 10.471 1.058	16.817 641 17.511 1.760	15.123 585 10.934 897	14.092 546 15.355 1.092	10.326 421 17.317 1.126	22.600 873 22.691 1.477	25.008 882 15.609 1.154	27.586 1.014 23.075 1.754	24.608 814 24.059 1.691	25.259 827 22.847 1.373	380.190 16.384 178.688 24.202	221.377 8.033 196.545 15.065
Kapok (ontpit en niet ontpit) 258—259 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	1.202 498 2.866 96	1.056 448 2.467 83	1.009 425 2.960 99	1.356 567 12.093 381	1.620 592 14.435 442	990 389 9.381 288	1.142 458 17.072 523	1.275 512 9.327 286	1.567 628 11.530 353	2.168 799 11.122 341	1.364 537 6.496 200	1.404 550 2.581 83	1.033 414 2.358 76	17.955 6.980 214.443 6.666	14.928 5.871 99.355 3.072
Mais 115 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	1.855 310 1.230 187	1.228 300 815 118	2.839 465 317 66	696 100 286 53	1.761 220 533 82	2.073 259 629 84	2.299 292 558 86	1.353 170 558 84	3.767 428 794 116	2.498 283 728 98	1.568 179 709 71	654 70 1.001 111	441 45 910 97	26.964 5.862 10.673 1.540	19.949 2.511 7.023 948
Klapperolie 199 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	1.855 310 1.230 187	1.228 300 815 118	2.839 465 317 66	696 100 286 53	1.761 220 533 82	2.073 259 629 84	2.299 292 558 86	1.353 170 558 84	3.767 428 794 116	2.498 283 728 98	1.568 179 709 71	654 70 1.001 111	441 45 910 97	26.964 5.862 10.673 1.540	19.949 2.511 7.023 948
Damar, a.s. 131—132 —133 (gewicht (waarde (gewicht (waarde	1.855 310 1.230 187	1.228 300 815 118	2.839 465 317 66	696 100 286 53	1.761 220 533 82	2.073 259 629 84	2.299 292 558 86	1.353 170 558 84	3.767 428 794 116	2.498 283 728 98	1.568 179 709 71	654 70 1.001 111	441 45 910 97	26.964 5.862 10.673 1.540	19.949 2.511 7.023 948
Goud en zilver: ongemunt 463, 466, 467, 470 (gewicht (waarde	2 755	2 1.232	2 1.023	2 943	2 1.180	2 559	2 643	1 226	1 355	1 361	2 394	2 380	2 364	18 4.448	19 6.428
Goud en zilver: gemunt 464, 465, 3465, 2465, 468, 469 (gewicht (waarde	— 308	5 1.247	6 671	6 602	4 697	4 351	4 433	3 424	3 329	4 412	4 368	7 587	3 251	34 4.550	48 5.125
Overige producten (gewicht (waarde	191.623 8.169	139.692 7.399	134.853 6.583	143.838 5.811	117.881 7.236	156.053 6.256	157.681 6.127	140.025 5.810	172.871 6.857	185.207 6.963	185.213 7.207	138.164 7.231	192.597 7.120	1.842.399 80.648	1.724.383 73.201

1) Evenals bij alle andere goederen is de hier opgenomen waarde van bevolkingsrubber excl. de bij uitvoer geheven rechten.

In- en Uitvoer Nederlandsch-Indië (excl. goud en zilver).

Ongecorrigeerde cijfers.

Bruto-gewicht in 1000 kg en waarde in 1000-tallen guldens.

Landen van herkomst	Invoer				Landen van bestemming	Uitvoer					
	Jaar		Nov.	Jan./ Nov.		Jan./ Dec.	Jaar		Nov.	Jan./ Nov.	Jan./ Dec.
<i>Totaal generaal</i>	'37	gewicht	167.140	1.798.545	1.992.287	<i>Totaal Generaal</i>	'37	gewicht	953.147	10.479.059	11.389.807
	'38		171.144	1.765.237			'38		978.670	9.905.399	
	'37	waarde	40.635	445.029	490.208		'37	waarde	73.322	860.252	937.475
	'38		41.690	417.221			'38		47.951	602.399	
<i>Europa</i>	'37	gewicht	45.644	579.834	639.809	<i>Europa</i>	'37	gewicht	207.235	2.007.448	2.202.186
	'38		53.265	565.049			'38		207.863	1.952.005	
	'37	waarde	19.852	194.588	219.375		'37	waarde	27.798	300.136	334.002
	'38		20.218	208.931			'38		16.381	224.500	
<i>Nederland</i>	'37	gewicht	19.364	186.751	208.718	<i>Nederland en v.o.</i> ...	'37	gewicht	69.022	738.518	810.370
	'38		19.338	195.766			'38		72.864	731.548	
	'37	waarde	9.076	81.568	93.673		'37	waarde	13.234	159.042	179.862
	'38		8.985	92.630			'38		8.603	119.638	
<i>Groot-Brittannië en Noord Ierland</i> ...	'37	gewicht	5.672	79.740	89.713	<i>Gr.-Brittannië en Noord Ierland en Gr.-Brittannië v.o.</i>	'37	gewicht	47.079	519.341	556.471
	'38		8.182	71.513			'38		52.021	401.977	
	'37	waarde	3.608	36.268	40.390		'37	waarde	4.628	45.494	49.916
	'38		3.132	33.101			'38		2.802	32.954	
<i>Duitschland</i>	'37	gewicht	7.727	102.106	116.772	<i>Duitschland en v.o.</i>	'37	gewicht	31.249	249.286	286.606
	'38		9.067	111.534			'38		26.563	311.349	
	'37	waarde	3.432	36.955	41.889		'37	waarde	2.754	25.440	27.911
	'38		4.202	42.331			'38		1.412	22.673	
<i>Frankrijk</i>	'37	gewicht	2.282	28.812	30.802	<i>Frankrijk en v.o.</i> ...	'37	gewicht	7.806	81.868	88.744
	'38		3.193	29.930			'38		3.282	61.114	
	'37	waarde	659	6.625	7.215		'37	waarde	1.898	21.364	23.909
	'38		918	7.866			'38		653	10.622	
<i>België en Luxemb.</i>	'37	gewicht	5.855	117.329	123.124	<i>België en Luxemb. en België v.o.</i>	'37	gewicht	5.667	51.998	56.657
	'38		6.012	79.167			'38		4.971	41.519	
	'37	waarde	1.310	14.428	15.469		'37	waarde	648	6.663	7.226
	'38		851	11.615			'38		427	4.812	
<i>Italië</i>	'37	gewicht	1.069	9.552	10.031	<i>Italië en v.o.</i>	'37	gewicht	4.873	54.975	58.777
	'38		1.310	14.715			'38		18.560	86.620	
	'37	waarde	437	4.119	4.592		'37	waarde	897	12.136	12.881
	'38		504	4.266			'38		703	8.666	
<i>Amerika</i>	'37	gewicht	18.505	183.788	208.849	<i>Denemarken</i>	'37	gewicht	20.347	159.862	177.879
	'38		13.077	141.032			'38		13.880	133.248	
	'37	waarde	4.224	47.884	53.712		'37	waarde	1.768	16.918	18.339
	'38		5.649	55.971			'38		794	9.374	
<i>V.S.N.-Amerika</i> ...	'37	gewicht	17.843	172.741	196.246	<i>Amerika</i>	'37	gewicht	52.536	657.660	709.418
	'38		12.508	131.474			'38		51.982	535.403	
	'37	waarde	3.893	44.370	49.865		'37	waarde	14.183	173.097	185.216
	'38		5.368	52.293			'38		7.512	90.701	
<i>Azië</i>	'37	gewicht	98.793	888.128	978.689	<i>V.S.N.-Amerika</i> ...	'37	gewicht	50.737	585.612	636.139
	'38		90.400	866.220			'38		43.717	407.020	
	'37	waarde	14.877	186.624	199.774		'37	waarde	13.765	165.380	177.169
	'38		14.287	134.411			'38		6.729	81.687	
<i>Britsch-Indië en Burma*)</i>	'37	gewicht	12.175	89.916	104.027	<i>Azië</i>	'37	gewicht	400.851	5.158.756	5.553.402
	'38		20.508	156.361			'38		451.437	4.493.845	
	'37	waarde	1.063	11.590	12.850		'37	waarde	18.060	276.425	296.764
	'38		2.527	16.505			'38		14.381	177.499	
<i>Penang</i>	'37	gewicht	3.935	28.270	31.037	<i>Britsch-Indië en Burma*)</i>	'37	gewicht	14.493	128.122	142.784
	'38		3.006	39.880			'38		13.392	94.880	
	'37	waarde	361	3.242	3.532		'37	waarde	562	5.482	6.158
	'38		303	3.891			'38		537	4.300	
<i>Singapore</i>	'37	gewicht	23.771	242.008	265.067	<i>Penang</i>	'37	gewicht	7.516	119.622	127.889
	'38		27.513	270.818			'38		7.049	96.853	
	'37	waarde	3.070	34.133	37.067		'37	waarde	714	11.055	11.696
	'38		2.893	32.056			'38		475	6.945	
<i>Siam</i>	'37	gewicht	1.823	16.289	25.004	<i>Singapore</i>	'37	gewicht	183.865	2.237.569	2.420.387
	'38		3.432	34.777			'38		204.150	2.222.334	
	'37	waarde	117	972	1.499		'37	waarde	9.837	167.636	178.529
	'38		241	2.375			'38		6.867	101.618	
<i>Fransch Indo-China</i>	'37	gewicht	6.200	20.546	24.757	<i>Hongkong</i>	'37	gewicht	43.239	398.640	447.384
	'38		185	41.854			'38		35.011	457.561	
	'37	waarde	118	473	629		'37	waarde	1.637	13.748	15.494
	'38		14	1.906			'38		1.013	12.559	
<i>Hongkong</i>	'37	gewicht	1.812	24.054	25.938	<i>China</i>	'37	gewicht	499	306.868	316.378
	'38		1.714	18.807			'38		41.996	208.540	
	'37	waarde	580	6.143	6.705		'37	waarde	84	13.022	13.346
	'38		563	5.794			'38		1.515	8.809	
<i>China</i>	'37	gewicht	1.758	25.174	26.522	<i>Japan</i>	'37	gewicht	82.856	1.123.342	1.199.268
	'38		1.782	20.600		<i>(incl. Formosa)</i> ...	'38		90.107	711.664	
	'37	waarde	562	8.244	8.706		'37	waarde	2.477	39.052	42.536
	'38		674	7.322			'38		2.285	19.694	
<i>Japan</i>	'37	gewicht	34.196	343.911	374.153	<i>Austr. en Nieuw-Zeeland</i> ...	'37	gewicht	85.528	829.311	927.065
<i>(incl. Formosa)</i> ...	'38		25.082	214.819			'38		91.352	878.605	
	'37	waarde	8.737	117.975	124.688		'37	waarde	3.566	34.210	37.447
	'38		6.702	60.722			'38		3.022	32.255	
<i>Austr. en Nieuw-Zeeland</i> ...	'37	gewicht	11.577	93.947	106.112	<i>Afrika</i>	'37	gewicht	76.802	526.404	586.670
	'38		9.113	123.637			'38		38.010	667.375	
	'37	waarde	1.342	11.082	12.150		'37	waarde	4.935	35.374	39.017
	'38		1.135	11.746			'38		2.255	33.785	
<i>Afrika</i>	'37	gewicht	774	18.111	19.114	<i>Egypte en het Eg. dl. v Soedan, Alexandrië v.o. P.Said v.o. en Suez v.o.</i>	'37	gewicht	68.139	461.598	512.607
	'38		1.511	16.606			'38		24.835	562.438	
	'37	waarde	218	3.326	3.474		'37	waarde	3.984	27.417	30.217
	'38		331	4.179			'38		1.546	26.819	
<i>Tdj. Oeban, P. Samboe, Sabang en Onbekend</i>	'37	gewicht	1.843	34.530	39.506	<i>Unie v. Zuid-Afrika</i>	'37	gewicht	7.723	48.449	55.970
	'38		3.778	52.311			'38		9.277	67.086	
	'37	waarde	122	1.498	1.695		'37	waarde	796	6.099	6.770
	'38		70	1.951			'38		564	4.533	
	'37	gewicht	1.843	34.530	39.506	<i>Tdj. Oeban, P. Samboe, Sabang en Onbekend</i>	'37	gewicht	130.051	1.288.639	1.400.150
	'38		3.778	52.311			'38		137.800	1.332.317	
	'37	waarde	122	1.498	1.695		'37	waarde	4.776	40.719	44.730
	'38		70	1.951			'38		4.391	43.489	
*) waarvan:						*) waarvan:					
<i>Britsch-Indië</i>	'38	gewicht	9.749	50.289		<i>Britsch-Indië</i>	'38	gewicht	12.898	93.562	
	'38	waarde	1.876	9.982			'38	waarde	513	4.216	

PUBLICATIES VAN HET CENTRAAL KANTOOR VOOR DE STATISTIEK

MAANDSTATISTIEKEN

BETREFFENDE DEN IN- EN UITVOER DER BELANGRIJKSTE HANDELSARTIKELEN VAN JAVA EN MADOERA EN DE BUITENGEWESTEN

PRIJS INCLUSIEF PORTO VOOR HET BINNENLAND

	per jaarg.	per aflev.		per jaarg.	per aflev.
(1) Uitvoer Java en Madoera	f 3,50	f 0,35	(9) Uitvoer Buitengewesten	f 7,50	f 0,75
(2) Invoer Java en Madoera	" 8,—	" 0,80	(10) Invoer Buitengewesten	" 7,50	" 0,75
(3) Uitvoer der belangrijkste havens van Java en Madoera	" 5,—	" 0,50	(11) In- en uitvoer Menado	" 2,50	" 0,25
(4) Invoer van Garens en Manufacturen van Java en Madoera.	(begrepen in No. 2)		(12) Invoer van Garens en Manufacturen in de Buitengewesten ...	(begrepen in No. 10)	
(5) Invoer der belangrijkste havens van Java en Madoera	f 18,—	f 1,80	(13) Automobieltstatistiek	f 10,—	f 1,—
(6) Uitvoer Sumatra's Oostkust (incl. havenstatistiek)	" 3,50	" 0,35	Maandstatistiek van de Intergewestelijke Handelsbeweging der Buitengewesten.		
(7) Invoer Sumatra's Oostkust (Belawan)	" 6,—	" 0,60	No. 21 (Handel van de Gewesten van Sumatra met Java en Madoera)	" 2,50	" 0,25
(8) Havenstatistiek: In- en uitvoer Padang, Makassar en Palembang	" 15,—	" 1,50	No. 22 (Handel van de Gewesten van Borneo en de Grootte Oost met Java en Madoera)	" 2,50	" 0,25
			Een jaarabonnement op beide nummers: ..	3,50	0,35

JAARABONNEMENT OP DE NUMMERS:	BINNENLAND	BUITENLAND
1 t/m 5	f 30,—	f 35,—
6 " 12	" 35,—	" 40,—
1 " 12	" 65,—	" 75,—

Verschenen:

Indisch Verslag 1936. Deel I. TEKST VAN HET VERSLAG VAN BESTUUR EN STAAT VAN NED.-INDIE over het jaar 1935. Prijs f 3.50.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 146. PRIJZEN, INDEXCIJFERS EN WISSELKOERSEN OP JAVA gedurende het jaar 1913-1937. Prijs f 1.50.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 147. ONDERWIJS-STATISTIEK Schooljaar 1935-1936. Prijs f 1.50.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 148. STATISTIEK VAN DE INTERGEWESTELIJKE HANDELSBEWEGING DER BUITENGEWESTEN over het eerste halfjaar 1937. Prijs f 1.—.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 154. STATISTIEK VAN DE INTERGEWESTELIJKE HANDELSBEWEGING DER BUITENGEWESTEN over het tweede halfjaar 1937. Prijs f 1.—.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 152. JAAROVERZICHT VAN DEN IN- EN UITVOER VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1936, dl. IV (Gewestelijke Statistiek Buitengewesten). Prijs f 1.50.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 153. JAAROVERZICHT VAN DEN IN- EN UITVOER VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1937, dl. III (Voorloopige Cijfers). Prijs f 1.50.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 155. JAAROVERZICHT VAN DEN IN- EN UITVOER VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1937, dl. I (Java en Madoera). Prijs f 4.—.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 159. JAAROVERZICHT VAN DEN IN- EN UITVOER VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1937, dl. II (Buitengew.). Prijs f 5.—.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 156. STATISTISCH ZAKBOEKJE VOOR NEDERLANDSCH-INDIE 1938, betreffende het jaar 1937. Prijs f 1.50.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 157. DE LANDBOUWEXPORTGEWASSEN VAN NED.-INDIE in 1937. (Holl. & Eng. Tekst). Prijs f 3.50.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 160. HANDELSSTATISTIEK VAN JAVA EN MADOERA gedurende het jaar 1825-1873. Prijs f 1.—.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 168. DE EERSTE INDISCHE HANDELSHUIZEN. Prijs f 1.—.

Korte Mededeeling van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 15. ENKELE OPMERKINGEN OVER DE UITKOMSTEN VAN DE STATISTIEK DER PERSONEELE BELASTING gedurende 1929-1936. Prijs f 0.50.

Korte Mededeeling van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 16. TROPISCH AFRIKA ALS PRODUCENT VAN LANDBOUWEXPORTGEWASSEN. Prijs f 0.75.

Korte mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 18. PRIJSNIVEAU NED.-INDIE 1929 - Mei 1938. Prijs f 0.75.

Korte Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 29. DE BUITENLANDSCHE HANDEL VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1937. Prijs f 0.50.

In bewerking:

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 158. ONDERWIJS-STATISTIEK Schooljaar 1936-1937. Prijs f 1.50.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 169. JAAROVERZICHT VAN DEN IN- EN UITVOER VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1937, dl. III. (Landen van herkomst en bestemming). Prijs f 3.—.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 161. HANDELSSTATISTIEK VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1874-1937.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 162. HANDELSBETREKKINGEN MET SINGAPORE gedurende het jaar 1825-1937.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 163. HANDELS- EN SCHEEPVAARTBETREKKINGEN MET NEDERLAND gedurende het jaar 1825-1937.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 164. SCHEEPVAART-STATISTIEK VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1825-1937.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 165. DE CULTURES VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1840-1937.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 166. HISTORISCHE PRIJZEN IN NEDERLANDSCH-INDIE sedert het jaar 1825.

Mededeelingen van het Centraal Kantoor voor de Statistiek No. 167. DE ECONOMISCHE ONTWIKKELING VAN NEDERLANDSCH-INDIE gedurende het jaar 1823-1937.

Indisch Verslag 1938. Dl. II. STATISTISCH JAAROVERZICHT VAN NEDERLANDSCH-INDIE over het jaar 1938. Prijs f 5.—.